

Møtedato: 27. november 2024
Vår ref.:
2021/1730-7

Saksbehandler:
Rolandsen

Dato:
20.11.2024

Styresak 148-2024

Felleseide helseforetak - tertialrapport 2-2024

Forslag til vedtak

Styret i Helse Nord RHF inviteres til å fatte følgende vedtak:

Styret i Helse Nord RHF tar informasjonen i tertialrapport nr. 2-2024 for felleseide helseforetak til orientering.

Bodø, 20. november 2024

Marit Lind
Administrerende direktør

Formål

Saken legges frem for å orientere styret om status for aktiviteten i felleseide helseforetak per 2. tertial 2024.

Sammenheng med strategi og grunnleggende verdier

Felleseide helseforetak utfører viktige deler av samlet aktivitet i spesialisthelsetjenesten. Regjeringens forventning om bedre samordning mellom regionene og forankring mot helseforetakenes styrer er blitt tydeligere. Både av hensyn til strategisk utvikling og omdømme, er det viktig at RHF-enes styringsaktiviteter er preget av kvalitet og systematikk, slik at styrene har trygghet for at utviklingen går i ønsket retning.

Beslutningsgrunnlag

Hovedformålet med de felleseide helseforetakene er å bidra til å styrke og forbedre tilbudet til pasientene, herunder å sikre samordning og likeverdighet, samt å bidra til at oppgavene løses på en rasjonell måte og med god ressursutnyttelse. Videreutviklingen av det interregionale samarbeidet og en bedre samordning på tvers av regionene fremstår som en viktig del av den nasjonale helsepolitikken.

De felleseide helseforetakene styres gjennom årlige oppdragsdokumenter som angir særskilte krav/oppgaver og fastsetter aktivitetskrav og eiernes finansiering. Tilskuddene skal i hovedsak være basert på priser for tjenester levert til de enkelte regionale helseforetak eller helseforetak. Det gis også bevilgninger til enkelte formål som representerer fellesaktiviteter som det er uhensiktsmessig at tjenestepriksen.

Nedenfor følger en kort status per helseforetak.

Helsetjenestens driftsorganisasjon for nødnett

Helsetjenestens driftsorganisasjon for nødnett (HDO) skal bidra til å realisere helsetjenestens samlede målsettinger for den nasjonale medisinske nødmeldetjenesten, herunder nødvendig og lovpålagt samarbeid mellom helseforetak og kommuner innen nødmeldetjenesten.

Helseforetaket har i perioden arbeidet videre med ny kommunikasjonsløsning i den akuttmedisinske kjeden (KAK), herunder integrasjoner mot øvrige løsninger som HDO drifter og forberedelse til integrasjon mot nasjonalt AMK-prosjekt. Helseforetaket bidrar i arbeidet med utvikling av den nye nødnettteknologien. De sentrale oppgavene i dette prosjektet ble ferdigstilt i henhold til plan i andre tertial og HDO bidrar nå i neste fase av prosjektet.

Helseforetaket har etablert drift av nye løsninger for videokommunikasjon med AMK-sentralene. Landets 16 AMK-sentraler og 91 av landets 96 legevaktssentraler har tilgang til å benytte video i samtale med innringer. I tillegg drifter helseforetaket hjertestarterregisteret som er knyttet til AMK-sentralene, og det nasjonale legevaktnummeret 116117.

Rapportert resultat og årsprognose per andre tertial vises i tabellen nedenfor.

Tall i 1000 NOK	Regnskap hittil	Budsjett hittil	Budsjettavvik hittil	Års- prognose	Års- budsjett
Resultat	30 385	6 088	24 748	0	0

Tabell 1: Resultat per august 2024 for Helsetjenestens driftsorganisasjon for nødnett HF.

Helseforetaket estimerer et mindreforbruk per 31. desember 2024 på til sammen 33,5 mill. kroner, herav andel spesialisthelsetjenesten med 16,8 mill. kroner. Det er lavere kostnader til lønn, avskrivninger, lisenser og innleie som hovedsakelig forklarer avviket. Lavere kostnader enn budsjettet vil medføre reduserte fakturaer til eierne og prognosen som er rapportert viser derfor et null-resultat.

Luftambulansetjenesten

Luftambulansetjenestens primære og prioriterte oppgaver er å tilby befolkningen luftambulansetjenester hele døgnet.

Helseforetaket har i perioden lukket og evaluert en rekke avvik som en oppfølging av Statens helsetilsyns rapport fra 2021. Helseforetaket arbeider videre med program for forbedring og effektivisering av ambulanselytjenesten, prosjekt medisinsk koordinering av ambulanselyt og er involvert i arbeidet med prehospital elektronisk pasientjournal. Beredskap for transport av høysmittepasienter i samarbeid med EU (RescEU) er videreført. Flyet er til daglig stasjonert i Tromsø og forsterker nasjonal beredskap når flyet ikke er på oppdrag i EU. Aktiviteten målt i timer har vært noe lavere enn budsjettet både for fly og helikopter.

Rapportert resultat og årsprognose per andre tertial vises i tabellen nedenfor.

Tall i 1000 NOK	Regnskap hittil	Budsjett hittil	Budsjettavvik hittil	Årsprognose	Årsbudsjett	Avvik budsjettprognose
Resultat	30 161	2 980	17 181	17 637	0	17 637 100 %

Tabell 2: Resultat per august 2024 for Luftambulansetjenesten HF.

Positivt avvik mot budsjett skyldes delvis lavere aktivitet, avkortning overfor operatør, vakante stillinger og noe høyere refusjonsinntekter knyttet til utenlandsoppdrag.

Pasientreiser

Pasientreiser er en felles enhet for de fire regionale helseforetakene hvor formålet er å oppfylle de regionale helseforetakenes «sørge-for-ansvar» innen området pasientreiser.

Pasientreiser arbeider videre med selvbetjeningsløsninger og arbeidet med implementering av nasjonale serviceparametere. Disse skal definere servicenivået og kvaliteten på pasientreiseområdet. Helseforetaket har i perioden satt i produksjon ny attesteringsløsning til bruk for behandlere og pasientreiser i helseforetakene og pilotering av ny rekvisisjonspraksis. Det er i perioden arbeidet med ytterligere effektivisering av helseforetaket og dermed oppfyllelse av intensjonen med et nasjonalt helseforetak innen pasientreiseområdet. Aktiviteten i helseforetaket følger i stor grad aktiviteten i helseforetakene.

Rapportert resultat og årsprognose per andre tertial vises i tabellen nedenfor.

Tall i 1000 NOK	Regnskap hittil	Budsjett hittil	Budsjettavvik hittil	Årsprognose	Årsbudsjett	Avvik budsjettprognose
Resultat	1 727	0	1 727	2 000	0	100 %

Tabell 3: Resultat per august 2024 for Pasientreiser HF.

Sykehusbygg

Sykehusbygg er en internleverandør for de regionale helseforetakene og helseforetakene knyttet til større byggeprosjekter. Helseforetaket legger til rette for og bidrar til standardisering, erfaringsoverføring, god ressursutnyttelse og ressurstilgang innen prosjektering og bygging av sykehus, samt sørger for at erfaring fra forvaltning og drift av

sykehuseiendom tas hensyn til i nye prosjekter og kommer helseforetakenes eiendomsforvaltning til nytte.

Virksomheten omfatter to hovedkategorier av oppgaver; fellesoppgaver og prosjektoppgaver. Fellesoppgaver er oppgaver som helseforetaket løpende ivaretar for de fire helseregionene, mens prosjektoppgaver leveres etter bestilling fra ett eller flere regionale helseforetak eller helseforetak.

Omfang av og ressurser til fellesoppgaver er på samme nivå som i fjor, om lag 27 mill. kroner. Kunnskapsbanken er i perioden satt i drift og helseforetaket har arbeidet med å sammenstille og tilgjengeliggjøre ytterligere informasjon. Prosjektoppgavene var tilnærmet som budsjettert per andre tertial. Helseforetaket følger investeringsplanene i de fire helseregionene tett for å sikre rett kapasitet og kompetanse, samt eventuelle endringer i foretakenes byggeplaner.

Omfanget av fellesoppgaver og administrasjon finansieres i form av prising av disse tjenestene overfor eierne.

Rapportert resultat og årsprognose per andre tertial vises i tabellen nedenfor.

Tall i 1000 NOK	Regnskap		Budsjettavvik		Avvik budsjett-	
	hittil	Budsjett hittil	hittil	Årsprognose	Årsbudsjett	prognose
Resultat	4 233	- 1 499	5 731	2 561	49	2 513

Tabell 4: Resultat per august 2024 for Sykehusbygg HF

Høyere avkastning på premiefond forklarer i hovedsak resultatet per andre tertial.

Sykehusinnkjøp

Helseforetaket skal understøtte spesialisthelsetjenestens behov for innkjøpstjenester og sammen med helseforetakene og de regionale helseforetakene realisere kvalitative, økonomiske og samfunnsmessige verdier innenfor alle innkjøpskategorier.

Sykehusinnkjøp har i perioden fortsatt arbeidet med kategoriplaner for økt effektivitet og samlet kompetanse. Helseforetaket understøtter Nye metoder inklusive arbeidet i Bestillerforum og Beslutningsforum og har styrket avdelingen for å kunne håndtere satsningen på medisinsk utstyr. I tillegg har det vært arbeidet med anskaffelse av digitale verktøy for konkurransegjennomføring (KGV) og kontraktsadministrasjon (KAV).

Rapportert resultat og årsprognose per andre tertial vises i tabellen nedenfor.

Tall i 1000 NOK	Regnskap		Budsjettavvik		Avvik budsjett-	
	hittil	Budsjett hittil	hittil	Årsprognose	Årsbudsjett	prognose
Resultat	6 030	936	5 095	0	0	0 %

Tabell 5: Resultat per august 2024 for Sykehusinnkjøp HF

Årsaken til positivt resultat per august er delvis ikke-budsjetterte renteinntekter, vakanser og delvis tilkjente saksomkostninger. Det er usikkerhet knyttet til behov for ekstern juridisk bistand resten av året og helseforetaket opprettholder et null-resultat som prognose per 31. desember 2024. Lavere kostnader enn budsjettert, om lag 10 mill. kroner nasjonalt, vil medføre reduserte fakturaer til eierne og prognosen som er rapportert viser derfor et null-resultat.

Vedlegg

1. Årlig melding 2023 Helsetjenestens driftsorganisasjon for nødnett HF
2. Årlig melding 2023 Luftambulansetjenesten HF
3. Årlig melding 2023 Pasientreiser HF
4. Årlig melding 2023 Sykehusbygg HF
5. Årlig melding 2023 Sykehusinnkjøp HF

Helsetjenestens driftsorganisasjon for nødnett HF

Årlig melding 2023

Gjøvik, 30.01.2024

Innhold

Innhold	2
1 Innledning.....	3
1.1 HDO HFs oppgaver og organisering.....	3
1.2 Visjon, virksomhetsidé og verdigrunnlag	4
1.3 Mål for HDO i 2023.....	4
1.4 Virksomhetsstyring - styrets arbeid med intern styring og kontroll.....	5
1.5 Medvirkning fra brukere og ansatte.....	5
2 Sammendrag	6
2.1 Positive resultater og uløste utfordringer i 2023	6
2.2 Evaluering av egen virksomhet og organisering.....	7
3 RAPPORTERING FOR STYRINGSBUDSKAP	9
3.1 Overordnede styringsbudskap	9
3.2 Styringsbudskap fra de regionale helseforetakene for 2023.....	9
Felles styringsbudskap til de felleseide helseforetakene	9
Aktivitet i 2023 - Virksomhetsspesifikke oppdrag til HDO HF	14
Andre rapporteringer i 2023	18
Økonomiske krav og rammer	19

DEL I: Innledning og sammendrag

1 Innledning

1.1 HDO HF's oppgaver og organisering

Helsetjenestenes driftsorganisasjon for nødnett HF (HDO) er en nasjonal tjenesteleverandør for både spesialist- og kommunehelsetjenesten, og samarbeider med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Helsedirektoratet (Hdir) og nødnetatene. HDOs erfaring og kompetanse skal brukes for å understøtte fremtidens samhandlingsbehov mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten, jf. målsetningene i Nasjonal helse- og sykehusplan.

HDOs brukere er primært helsepersonell tilknyttet nødmeldetjenesten i helseforetak, legevaktsentraler og alle landets kommuner.

Løsningene kjennetegnes ved at helsetjenesten settes i stand til å kommunisere med publikum på nødnummer 113 og felles legevaktnummer 116 117, samt kommunisere via nødnett internt i helsetjenesten og med de øvrige nød- og beredskapssetatene. Kommunikasjonsløsningene håndterte i 2023 ca. 11,5 millioner telefonsamtaler og ca. 610 000 ambulansealarmer, i tillegg til kommunikasjonen over nødnettet til ambulansetjenesten og leger i vakt.

HDO leverer også oppdrags- og beslutningsstøttesystemer i form av nasjonale videoløsninger og planlegger leveranse av oppdragshåndteringsverktøy for legevaktssentraler. På tvers av videoløsningene ble det i 2023 gjennomført ca. 137.000 videosamtaler.

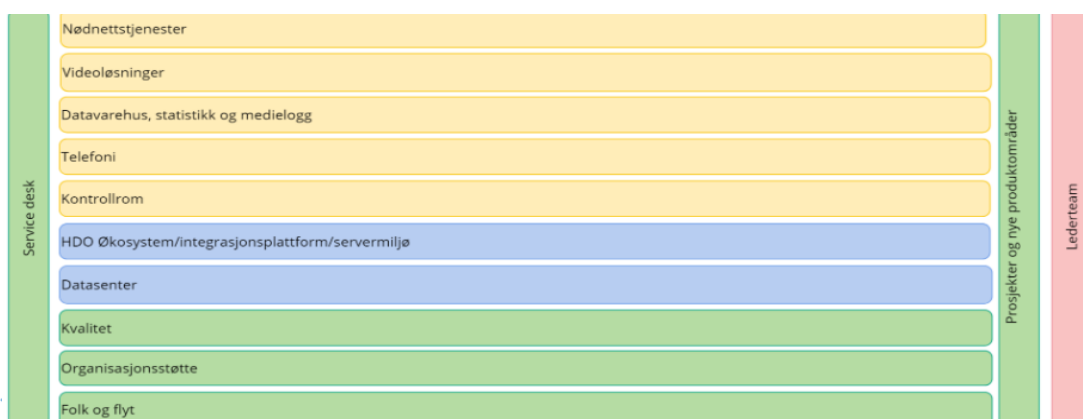
HDO eier, drifter og forvalter alt utstyr som tilkobles Nødnettet for helse- og omsorgstjenesten (ref. protokoll fra foretaksmøte 12. desember 2016).

HDO er geografisk plassert på Gjøvik og har 74 faste ansatte per 31. desember 2023, fordelt på like mange årsverk. Foretaket har i tillegg to traineer, to lærlinger og seks engasjement. Tilsvarende tall for 2022 var 73 faste ansatte, én trainee, tre lærlinger og to engasjement. Kvinneandelen er på 25,3 % (21 stillinger), en økning fra 23,1 % året før.

HDOs styre er sammensatt av eieroppnevnte styremedlemmer og ansattvalgte styremedlemmer. De eieroppnevnte styremedlemmene, herunder styreleder og nestleder, er oppnevnt av eier i foretaksmøtet (jf. Helseforetaksloven § 21). HDOs styre består av totalt ni styremedlemmer, herav fem representanter for de regionale helseforetakene (RHF), tre ansattvalgte styremedlemmer (jf. vedtekt § 7), samt en observatør fra Kommunesektorens interesseorganisasjon (KS).

HDO er organisert med et lederteam bestående av administrerende direktør, leder for forretningsutvikling, leder for tjenesteleveranser og økonomisjef. Foretaket har i 2023 gjennomført en omorganisering, der tidligere avdelingsstruktur er erstattet med en produktorientert organisering med henholdsvis fem produktteam, to plattformteam og fem støtteteam.

Figur 1 HDOs organisering med produktteam i gult, plattformteam i blått, støtteteam i grønt og lederteam i rosa

1.2 Visjon, virksomhetsidé og verdigrunnlag

HDOs visjon er at eiere, kunder og brukere skal kjenne foretaket som:

«landsdekkende, tilgjengelig og nyskapende»

For å oppnå denne visjonen, bygger HDO sin organisasjon på følgende verdier:

Pålitelig, Åpen, Modig, Nysgjerrig

1.3 Mål for HDO i 2023

HDOs hovedmål utledet av målsettingen fra eierne er:

- Effektive og stabile tjenester
- Merverdi for våre eiere, helseforetak og kommuner
- En attraktiv arbeidsplass
- Fremtidsrettede teknologiske tjenester

De overordnede prioriteringer har i 2023 vært:

- Sikkerhet og beredskap
- Driftsoptimalisering
- Anskaffelse av ny kommunikasjonsløsning for akuttmedisinsk kjede (KAK) og nasjonal medielogg
- Bidra inn i DSBs forprosjekt for neste generasjon nødnett
- Implementering av ny, produktorientert organisering

HDOs primære og prioriterte oppgaver er å:

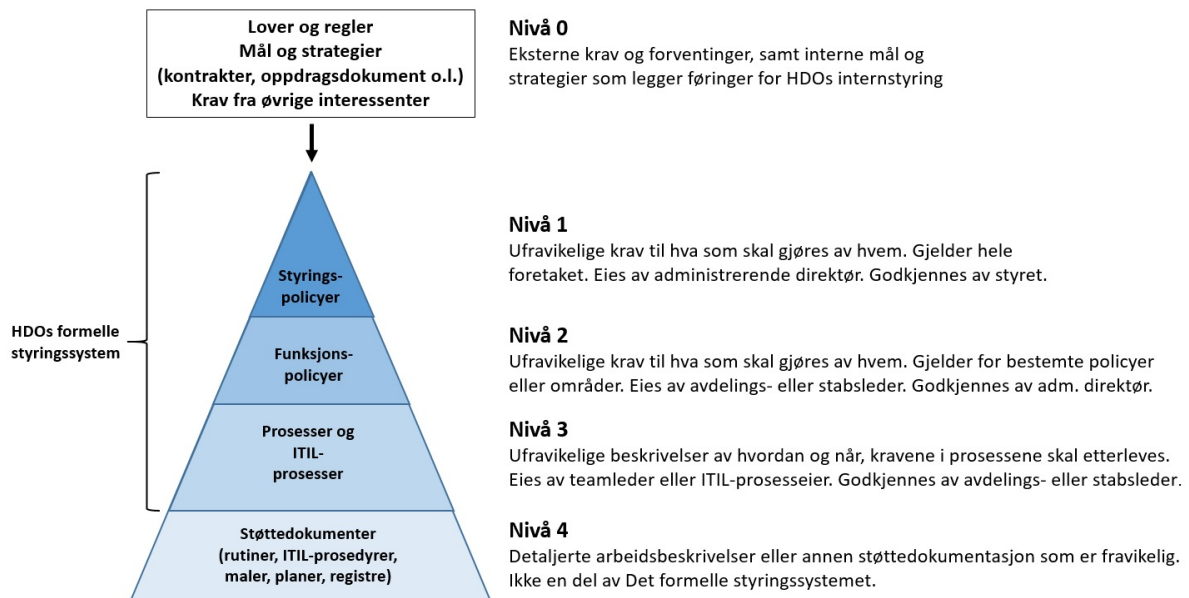
- Levere landsdekkende, stabile, kostnadseffektive, tidsriktige og brukervennlige tjenester som ivaretar spesialist- og kommunehelsetjenestens behov i nødmeldetjenesten
- Yte døgnåpen drift- og kundestøtte for foretakets brukere
- Levere tjenester som ivaretar nødvendige krav til informasjonssikkerhet, herunder tilgjengelighet, integritet og konfidensialitet
- Bidra til utvikling av helsesektorens nødmeldetjeneste, herunder teknisk utvikling, test, implementering, drift og opplæring

Helseforetaket skal i samarbeid med kommunene og de regionale IKT-enhetene bidra til at den samlede nødmeldetjenesten driftes enhetlig, forsvarlig og i henhold til gjeldende sikkerhetskrav.

Helseforetaket er opprettet for å levere sammenhengende kommunikasjonsløsninger til spesialist- og kommunehelsetjenesten. Det er et godt utgangspunkt for å kunne bidra med teknologi og produkter for å understøtte satsningen på de 19 nyopprettede helsefelleskapene.

1.4 Virksomhetsstyring - styrets arbeid med intern styring og kontroll

HDO er gjennom vedtekter, instruksjoner og oppdragsdokumenter pålagt å sikre god virksomhetsstyring og internkontroll. Som et ledd i dette jobber HDO kontinuerlig for å ha et internt styringssystem som er hensiktsmessig for virksomheten. I tillegg til blant annet planer og løpende risikostyring er styringssystemet basert på dokumentstyring. Dokumentstyringen i HDO er etablert etter følgende struktur:

Styringspolicyer på nivå 1 er revidert og ble godkjent av styret i 2023. Funksjonspolicyer på nivå 2 og underliggende prosess- og støttedokumenter er utarbeidet og godkjennes internt i foretaket. Alle styrende dokumenter revideres årlig.

I 2023 ble det i forbindelse med omorganisering av foretaket initiert en helhetlig gjennomgang av dokumentstyringssystemet. Arbeidet videreføres i 2024.

HDO utarbeidet virksomhetsplan for 2023. Denne planen er utarbeidet med utgangspunkt i HDOs strategi og oppdragsdokument for 2023, samt vedtatt budsjett.

Det rapporteres regelmessig på status, risiko og avvik til administrerende direktør gjennom ledermøtet, og til styret gjennom virksomhetsrapportering.

Det er ikke gjennomført tilsyn av HDO i 2023.

1.5 Medvirkning fra brukere og ansatte

HDOs kunder og brukere av de systemer som HDO eier, drifter og forvalter, kan gjennom etablerte rutiner melde inn feil, endringsønsker, forbedringsområder og andre forespørsler vedrørende tjenestene som HDO leverer.

HDO gjennomførte sin årlige brukerundersøkelse i april 2023, og hadde en økning i antall respondenter på 78 % fra fjorårets undersøkelse. På overordnet tilfredshet er brukerne som er «fornøyd» og «svært fornøyd» med HDO 92 %. Dette er en økning på syv prosentpoeng fra undersøkelsen i 2022.

HDO har rådgivende brukerforum for regelmessig dialog med brukerne, i tillegg til eierdialog gjennom eget styre. Per 2023 var det etablert brukerforum innenfor områdene kontrollromsløsning og radioterminaler. I tillegg arbeides det med å finne riktig form på tilsvarende brukerforum for de øvrige produktene HDO har fått ansvaret for.

Det er tre ansattrepresentanter i HDOs styre. Valg av nye ansattvalgte styre- og vararepresentanter skal gjennomføres i 2024. Det er god dialog mellom ansattrepresentanter og ledelse.

HDO har gjennomført medarbeiderundersøkelsen «ForBedring». I undersøkelsen var det ingen signifikante endringer sammenlignet med året før.

2 Sammendrag

2.1 Positive resultater og uløste utfordringer i 2023

HDO leverer nasjonale tjenester til den akuttmedisinske kjede og mottar positive tilbakemeldinger fra brukerne i spesialist- og kommunehelsetjenesten. Grunnlaget for brukernes positive tilbakemeldinger kommer av et flerårig målrettet arbeid med nasjonalt eierskaps-, drifts- og forvaltningsansvar for brukerutstyr og applikasjoner tilknyttet nødnett.

I løpet av 2023 har HDO gjennomført anskaffelse og signert kontrakt for henholdsvis ny kommunikasjonsløsning for akuttmedisinsk kjede (KAK2) og nasjonal digital arkivløsning (medielogg). HDO er fornøyd med resultatet av arbeidet som er gjort og samarbeidet som er etablert med de tildelte leverandørene. Foretaket ser frem mot implementeringen av de nye løsningene, som på sikt vil redusere kommunenes og helseforetakenes driftskostnader for disse produktene, samtidig som det understøtter brukernes nåværende og kommende behov. Produktene gir også mulighet for samarbeid på tvers av kontrollrom, noe som øker robustheten og fleksibiliteten i akuttmedisinsk kjede.

Som en del av tilretteleggingen for mottak og implementering av ny kommunikasjonsløsning, har HDO i 2023 hatt fokus på forberedelser gjennom anskaffelse av nødvendige lisenser og program- og maskinvare. Samtidig er det gjennomført oppgraderinger av program- og maskinvare på dagens kommunikasjonsløsning, som skal gi en sikrere og mer stabil løsning i påvente av implementering av ny kommunikasjonsløsning.

HDO er avhengig av god dialog med brukerne, og har i 2023 brukt tid på å hente innspill som et ledd i å forbedre fremtidens leveranser til nødmeldetjenesten. I prosjektene nytt nødnett (NN), ny kommunikasjonsløsning for akuttmedisinsk kjede (KAK) og nasjonal medielogg, er det frikjøpt ressurser fra tjenesten som bidrar med innsikt i prosjektene. Videre har HDO både deltatt i og bistått med arrangement av arbeidsmøter (workshops) for brukere av foretakets tjenester. Sammen med et generelt økt fokus på tjenstedesign og løpende innsiktsarbeid, gir dette verdifulle tilbakemeldinger som kan legges til grunn i planlegging av videre aktiviteter.

HDO har i 2023 forholdt seg til en høy risiko, identifisert gjennom Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) sitt pågående arbeid for å avklare Nødnett og tilknyttet brukerstyr sitt forhold til sikkerhetsloven. HDO besluttet i høst, etter god dialog med tilsynsmyndighetene, herunder Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM), å redusere risikoen. HDO har i parallell med oppfølgingen av risikoen, jobbet med å iverksette det som anses som nødvendige tiltak for å sikre etterlevelse av sikkerhetslovens bestemmelser og ivareta forsvarlig sikkerhet i anskaffelser og virksomheten for øvrig. HDO venter på ny instruks fra DSB som gjelder brukerstyr tilknyttet nødnett sitt forhold til sikkerhetsloven. Utestående risiko er knyttet til innholdet i veilederen, hittil ukjente krav og hvor lang tid det vil ta å utarbeide nødvendig dokumentasjon for å sikre etterlevelse.

HDO har videreført det målrettede arbeidet med informasjonssikkerhet for å sikre sikker og stabil drift av våre produkter og plattformer. Det jobbes aktivt med holdninger knyttet til informasjonssikkerhetsområdet og kulturen rundt dette vurderes som god i selskapet. I 2023 har foretaket signert og implementert en beredskapsavtale med hensikt å håndtere eventuelle dataangrep. I tillegg er det inngått en avtale om avansert sikkerhetsmonitorering med HelseCERT som blir operasjonalisert i årsskiftet 2023/2024. Totalt sett vil disse avtalene øke sannsynligheten for å oppdage og håndtere dataangrep på et tidlig stadium og dermed redusere skadeomfanget av et angrep.

Uløste utfordringer

HDO har i 2023 jobbet med ny innkjøpsavtale for radioterminaler og tilbehør. Arbeidet er ikke ferdigstilt som følge av at DSB ikke har ferdigstilt instruks for utstyr som skal tilkobles nødnettet. Arbeidet videreføres derfor i 2024.

2.2 Evaluering av egen virksomhet og organisering

I tråd med eiernes strategiske retning for HDO, oppdragsdokument 2023 og interne behov, ble det i 2023 gjennomført en omorganisering av foretaket. Den tidligere lineære organisasjonsstrukturen med avdelinger og team er erstattet med en organisering basert på produktområder og verdistrømmer. Tverrfaglige team ble etablert som den minste leveranseenheten.

De forventede langsiktige effektene av omorganiseringen inkluderer:

- Raskere leveranser som følge av:
 - Hurtigere beslutningsprosesser
 - Redusert antall overleveringer
- Bedre kvalitet som følge av:
 - Økt eierskap blant ansatte
 - Helhetlig tankegang og tverrfaglighet i teamene
- Mer innovasjon som følge av:
 - Økt eierskap blant ansatte
 - Økt tverrfaglighet
- Økt medarbeidertilfredshet som følge av:
 - Økt eierskap og autonomi
 - Større nærhet til verdiskapningen
 - Helhetlig fokus

Etter implementeringen av den nye organisasjonsstrukturen har det vært kontinuerlig fokus på tilpasning til endringene og de tilhørende forventningene om å ta i bruk nye arbeidsmetoder. Videre vil fokuset rette seg mot tydeliggjøring av myndighet, etablering av mekanismer for porteføljestyling og arbeid med kultur og tankesett.

Til tross for høy arbeidsbelastning, vurderes de organisatoriske forholdene som stabile og positive. Dette støttes av medarbeiderundersøkelsen ForBedring, der resultatene jevnt over ligger på samme nivå som i 2022, uten større signifikante forskjeller. Snittskår er på 80,5 %, der 0 regnes som minst ønskelig/mest belastende og 100 regnes som minst belastende/mest ønskelig. Med en svarprosent på 93 %, oppnås høy troverdighet for undersøkelsen.

HDO har i 2023 hatt et sykefravær på 3,4 %, mot 3,9 % i 2022 og 2,9 % i 2021. Det har ikke vært rapportert om alvorlige skader eller ulykker på arbeidsplassen.

DEL II: Rapporteringer

3 RAPPORTERING FOR STYRINGSBUDSKAP

3.1 Overordnede styringsbudskap

I virksomhetsplan for 2023 har HDO definert å understøtte overordnet mål 2: «*Styrke forskning, innovasjon og kompetanse og forbedre kvalitet og pasientsikkerhet*», og 3: «*Rask tilgang til helsetjenester og sammenhengende pasientforløp*». HDO bidrar ved å aktivt forvalte og videreutvikle foretakets produkter og løsninger for å understøtte den akuttmedisinske kjede i spesialist- og kommunehelsetjenesten. HDO leverer tjenester i tråd med eiernes forventninger gjennom de etablerte forvaltningsforaene.

Omsetning i 2023 ble 259,8 MNOK, mot en omsetning på 268,1 MNOK i 2022, som utgjør en reduksjon på 8,3 MNOK (3,1 %). Omsetningen i 2023 er 0,8 MNOK under budsjett.

Foretakets leveranser understøtter helseregionenes og kommunenes sørge-for ansvar i henhold til HDOs vedtekter og oppdragsdokument.

Styringssystemet i HDO revideres årlig. Dette bidrar til å sikre etterlevelse av lover, forskrifter og myndighetsvedtak. HDOs styrende dokumenter består av tre styringspolicyer med underliggende policyer og prosessdokumenter.

3.2 Styringsbudskap fra de regionale helseforetakene for 2023

Felles styringsbudskap til de felleseide helseforetakene

a) Styring og oppfølging av felleseide helseforetak

Årshjul for styring og oppfølging av de felleseide helseforetakene for 2023, herunder aktiviteter, milepæler og frister, er innlemmet i HDOs eget årshjul. Disse følges kontinuerlig opp og alle leveranser er styrebehandlet før oversendelse til eierne.

Styret i HDO har i behandling av saker, herunder virksomhets-, risiko- og økonomirapportering rettet oppmerksomheten mot at foretaket leverer på oppdrag, leveranser og strategisk retning.

HDOs styringspolicyer er revidert og ble forelagt styret sammen med instruks for styret og Helse- og omsorgsdepartementets veileder for styrearbeid i løpet av 2023.

b) Innsyn og internrevisjon

Internrevisjonsrapporter behandles av styret i henhold til styrets instruks. Årsplan for styresaker behandles på alle styremøter for å avklare eventuelle saker i kommende styremøter, herunder eventuelle ønsker om internrevisjon.

Det er ikke gjennomført internrevisjoner etter initiativ fra eierne i 2023.

Revisor har i 2023 gjennomført revisjon og interimrevisjon i HDO. I interimrevisjonen ble det rettet særlig fokus på bærekraft og rapportering i henhold til den nylig ikrafttrådte åpenhetsloven, samt at det ble gjennomført en inntektsanalyse.

HDO ivaretar revisjonsmulighet i avtaler med sine leverandører, og benytter seg av anerkjente og balanserte kontraktsstandarder der dette er hensiktsmessig.

c) Medvirkning fra konserntillitsvalgte og konsernverneombudene

Foretaket involverer konsernverneombud og konserntillitsvalgte inn i nasjonale prosjekt, per 2023 i prosjektstyret for anskaffelse av ny kommunikasjonsløsning i akuttmedisinsk kjede (KAK) og tilknyttet anskaffelse av ny nasjonal medielogg.

d) Brukermedvirkning

HDO er internleverandør av tjenester i helsetjenesten og har ingen direkte pasientkontakt.

For å sikre god brukermedvirkning har HDO rådgivende brukerforum for regelmessig dialog med brukerne. I disse forumene deltar representanter fra kommunehelsetjenesten, helseforetakene, de fire regionale helseforetakene og KS. Brukerforum hjelper HDO å prioritere endringsønsker knyttet til de tjenestene som foretaket leverer. Eierdialog ivaretas gjennom dialog med styret.

Eventuelle kundeklager og avviksmeldinger følger en egen prosess i HDO, og disse følges opp av administrerende direktør gjennom ledermøtet, til styret og i de enkelte berørte driftsprosesser.

e) Synliggjøring av totale kostnader ved deltakelse i prosjekter og prosesser

I 2023 er det tre nasjonale prosjekter i foretakets regi som har involvert frikjøp av ansatte i helseforetak, regionale helseforetak og kommuner. Dette gjelder prosjektene KAK, medielogg og nytt nødnett.

I KAK-prosjektets prosjektbeskrivelse, business case og budsjettunderlaget som ble behandlet i ADMøtet i 25. september 2023, ble kostnader ved ansatte i helseforetak, regionale helseforetak og kommuner synliggjort i henhold til omfang av bruk av ressursene.

I henhold til oppdrag n) Utvikling av nødnettsteknologien, har HDO fortsatt arbeidet med å koordinere de regionale helseforetakenes og kommunehelsetjenestens bidrag i prosessen. I prosjektet bidrar ressurser fra helseforetak og kommunehelsetjenesten.

I tråd med oppdrag u) Nasjonal medielogg, har HDO i løpet 2023 gjennomført konkurranse for å anskaffe en ny nasjonal medielogg. Medielogg-prosjektet sitt business case ble behandlet i styresak 50-2023. Omfang, kostnader og ressursbruk fra helseforetak og kommunehelsetjenesten er synliggjort i saken.

HDO frikjøper også ressurser fra helseforetakene for bemanning av HDOs opplæringsteam.

I tillegg har HDO benyttet samarbeidsavtalen med Sykehusinnkjøp HF, hvor HDO får bistand innen anskaffelser. Sykehusinnkjøp HF kan bistå med ulike roller der de har kompetanse og ledige ressurser. I 2023 har Sykehusinnkjøp HF blant annet vært aktiv bidragsyter inn i både KAK- og medielogg-prosjektene.

f) Informasjonssikkerhet og personvern

HDO gjennomfører årlige vurderinger knyttet til etterlevelse av Nasjonal Sikkerhetsmyndighet (NSM) sine grunnprinsipper for IKT-sikkerhet, og har et styringssystem for informasjonssikkerhet som baserer seg på disse kravene.

HDO har i 2023 inngått og operasjonalisert en beredskapsavtale for å håndtere eventuelle dataangrep med et privat selskap godkjent av NSM. Avtalen garanterer rask tilgang til høy kompetanse og erfaring i håndtering av informasjonssikkerhetshendelser. I tillegg er det inngått en avtale med HelseCERT om avansert sikkerhetsmonitorering som blir operasjonalisert i årsskiftet 2023/2024. Totalt sett vil disse avtalene øke sannsynligheten for å oppdage og håndtere dataangrep på et tidlig stadium, og dermed redusere skadeomfanget av et eventuelt angrep.

DSB kom tidlig i 2023 med et utkast til nye sikkerhetskrav for brukerstyr tilknyttet Nødnett. HDO har tatt høyde for disse kravene i KAK-anskaffelsen og jobbet for å redusere sannsynligheten for at manglende etterlevelse av disse kravene skal forårsake forsinkelser eller andre problemer for prosjektet.

HDO har gjennomført regelmessig sikkerhetstesting med ekstern tredjepart, og har fått gode tilbakemeldinger på flere av tiltakene som er gjennomført de siste årene.

Det har i 2023 blitt vesentlig større fokus på leverandører og produkters opprinnelse, og HDO har kartlagt leverandører og nasjonalitet for produkter i tilknytning til kontrollromsløsning og radioterminaler. Målet er å ha kontroll på og redusere tilstedeværelse fra land som kan utgjøre en sikkerhetstrussel ovenfor Norge.

HDO har i løpet av høsten 2023 gjennomført en omorganisering fra linjeorganisasjon til en organisering som baserer seg på de produktene og løsningene HDO leverer. Det arbeides fortløpende med å harmonisere styringssystemene for informasjonssikkerhet og personvern til den nye organiseringen.

I tillegg har HDO oversendt redegjørelse for hvordan foretaket etterlever NSMs grunnprinsipper for IKT sikkerhet v2. HDO gjennomfører årlig egevaluering av etterlevelse av prinsippene gjennom bruk av verktøy fra Det Norske Veritas. I siste evaluering oppnådde vi score på 79 av 100 poeng. Resultatene er benyttet i prioriteringer av arbeidet med informasjonssikkerhet i 2023. HDO har en egen sikkerhetsorganisasjon som følger opp arbeidet i det daglige.

g) IKT-anskaffelser

HDO har sendt en oversikt over pågående og planlagte investeringsbehov innenfor IKT området, denne baseres på ØLP som oversendes eierne årlig. ØLP inneholder alle nåværende IKT tiltak og forslag til satsninger innen IKT.

h) Økonomisk langtidsplan og synliggjøring av gevinster

Som del av oppdragsdokumentets krav om at helseforetaket skal levere kostnadseffektive tjenester og at driften skal underlegges strenge krav til god økonomistyring og riktig prioritering av ressursbruk, har foretaket utarbeidet og fått godkjent økonomisk langtidsplan for perioden 2024-2027.

Det fremgår i oppdragsdokumentet for 2023 at HDO skal dokumentere gevinster og gevinstrealisering som oppnås både internt i foretaket og i helseforetaksgruppen. Videre er det en forutsetning for ØLP 2022-2025 at ABE-reformen er hensyntatt med minst 0,5 % per år. Innsparingskravet på 0,5 % som følge av ABE-reformen er i ØLP 2024-2027 videreført som et generelt effektiviseringskrav.

Den initielle forsinkelsen i KAK-prosjektet (leverandørene trengte mer tid i anskaffelsesfasen) gjør at gevinstrealiseringen kommer senere en først forventet. HDO legger til grunn at det hentes ut effekter fra prosjektet fra og med 2027.

Nytt nødnett-prosjektet gjennomført i regi av HDO reduserer de regionale helseforetakenes behov for å ha et relativt tungt teknisk prosjekt gående gjennom flere år. HDO sikrer prosjektgjennomføring for alle kunder, og fordeler kostnader for deltagelse utover på både kommune- og spesialisthelsetjenesten. Faktisk besparelse for helsetjenesten er ikke beregnet.

HDO har i 2023 fortsatt arbeidet med testautomatisering på dagens ICCS-løsning. Dette vil også være fokusområde når ny kommunikasjonsløsning er på plass, og HDO har satt som mål at 90 % av alle tester skal automatiseres. Det forventes i første omgang en besparelse på ca. ett årsverk (1 MNOK) per år knyttet til test av ny kommunikasjonsløsning fra 2025. Testautomatisering skal også tas med videre inn i nye anskaffelser som gjøres av HDO.

Dagens kommunikasjonsløsning ICCS er desentralisert og spredt over hele landet. Tradisjonelt har HDO i tråd med råd fra leverandør valgt å reise ut til de respektive AMK-sentralene og foretakets datahaller for å gjennomføre oppgraderinger av programvare. Det har vært ansett som viktig å ha fysisk tilgang på servere og øvrig maskinvare hvis ting ikke har gått etter planen. Generell kompetanseheving sammen med et strukturert arbeid for å standardisere og automatisere oppgraderingen har redusert behovet for å reise ut ved oppgraderinger. De aller fleste oppgraderinger kjøres nå via fjerntilgang fra HDO på Gjøvik, med tilhørende sparte reisekostnader og betydelig redusert tidsbruk.

Redusert budsjett for reising sammenlignet med 2022 totalt for HDO er i ØLP 2024-2027 600 000 – 900 000,- per år. Gevinsten av å kunne benytte den reduserte reisetiden på andre aktiviteter er ikke beregnet.

Ved å gjøre nasjonale anskaffelser og innkjøp har HDO vist med for eksempel nødnett-radioterminaler at det er mulig å få til gode avtaler med leverandørmarkedet som kommer hele helsetjenesten til gode. I 2022 anskaffet HDO videoløsninger gjennom nasjonale anskaffelser som gir gevinster for alle helseforetak gjennom hele ØLP-perioden. I 2023 anskaffet HDO i tråd med oppdragsdokument nasjonal løsning for medielogg som skal erstatte fire regionale løsninger, samt dagens løsning benyttet av legevaktentralene. Et forsiktig estimat bare på kostnader til årlig lisens, service og support beløper seg til 0,8 MNOK i ØLP 2024-2027. Den totale besparelsen ved å inkludere personell, maskinvare mv. er høyere.

Snittkrav til effektivisering i ØLP 2024-2027 er 1,7 MNOK. Snitt beregnet effektivisering i ØLP 2024-2027 er 2,43 MNOK.

i) Klima og miljø

HDO deltar i Helse Sør-Øst sin regionale miljøfaggruppe, og har med utgangspunkt i spesialisthelsetjenestens rammeverk for samfunnsansvar utarbeidet en handlingsplan for HMS med egen del om miljø og bærekraft. Denne setter de interne rammene for arbeidet med klima og miljø i foretaket, gjennom å knytte foretaksspesifikke tiltak til felles mål for spesialisthelsetjenesten. Status i arbeidet med klima og miljø ble presentert for eierne i oppfølgingsmøte mellom HDO og RHFene 22. mai 2023.

HDO har i 2023 sett på muligheten for å benytte seg av en takebacktjeneste for IT-utstyr. Tjenesten HDO har utforsket lar foretaket overvåke sanntidsdata om bl.a. gjenbruksgrad, utslippsreduksjoner mv., som kan benyttes til scope 3-rapportering. Det er videre rettet eksplisitt fokus på miljø- og bærekraft i oppfølgingen av foretakets leverandører.

I tillegg til allerede gjennomførte tiltak, forventer HDO å kunne hente ut gevinster frem mot 2030 gjennom blant annet realiseringen av ny kommunikasjonsløsning for akuttmedisinsk kjede, som vil bidra til å redusere både det fysiske plassbehovet for utstyr, og ansattes behov for å reise ut på lokasjonene. Saker tilknyttet miljø og bærekraft behandles i foretakets Arbeidsmiljøutvalg og frister og aktiviteter tilknyttet arbeidet er innlemmet i HDOs årshjul.

j) Åpenhetsloven

Åpenhetsloven omhandler menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet og i leverandørkjeden. I tråd med tilnærmingen i helse for øvrig, utfører HDO aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer og systematikk for å vurdere og identifisere risiko relatert til samfunnsansvarsområdet som helhet. HDO har i 2023 benyttet verktøyet OECDs ansvarlighetskompass for å gjøre en initiell kartlegging av virksomheten. Kartleggingen omfatter områdene menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, klima og miljø og forebygging av økonomisk kriminalitet.

Åpenhetsloven trådte i kraft 30. juni 2023, og prioriterte fokusområder i HDO har derfor vært intern kunnskapsdeling og kompetanseheving for å legge grunnlag for et mangeårig arbeid med tematikken, integrert i relevante prosesser. For mer informasjon om HDOs arbeid med samfunnsansvar, herunder oppdatert redegjørelse, se <https://www.hdo.no/om-oss/samfunnsansvar/>.

k) Beredskap og sikkerhet

HDO deltar fortsatt i Helse Sør-Øst sitt regionale beredskapsutvalg. Gjennom dette forumet får HDO et godt innblikk i spesialisthelsetjenestens beredskapsarbeid som igjen kan legges til grunn i HDOs eget arbeid på området. Videre har HDO initiert dialog med beredskapsressurser i øvrige RHF knyttet til kartlegging av behov for varsling/dialog om kritiske hendelser og feil som berører AMK-sentraler og akuttmottak.

HDO har i 2023 deltatt i en nasjonal kartlegging av et verstefallsscenario med bortfall av Ekom gjennom Helse Sør-Øst RHF.

Det er i 2023 gjennomført øvelser med fokus på informasjonssikkerhet og tilgjengelighet som et ledd i internt beredskapsarbeid for håndtering av IKT-sikkerhetshendelser.

HDO etablerte Nasjonalt Begrenset Nett (NBN) med tekstmulighet i 2022, og har i 2023 anskaffet utstyr for å kunne benytte video i kommunikasjonen. HDO forventer å få ferdigstilt konfigurering av nytt utstyr for bruk av video i løpet av januar 2024.

l) Lønn og annen godtgjørelse til ledende personer

I tråd med foretaksrådet 24. april 2022 og oppfølgingsmøte med eierne 24. oktober 2022, har administrerende direktør utarbeidet retningslinjer for lederavlønning. Retningslinjene ble styre- og eierbehandlet i 2022.

HDO definerer personer i stillingene administrerende direktør, økonomisjef, leder for tjenesteleveranser, og leder for forretningsutvikling som ledende ansatte.

Styremedlemmer som er tilsatt i helseforetak mottar ikke styregodtgjørelse.

Lederlønsrapporten utarbeides årlig som en del av årsregnskapet og blir behandlet av styret.

m) Kontaktpersoner for forebygging av voldsrisiko

HDO er internleverandør av teknologi og tjenester i den akuttmedisinske kjede og nødmeldetjenesten mot de andre nødetatene, men anser seg ikke som en relevant aktør med henhold til dette oppdraget, da foretaket ikke har direkte pasientkontakt.

Aktivitet i 2023 - Virksomhetsspesifikke oppdrag til HDO HF

n) Utvikling av nødnettsteknologien

I 2023 har planleggingsfasen for etableringen av nytt nødnett kommet i gang. Det er etablert et forprosjekt i regi av DSB der Helsedirektoratet og HDO representerer helsetjenesten.

DSB mottok oppdrag om forprosjektfasen fra Justis- og beredskapsdepartementet (JD) i juli 2023, og høsten har gått med til å organisere og bemanne ulike funksjoner i prosjektet. Av oppdraget fra JD fremgår det at forprosjektrapporten må være ferdig innen utgangen av 2024 for å følge departementets overordnede plan. Det skal gjennomføres en ekstern kvalitetssikring (KS2) i løpet av første halvår 2025.

Helsetjenesten er representert i prosjektets styringsgruppe ved avdelingsdirektør Steinar Olsen fra Helsedirektoratet (Hdir), og administrerende direktør Lars Erik Tandsæther fra HDO. HDO og Hdir har uttrykt et ønske om bedre involvering i alle faser av forprosjektet i DSBs prosjektorganisasjon, slik at oppdraget om å bidra på vegne av helsetjenesten og koordinere de regionale helseforetakenes og kommunehelsetjenestens bidrag i prosessen kan realiseres på best mulig måte.

Parallelt med at DSB har startet forprosjektarbeidet med ressurser fra etatene, er den underliggende organiseringen for helsetjenesten etablert. Rapporteringsveier er beskrevet og arbeidet med å etablere en god møtестruktur og hensiktsmessig rapportering er godt i gang.

Som ledd i arbeidet med behovskartlegging og forankring av prosjektarbeidet i helsetjenestens organisasjoner har HDOs prosjektorganisasjon i samarbeid med Hdir, gjennomført flere arbeidsmøter (workshops) med ulike grupper av fagpersonell og academia. Formålet har vært å informere, engasjere og få gode innspill til forprosjektarbeidet. Arbeidsmøtene har også vært nyttig for å finne ressurser med ønsket kompetanse og kapasitet til å bidra i prosjektarbeidet. HDOs brukerfora har blitt involvert i dette arbeidet og ressurser fra spesialist- og kommunehelsetjenesten er frikjøpt for å bidra i prosessen. HDO orienterer om status for arbeidet i virksomhets- og tertialrapporter.

o) Ny kommunikasjonsløsning i akuttmedisinsk kjede

HDO brukte første halvår av 2023 til å gjennomføre flere forhandlingsrunder med tilbydere i pågående anskaffelse av ny kommunikasjonsløsning. Etter godkjenning av evalueringsresultatet i både prosjektstyret og foretaksstyret i HDO, ble det den 8. september signert kontrakt med Frequentis AG om leveranse av produktet 3020 LifeX. Frequentis AG leverte inn tilbud på kjøpskontrakten (SSA-T) som var 118,0 MNOK lavere enn avsatt beløp (inkludert usikkerhetspåslag). Videre var vedlikeholdskontrakten (SSA-V) årlig 10,3 MNOK lavere enn forventet. Sett over en periode på 10 år blir kostnaden for KAK leverandøren 221 MNOK lavere enn det som var tatt høyde for i business case.

Prosjektetablering for innføringsfasen av prosjektet ble gjennomført i september og detaljplanlegging ble gjort i oktober. Ved utgangen av 2023 er prosjektet i spesifiseringsfasen. Det samarbeides godt med leverandøren og HDO er fornøyd med kvaliteten på det som produseres.

Prosjektet gjennomfører regelmessige koordineringsmøter med AMK IKT-prosjektet.

Det samarbeides også godt med de regionale helseforetakene om forankring og mottak av den nye løsningen.

Prosjektstyret i KAK vedtok i november at prosjektet skal frikjøpe ressurser fra kommunehelsetjenesten for å støtte og veilede kommunene ved mottak av LifeX. Første ressurs til dette arbeidet ble frikjøpt i desember. Prosjektet sendte videre ut informasjonsbrev til alle landets kommuner for å forberede disse på at ICCS skal skiftes ut fra start av andre kvartal 2025.

p) Nasjonalt AMK-prosjekt

Parallelt med HDO sitt KAK-prosjekt, utvikler de regionale helseforetakene fremtidens oppdragshåndteringsløsning for AMK-sentralene (Locus Emergency). Oppdragshåndteringsløsningen skal integreres tett med HDO sin nye kommunikasjonsløsning for telefoni, video og nødnett, slik at operatørene får en mest mulig effektiv arbeidsplass. Til sammen vil de to løsningene utgjøre fremtidens arbeidsflate på AMK-sentralene.

For å kunne bistå de regionale mottaksprosjektene i AMK-IKT prosjektet med test og opplæring, har HDO bestilt og levert til sammen 14 operatørplasser for dagens kommunikasjonsløsning ICCS. Disse gir regionene mulighet til å teste og verifisere Locus Emergency, samt gjennomføre opplæring på en brukerflate lik den som skal produksjonsettes. I tillegg har nytt integrasjonsgrensesnitt og ny funksjonalitet blitt levert av HDO.

Foretaket har i 2023 jobbet tett med Norsk Helsenett (NHN) for å sette opp integrasjon mellom AMK-IKT-prosjektets løsning og HDO sin eksisterende kommunikasjonsløsning. Leveransene fra HDO går som planlagt, og det vil fortsatt være tett dialog mellom HDO og AMK IKT frem til produksjonssetting av Locus Emergency.

Konsekvens av AMK IKT forsinkelse

AMK IKT-prosjektet har meddelt HDO at all kommunikasjonsfunksjonalitet skal integreres i Locus Emergency. For å kunne realisere dette må all funksjonalitet i kommunikasjonsløsningen integreres med Locus Emergency.

I opprinnelig plan mellom prosjektene fra 2019 skulle AMK IKT-prosjektet integreres med ny kommunikasjonsløsning fra HDO, slik at begge løsningene kunne settes i drift samtidig. Da Motorola trakk seg fra KAK1-kontrakten ble det besluttet å integrere Locus-løsningen mot ICCS, og å gå i drift med dette. Integrasjon med LifeX skulle gjøres i AMK IKT-prosjektets andre fase.

På slutten av 2023 meddelte AMK IKT at de er forsinket og at de foreløpig ikke har noen ny plan. De har indikert at de ønsker å gå i prøvedrift med AMK Bergen høsten 2024 og AMK Oslo i starten av 2025, men at det foreløpig ikke eksisterer en offisiell plan for dette. Samtidig er KAK-prosjektet i spesifiseringsfasen, og foreløpig i rute.

En mulig konsekvens av AMK IKT-forsinkelsen er at arbeidet med integrasjonen mellom Locus Emergency og LifeX blir forsinket. Dette kan videre bidra til at innfasingen av LifeX og utfasingen av ICCS ikke kan gjennomføres innenfor tidsrammen som er godkjent i business case for KAK-prosjektet.

Det arbeides med AMK IKT og helseregionene for å utrede risikoreduserende tiltak slik at KAK business case kan ivaretas.

q) Tilrettelegging for tolketjenester på samiske språk

HDO har levert på oppdraget og avventer eventuelt ønske om ytterligere leveranser.

Leveranse på oppdraget i 2022:

Som en del av nasjonalt prosjekt for tolkning på samisk språk, fikk HDO i oppdrag å sørge for at nødmeldetjenesten settes opp med robuste løsninger for at AMK-sentralene kan samhandle med tolketjenester på de samiske språkene. HDO har bidratt i prosjektet med prosjektledelse, tjenstedesign og teknisk kompetanse, med blant annet behovskartlegging og utarbeidelse av prosjektdokumenter. Utlede oppgaver har vært å utrede muligheten for å etablere en nasjonal, døgnkontinuerlig samisk tolketjeneste for nord-, sør- og lulesamisk. Den nasjonale tjenesten skulle sees i sammenheng med dagens tolketjeneste som er en del av Sámi Klinihkka. Tolketjenesten skal være tilgjengelig for AMK-sentralene. Prosjektgruppen har gjennomført en behovskartlegging, analysert dagens tilbud og utarbeidet fem løsningsforslag (konsepter) i tillegg til videreføring av dagens tolketjeneste (nullalternativet) eller en eventuell utvidelse av dagens tolketjeneste (null-pluss-alternativet).

r) Løsning for videokommunikasjon med AMK-sentraler

Ved utgangen av 2023 har HDO i tråd med oppdraget løpende drift- og forvaltningsansvar for to videokommunikasjonsløsninger for AMK- og legevaktsentraler. Videoløsningene muliggjør videokommunikasjon mellom innringer (publikum), AMK-sentraler og legevaktsentraler.

Både løsningen fra Stiftelsen Norsk Luftambulansse, Hjelp 113 Video, og løsningen fra Bliksund (tidligere Incendium), SMS til video, har hatt stabil drift i HDO sitt driftsmiljø gjennom 2023.

I løpet av 2023 har 16 AMK-sentraler og 90 legevaktsentraler hatt tilgang til en av de to videoløsningene som HDO tilbyr. Dette utgjør 100 % av landets AMK-sentraler og 95 % av landets legevaktsentraler.

Fordelingen av sentraler og brukere på videoløsningene er slik:

- Hjelp 113 Video fra Stiftelsen Norsk luft ambulansse er i bruk hos 10 AMK-sentraler og 87 legevaktsentraler, som totalt utgjør 309 operatørplasser.
- SMS til video fra Bliksund er i bruk hos 6 AMK-sentraler og 3 legevaktsentraler, som totalt utgjør 80 operatørplasser.

På tvers av begge videoløsningene ble det gjennomført over 137 000 videosamtaler i 2023.

I løpet av 2023 har det blitt gjennomført intervjuer og spørreundersøkelse blant kundene for å kartlegge brukskvalitet ved løsningene og hospiteringer som en del av innsiktsarbeidet.

s) Tilgjengelighetsdirektivet

Tilgjengelighetsdirektivet er ennå ikke innført i Norge, men direktivet var på høring i 2021. Det er foreløpig hvem som vil eie direktivet og hvilket omfang direktivet vi få i Norge. HDO avventer videre avklaringer før arbeid igangsettes.

t) Kart- og oppdragshåndteringsløsning for kommunehelsetjenesten

Som en konsekvens av ny anskaffelsesprosess av KAK-prosjektet er det besluttet å utsette dette arbeidet. Det foregår likevel arbeid som skal tilrettelegge for at kommuner som kjøper denne typen løsninger på egenhånd kan koble det sammen med HDO sin ICCS-løsning. HDO vil vurdere om brukernes behov dekkes gjennom disse løsningene eller om det må iverksettes ytterligere tiltak.

u) Nasjonal medielogg

I løpet av 2023 har HDO gjennomført anskaffelse av ny løsning for nasjonal medielogg. Løsningen skal overta for dagens lydloggløsning som har eksistert siden 2017-2018. Dagens lydlogg er installert sentralt hos HDO for Legevaktsentralene, og lokalt eller regionalt for AMK-sentralene. Den nye løsningen skal på samme måte som ny kommunikasjonsløsning, etableres sentralt i HDO sine datasentre og være en tjeneste til alle innen den akuttmedisinske kjede.

Den nye løsningen vil bli etablert i parallell med ny kommunikasjonsløsning (3020 LifeX) i løpet av 2024. Prosjektene er gjensidig avhengige og HDO planlegger for felles akseptansetest i årsskiftet 2023-2024, med påfølgende felles utrulling til brukermiljøene.

Det var NetNordic Norway AS med underleverandør (produsent) Voxtronic Austria GmbH som vant konkurransen med sin Voxlog-løsning. Kontrakten ble signert 20. desember og implementeringsprosjektet starter opp tidlig i januar 2024.

Løsningen er dimensjonert for å håndtere behovene til alle AMK-sentraler, legevaktsentraler og akuttmottak. Utover dagens logging av lyd, vil også løsningen kunne håndtere bilder, video, tekst og andre medier.

v) Tekstbasert nødkommunikasjon (NØD-SMS)

I tråd med oppdraget har HDO vært i dialog med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) om hvordan arbeidet med tekstbasert nødkommunikasjon videreføres. Styring og prioritering av arbeidet inngår i DSB sin Nasjonal Styringsmodell for nød- og beredskapskommunikasjon. Direktoratet har blant annet vurdert et samarbeid med Stiftelsen Norsk Luftambulansse som har utviklet relevante løsninger. HDO har sammen med Helsedirektoratet fulgt med på dette arbeidet.

w) Videobasert beslutningsstøtte

Før HDO i tråd med oppdraget kan overta driften av Sykehuset Innlandet sin løsning for videobasert beslutningsstøtte, har HDO hatt behov for å avklare hvordan nødvendig utstyr kan anskaffes. HDO har undersøkt om de samme rammeavtalene som Sykehuset Innlandet har benyttet, også kan brukes av HDO. I prosessen ble det avdekket at HDO ikke kunne anskaffe ønsket utstyr via eksisterende rammeavtale mellom Atea og Norsk Helsenett, og konkludert med at det måtte gjennomføres en anskaffelsesprosess.

HDO publiserte i juni 2023 en veiledende kunngjøring for anskaffelse av «videobriller og software for videoassistert beslutningsstøtte», med påfølgende markedsundersøkelse- og dialog med interessenter for å kartlegge omfang og utbredelse av mulige løsninger som kunne tilfredsstille behovene identifisert i forbindelse med utviklingen av Sykehuset Innlandet HF sin løsning. Kunngjøring av anskaffelsen var planlagt i løpet av høsten 2023, men har blitt utsatt til første kvartal 2024. HDO har etter avtale med Sykehuset Innlandet ikke overtatt driftsansvar for eksisterende fysiske enheter før ny anskaffelse er gjennomført.

Andre rapporteringer i 2023

i. Rapportering om samhandlingsaktiviteter og kundefora

HDO arrangerer årlig en kunde- og brukerkonferanse. Konferansen har vært i stadig utvikling, for hele tiden å være en aktuell arena for deltakerne. I tillegg til å være en møteplass for å utvide kontaktnett og utveksle erfaringer, skal den også gi faglig utbytte. Konferansen bidrar til å spre informasjon om HDOs ulike tjenester og nye løsninger, i tillegg til at deltakerne inviteres til å dele brukerbaserte historier som HDO kan legge til grunn i videre arbeid. I 2023 arrangerte HDO for første gang parallellsesjoner som et tillegg til selve konferansearrangementet. Kunder og brukere kunne da besøke HDOs lokaler, få innblikk i arbeidet på AMK Innlandet eller besøke NTNU Gjøvik for en innføring i helserelatert utdanning og teknologi.

Samhandlingsaktiviteter foregår i alle deler av HDOs virksomhet, og foretaket ser stor verdi av innsiktsarbeid og samhandling med aktører på tvers av foretak og ulike nivåer i helse. Eksempler på dette inkluderer deltakelse i regionale nettverk, utvalg og andre samhandlingsfora innenfor informasjonssikkerhet, miljø- og bærekraft, beredskap og anskaffelser. Slike aktiviteter er beskrevet nærmere under det enkelte oppdrag.

Økonomiske krav og rammer

Økonomisk resultat

Virksomhetens regnskap viser et lavere forbruk enn budsjettet, og som følge av dette er faktureringen redusert mot slutten av året. Resultatet for 2023 endte på kr 1.

Omsetning i 2023 ble 259,8 MNOK, mot en omsetning på 268,1 MNOK i 2022. Dette utgjør en reduksjon på 8,3 MNOK (3,1 %). Omsetningen i 2023 er 0,8 MNOK under budsjett.

Som følge av avsluttet samarbeid med tidligere leverandør ble det i 2022 inngått et kommersielt forlik hvor mesteparten av HDOs ekstra kostnader grunnet avslutning av avtalen og ny anskaffelsesprosess ble dekket. Andelen av forlikssummen som tilhører kostnader i 2023 er bokført som en kostnadsreduksjon i regnskapet, samt som nedjustering av verdien på nødvendige investeringer som følge av forsinkelser. Forlikbeløpet ble utbetalt i 2023.

Utvikling av de vesentligste poster i regnskapet:

1. Personalkostnader har økt fra 77,5 MNOK i 2022 til 81,5 MNOK i 2023. Dette forklares hovedsakelig med økning på tre nye årsverk i 2023.
2. Avskrivninger og nedskrivninger er redusert fra 57,5 MNOK i 2022 til 33,3 MNOK i 2023. Reduksjon hovedsakelig som følge av nedskrivning i 2022, flere anlegg som er ferdig avskrevet, samt at flere investeringer i 2023 er bokført mot erstatningen.
3. Tjenestekjøp og frikjøp har økt fra 37,0 MNOK i 2022 til 40,1 MNOK i 2023. Økningen forklares hovedsakelig med kostnader tilhørende juridisk bistand, prosjektrigg for anskaffelsene KAK og medielogg, samt bistand til oppgraderinger på dagens kommunikasjonsløsning.
4. Lisenskostnader har økt fra 51,6 MNOK i 2022 til 68,0 MNOK i 2023. Forklares hovedsakelig med prisøkninger, svak norsk krone og lisenser knyttet til IT-plattform for KAK.

Kommentar resultat mot budsjett:

1. Personalkostnader er 11,9 MNOK under budsjett som følge av utsatte rekrutteringer i påvente av ny organisering, samt lavere pensjonskostnad enn forventet.
2. Avskrivninger er 7,1 MNOK under budsjett som følge av at investeringer ble bestilt og levert senere enn planlagt.
3. Lisenskostnader er 7,4 MNOK over budsjett. Hovedsakelig som følge av prisøkninger og svak kronekurs.
4. Benyttet andel av erstatning er 14,2 MNOK under budsjett som følge av endret periodisering av erstatningen gjennom året, og for mye brukt erstatning i 2022. Dette førte til økte totale kostnader mot budsjett.
5. MVA-kostnad til kommuner er 6,3 MNOK over budsjett som følge av forskuddsbetaling av flerårige lisenser og økte kostnader på kontoer hvor foretaket har MVA-fradrag.
6. Finansposter er 2,8 MNOK under budsjett som følge av høyere renteinntekter enn rentekostnader mot budsjett.

Det er aktivert investeringer for 94,8 MNOK i 2023. Av disse er 44,6 MNOK tilhørende investeringsprogrammet for 2022, og 50,1 MNOK tilhørende investeringsprogrammet for 2023.

Tilhørende investeringsbudsjett 2023 vil flere budsjettposter periodiseres frem i tid, og bestillinger vil først bli satt i 2024. Dette er investeringer det ikke var mulig eller hensiktsmessig å gjennomføre i 2023. Tilhørende Medieloggprosjektet gjelder dette investeringer knyttet til migrering og usikkerhetspåslag i prosjektet. HDO har ikke kunnet sette bestilling knyttet til kobling mot nødnett og transmisjon grunnet nødvendige avklaringer i spesifikasjonsfasen i KAK-prosjektet, samt forsinkelser fra DSB og Motorola i 2023. De periodiserte investeringsmidlene tilhørende 2023 budsjettet er på inntil 23,8 MNOK. Investeringene vil gjennomføres innenfor 2023 finansering og avskrivningsbudsjett i 2024

HDO er finansiert av spesialisthelsetjenesten ved de regionale helseforetakene og kommunehelsetjenesten. Finansieringen er fordelt etter driftsvolum og kompleksitet i løsningene. MVA-andelen for kommunehelsetjenesten er inntektsført og kostnadsført ved årsslutt og utgjør 21 MNOK for 2023. Omsetning fordelt på kundegruppene for 2023 er vist i tabellen nedenfor.

	Faktisk	Revidert budsjett 2023	Avvik
Helse Sørøst RHF	60 447 437	62 168 296	-1 720 859
Helse Midt-Norge RHF	17 705 289	18 397 548	-692 259
Helse Nord RHF	19 921 388	21 047 548	-1 126 160
Helse Vest RHF	26 607 180	27 941 548	-1 334 368
Kommuner	132 158 818	125 230 250	6 928 568
Andre kunder	3 003 725	5 882 541	-2 878 816
SUM OMSETNING	259 843 837	260 667 732	-823 895

Økonomisk langtidsplan

Vesentlige endringer for ØLP 2025-2028 styrebehandles 25. januar 2024, og oversendes eierne innen frist 2. februar 2024. Videre vil ØLP 2025-2028 utarbeides, styrebehandles og oversendes innen gitte frister i henhold til årshjul.

Utarbeidelse av regnskap

Foreløpig årsregnskap 2023 er styrebehandlet og ble oversendt eierne 12. januar 2024. Endelig årsregnskap styrebehandles 25. januar 2024, og oversendes eierne innen frist 23. februar 2024.

Luftambulansetjenesten HF

Årlig melding 2023

Bodø 29. januar 2024

Innhold

Innhold	2
1 Innledning.....	3
1.1 Oppgaver og organisering	3
1.2 Visjon, virksomhetsidé og verdigrunnlag	3
1.3 Mål for virksomheten	4
1.4 Virksomhetsstyring - styrets arbeid med intern styring og kontroll	4
1.5 Medvirkning fra brukere og ansatte.....	5
2 Sammendrag.....	5
2.1 Positive resultater og uløste utfordringer i 2023	5
2.2 Evaluering av egen virksomhet og organisering.....	6
3 RAPPORTERING FOR STYRINGSBUDSKAP	8
3.1 Overordnede styringsbudskap	8
3.2 Styringsbudskap fra de regionale helseforetakene for 2023	8
Felles styringsbudskap til de felleseide helseforetakene	8
Virksomhetsspesifikke oppdrag til Luftambulansetjenesten HF for 2023	11
Andre rapporteringer i 2023	13
Aktivitet i 2023	14
Økonomiske krav og rammer	15

DEL I: Innledning og sammendrag

1 Innledning

1.1 Oppgaver og organisering

Luftambulansetjenesten HF (LAT HF) har ansvaret for den flyoperative delen av luftambulansetjenesten i Norge, herunder oppfølging og forvaltning av tjenesten.

Ved utgangen av 2023 har foretaket 28 ansatte, antallet har variert noe i løpet av året. Foretaket har kontorer i Trondheim, Tromsø og Bodø. Medisinsk teknisk verksted (Medtek) i Trondheim har fire ansatte som sørger for anskaffelse og vedlikehold av det medisinske tekniske utstyret i ambulansefly, -helikoptre og tjenestens 13 legebiler, samt for redningshelikoptre og Sysselemannens helikoptre på Svalbard. Flykoordineringssentralen (FKS) i Tromsø har 11 ansatte som utfører operativ koordinering av ambulanseflyressursene i Norge på døgntid kontinuerlig basis. Hovedkontoret i Bodø har 13 ansatte, hvorav tre er tilsatt i deltidsstilling.

Styret i LAT HF er sammensatt som følger:

Styreleder: Dag Helge Hårstad, Sykehusapotekene i Midt-Norge HF

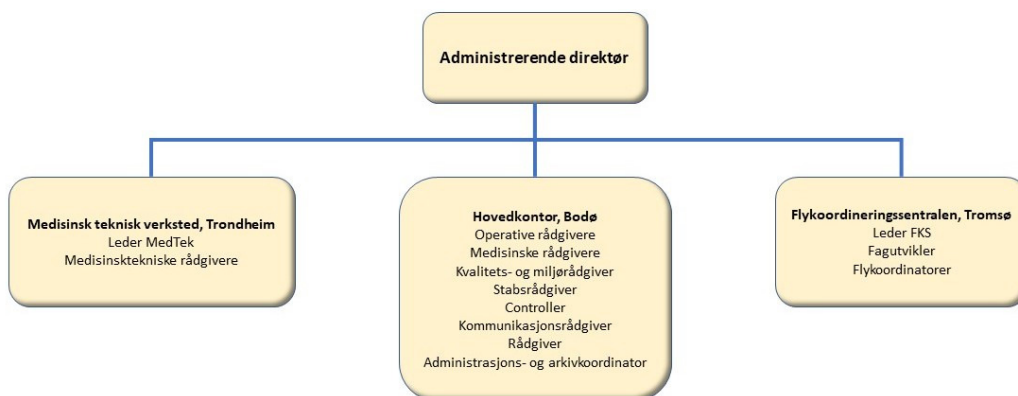
Nestleder: Randi Midtgård Spørck, Helse Nord RHF

Styremedlem: Panchakulasingam Kandiah, Helse Vest RHF

Styremedlem: Ann-Margrethe Mydland, Helse Sør-Øst RHF

Styremedlem: Ulrich Spreng, Helse Sør-Øst RHF

Organisasjonskart LAT HF

1.2 Visjon, virksomhetsidé og verdigrunnlag

Styrene i de regionale helseforetakene har i 2022 vedtatt målbilder for de felleseide helseforetakene. Målbildene inngår i de regionale utviklingsplanene og er førende for utviklingsretningen for de felleseide helseforetakene. Målbildet for LAT HF følger som vedlegg til oppdragsdokument 2023.

Strategisk mål bilde er gjort kjent, og foretaket har i løpet av 2023 utviklet handlingsplaner som skal danne grunnlag for det videre arbeidet innenfor strategien.

Strategisk mål bilde for Luftambulansetjenesten HF

- Videreutvikle organisering av tjenesten i tråd med pasientenes behov
- Utvikle helseforetakets rolle som premisseleverandørrolle for å effektivisere og kontrollere tjenesten basert på helhetlige virksomhetsdata
- Standardisere retningslinjer for bruk av luftambulansetjeneste og sikre god koordinering av ressursene
- Styrke forskning, utvikling og kompetansedeling mellom, og innen, de prehospitale tjenestene
- Videreutvikle samarbeidet mellom operatørene, sykehusforetakene og Luftambulansetjenesten HF
- Sørge for at virksomhetsdata fra alle deler av den akuttmedisinske kjeden blir tilgjengelig i et felles system, og utnyttes til kontinuerlig forbedring
- Utvikle forslag til fremtidig anskaffelsesstrategi i samarbeid med relevante fagmiljøer

Gjennom 2023 har foretaket arbeidet med å operasjonalisere disse målene. Arbeidet vil fortsette inn i 2024.

1.3 Mål for Luftambulansetjenesten HF i 2023

LAT HF skal bidra til oppfølging av anbefalinger og lukking av avvik etter Helsetilsynets rapport, Tilsyn med ambulanseflytjenesten – Undersøkelse av om befolkningen i Nord-Norge får forsvarlige ambulanseflytjenester datert 14. juni 2021. LAT HF bidrar i arbeidet med å forbedre tjenesten som pågår i regi av Helse Nord RHF.

LAT HF skal gjennomgå kapasitet og organisering av FKS.

Program for forbedring og effektivisering av ambulanseflytjenesten ble behandlet av de regionale helseforetakenes administrerende direktører i desember 2018. Et av tiltakene utledet av denne rapporten er revisjon av retningslinjer for bruk av luftambulansetjeneste. Helse Midt-Norge RHF har fått i oppdrag i nasjonalt AD-møte å organisere og lede dette arbeidet. LAT HF skal bidra inn i prosjekt.

LAT HF skal følge innfasingen av prehospital elektronisk pasientjournal (P-EPJ) for å bidra til at integrering av nødvendig virksomhetsdata for LAT HF sikres i P-EPJ arbeidet. (styresak okt 21 - 103). LAT HF skal ha et koordinerende ansvar for implementeringen, samt godkjenning av nettbrett løsning for bruk i luftfartøy.

Luftambulansetjenesten HF skal utarbeide romprogram, med innarbeidede krav fra luftfartsmyndighetene og arbeidstilsynet, for lokaler som brukes til luftambulansetjeneste.

1.4 Virksomhetsstyring - styrets arbeid med intern styring og kontroll

Luftambulansetjenesten HF er sertifisert i henhold til NS-EN ISO 9001:2015 og 14001:2015, henholdsvis standarder innen ledelsessystemer for kvalitet og miljø.

I mai ble LAT HF på nytt revidert av Kiwa. Funn under revisjonen var en merknad. Dette gjaldt merknad om å spesifisere bedre hva som er utgangsfaktorer fra ledelsens gjennomgåelse. Det er

planlagt ny oppfølgingsrevisjon i mai 2024. Gjeldende sertifikater er utstedt med gyldighet til september 2025.

Som grunnlag for revisjonsprogrammet og gjennomføring av revisjoner benyttes standard NS-EN ISO 19011:2018 *Veiledning for revisjon av ledelsessystemer*.

Revisjonsprogram med tilhørende aktiviteter for 2023 er fulgt opp.

Det er gjennomført intern revisjon av MedTek, FKS og administrasjonen.

Miljøkartlegging for 2023 er planlagt sluttført i februar 2024. Arbeidet med innhenting av data er i gang, men enkelte data som drivstofforbruk, flyreiser, energiforbruk i bygg og avfall vil ikke bli tilgjengelig før i slutten av februar. Fly- og helikoptervirksomheten i luftambulansetjenesten har stor påvirkning på miljøet. En nedgang i flytimer de siste årene bidrar til en positiv utvikling. Noe økt bruk av alternativ drivstoff bidrar også.

Ledelsens gjennomgåelse for 2022 ble gjennomført 7. mars 2023. Tilsvarende gjennomgåelse for 2023 er planlagt til mars 2024.

1.5 Medvirkning fra brukere og ansatte

Foretaket innhenter synspunkter fra regionale helseforetak og øvrige helseforetak i saker som berører disse direkte eller berører pasienter. Likeså inviteres representanter fra de regionale- og øvrige helseforetak, inkludert leger og sykepleiere, som deltakere i ulike prosjekter som gjennomføres (anskaffelser, utredninger, utarbeidelse av konsepter etc.). I større prosjekter, som f.eks. større anskaffelser, er representanter fra konserntillitsvalgte, konsernverneombud og regionale brukerutvalg aktuelle bidragsytere.

Internt i foretaket informeres og inviteres vernetjenesten og tillitsvalgt for flykoordinatorene til å gi innspill eller delta i saker som berører disse. Foretaket har tariffavtale med flykoordinatorene. Øvrige tilsatte er tilsatt på individuelle arbeidsavtaler og omfattes ikke av tariffavtaler. Det pågår et arbeide med å etablere ytterligere en tariffavtale. Saker av allmenn interesse gjennomgås også på foretakets fellessamlinger.

Utkast til årlig melding oversendes samtlige rådgivere og tillitsvalgt for kvalitetssikring og innspill før endelig utgave presenteres for styret til behandling.

2 Sammendrag

2.1 Positive resultater og uløste utfordringer i 2023

Beredskapen innenfor ambulanshelikoptertjenesten har vært svært god. Norsk Luftambulans AS har levert en beredskap på 99,26 % innfor leverandørens kontroll. Når man regner inn forhold som ikke skyldes operatøren har den nasjonalt vært på 97,71 %.

Beredskapen for ambulansflytjenesten har etablert seg på et tilfredsstillende og godt nivå gjennom 2023. Innenfor leverandørs kontroll leverte Avincis Aviation Norway AS en beredskap på 97,38 %. Samlet beredskapsleveranse inkludert forhold som ikke er innenfor leverandørs kontroll endte på 95,64 %. Dette er den høyeste beredskapsleveransen som er oppnådd på et helt år i inneværende kontraktsperiode.

Nye overvåkningsmonitører til deler av tjenesten ble ikke levert som planlagt i 2022 da leverandørkjeden sliter med forsinkelser. Bestilling av Tempus Pro monitører for ambulanseflytjenesten er derfor terminert, og det er anskaffet Corpuls3 (uten defibrillator) i stedet i 2023. Det har vært relativt mange problemer med Ventway Sparrow respirator i 2022 og 2023. I desember oppnådde vi enighet med produsenten, om at alle våre apparater byttes med nye, og at MedTek får full opplæring fra fabrikken på alle typer reparasjon på apparatene.

Arbeidet med oppfølging av Statens helsetilsyn sine rapporter fra 2021 og fra mai 2023 har vært sentralt gjennom hele 2023, hvor arbeid i kvalitetsrådet i LAT HF og kvalitetsutvalget i Helse Nord RHF er viktige tiltak.

I programmet Forbedring og effektivisering av ambulanseflytjenesten er det iverksatt grundig arbeid med utredning av MKA og oppstart med utvikling av prehospital elektronisk pasientjournal (P-EPJ) for luftambulansetjenesten. Prosjektrapport MKA 2 ble vedtatt av AD-møte i juni 2023.

Videre arbeide med revisjon av retningslinjer for bruk av luftambulanse ledes av Helse Midt-Norge. I AD-møte i desember ble det oppnevnt prosjektgruppe og mandat for dette arbeidet. LAT HF er representert i prosjektgruppen med administrerende direktør.

Siste halvår 2023 har foretaket arbeidet med revisjon av samarbeidsavtaler med operatører og helseforetak. Status ved utgangen av året er at samarbeidsavtalen for helikopter har vært på høring, og at samarbeidsavtalen for fly er til samstemming hos operatør før høring.

Foretaket har etablert eget rom for nasjonalt begrenset nett og avventer nå installasjon av utstyr.

Flere av luftambulansebasene er nedslitte og ikke i tråd med gjeldende regelverk og har derfor behov for oppgraderinger. Per utgangen av 2023 foregår det prosesser på helikopterbasene i Bergen, Ål, Trondheim og Lørenskog. Det pågår rehabilitering av flybasen i Tromsø, og denne forventes ferdigstilt våren 2024. I 2023 ble det gjennomført et skisseprosjekt for utredning permanent helikopterbase i Kirkenes. Finnmarksykehuset HF arbeider videre med dette. Ny helikopterbase Stavanger forventes å kunne tas i bruk ved årsskiftet 2024/25.

Foretaket har jobbet med å etablere eget brukerutvalg. Det har vært behov for en del avklaringer rundt form og innhold. Dette har forsinket arbeidet, og endelig etablering forventes første halvår 2024.

2.2 Evaluering av egen virksomhet og organisering

Foretaket har administrerende direktør lokalisert ved administrasjonen i Bodø, samt stedlige ledere ved FKS i Tromsø og ved MedTek i Trondheim. Med i underkant av 30 ansatte fungerer denne organiseringen under normale forhold godt.

I 2023 ble det tilsatt en ny rådgiver i administrasjonen i nyopprettet stilling. I november ble ny rådgiverstilling utlyst. Denne stillingen vil bli primært bli benyttet til oppfølging av baser, i tillegg til å øke saksbehandlingskapasiteten innen andre områder. Ved utgangen av året er det tre vakante stillinger i foretaket.

MedTek har hatt tilfredsstillende ressurser med hensyn til løpende vedlikehold og forsyning av medisinsk utstyr til tjenesten i 2023. Medtek har gjennomført planlagt arbeide i 2023 og får gode tilbakemeldinger om leverte tjenester fra brukere av utstyr i tjenesten.

Bemanningssituasjonen på FKS har vært stabil gjennom store deler av 2023. Antallet flykoordinatorer har vært elleve, noe som har gjort det mulig å frigjøre fagutvikler til tilnærmet 100 % i rollen som

fagutvikler kontra 50 % som tidligere. På slutten av året valgte en av flykoordinatorene og si opp sin stilling og avsluttet sitt arbeidsforhold 31.12. Ansettelsesprosess er i gang for å erstatte denne samt en ubemannet stilling. Senhøsten engasjerte FKS en tidligere flykoordinator for å jobbe som tilkallingsvikar. Vikar startet re-opplæring på slutten av året. Opplæring av nye koordinatore tar noe tid avhengig av bakgrunnen til kandidatene. Dette gjør FKS mer sårbar for fravær frem til sommeren 2024.

FKS er samlokalisert med AMK Tromsø og leier lokaler hos Universitetssykehuset i Nord-Norge (UNN). Disse lokalene er langt fra tilfredsstillende, verken for AMK og FKS. Lokalene er for små, og det er store utfordringer med støy og temperaturregulering. Dette medfører et lite tilfredsstillende fysisk arbeidsmiljø for ansatte på FKS. Huseier vedgår at lokalene ikke er dimensjonert eller egnet for dagens bruk, men det ligger foreløpig ingen plan for utbedring/nye lokaler. Etter siste gjennomgang av lokalene ble det av huseier avdekket store kulderas rundt operatørplassene til FKS. Høsten 2023 ble det igangsatt et internt prosjekt for å gjennomgå kapasitet og organisering av FKS. Dette prosjektet har også som mål å finne nye lokaler for FKS innen juni 2024.

Nødmeldesentralene for politi og brann i Tromsø skal samlokaliseres og det ble gjennomført et forprosjekt i 2023 for å se på muligheten for å inkludere helse også i denne samlokaliseringen. FKS deltok i forprosjektet med forbehold om avgjørelse av videre samlokalisering med MKA Tromsø. Styringsgruppen for Samlokprosjektet besluttet at prosjektet skulle gå videre til en konseptfase. FKS er fortsatt deltakere i prosjektet med samme forbehold som i forprosjektet.

DEL II: Rapporteringer

3 RAPPORTERING FOR STYRINGSBUDSKAP

3.1 Overordnede styringsbudskap

I oppdragsdokumentet for 2023 ble det presisert at foretaket skal innrettes for å oppfylle overordnede mål gitt til de regionale helseforetakene.

Styrke psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling

LAT HF deltok i prosjekt «Transport av psykisk syke med ambulansely i Helse Nord».

Prosjektet ble initiert i 2022 i etterkant av Helsetilsynets rapport på ambulanselytjenesten. Oppstart av prosjektet var 16. januar 2023 med deltakere fra Helse Nord RHF, AMK sentralene i Helse Nord, LAT HF, BSAA AS og fra de tre politidistriktene. Prosjektet ble avsluttet i april og lagt fram for styringsgruppen i mai. Styret i LAT HF følger utviklingen i transporter av psykisk syke gjennom regelmessig rapportering.

Styrke forskning, innovasjon og kompetanse og forbedre kvalitet og pasientsikkerhet

Det er etablert samarbeidsavtale med Stiftelsen Norsk Luftambulans (SNLA). Det har vært avholdt et par møter i løpet av året med informasjonsutveksling knyttet til aktuelle prosjekter.

Det avholdes regelmessige møter med både operatører og helseforetak med mål om å forbedre helsehjelpen, flysikkerheten og pasientsikkerheten.

Foretakets medisinteknikere deltar aktivt i den Internasjonale Elektrotekniske Komité (IEC), den Europeiske Standardiseringskomité (CEN) og Norsk Elektrotekniske komité (NEK), for å forbedre internasjonale og europeiske standarder for medisinsk utstyr i tjenesten.

LAT HF ønsker å bidra og oppfordrer til at det arrangeres relevante kurs for helsepersonellet i luftambulansetjenesten. Foretaket har i 2023 innvilget tilskudd på til sammen 0,3 MNOK.

LAT HF arrangerer normalt luftambulansedagene årlig i samarbeid med et sykehusforetak. Konferansen ble sist avholdt i oktober 2022 på Hell i samarbeid med St Olavs hospital HF, og arrangeres igjen i februar i 2024.

Rask tilgang til helsetjenester og sammenhengende pasientforløp

Foretaket følger opp to tilsyn fra Statens Helsetilsyn (Virksomhetsspesifikke oppdrag LAT HF 2023 punkt n). Som et ledd i oppfølging av rapportene har foretaket intensivt arbeidet med å se på et mer smidig prehospitalt pasientforløp der luftambulansen og spesielt ambulansely er involvert. Dette arbeidet består blant annet av en tettere oppfølging med operatører og helseforetak. LAF HF er også involvert i arbeidet med en gjennomgående prehospital elektronisk pasientjournal (P-EPJ) og i AMK-IKT-prosjektet. Internt i foretaket er det opprettet et prosjekt for å se på bedre og enklere innhenting og visualisering av virksomhets- og styringsdata.

3.2 Styringsbudskap fra de regionale helseforetakene for 2023

Felles styringsbudskap til de felleseide helseforetakene

a) Styring og oppfølging av felleseide helseforetak

Foretaket har fulgt opp eierstyringsaktivitetene og milepælene gjennom 2023 i henhold til årshjulet.

b) Innsyn og internrevisjon

Styret har i perioden ikke fremmet behov om gjennomføring av interne revisjoner i regi av de regionale helseforetakene, jf. Oppdragsdokument 2020 punkt 3b) og brev fra Helse Vest RHF datert 16.10.2018 vedrørende internrevisjon i felleseide foretak.

Som ledd i arbeidet med kontinuerlig forbedring som en del av ISO-godkjenningene er det gjennomført internrevisjoner av administrasjonen, MedTek og FKS.

I tillegg revideres LAT HF årlig av Kiwa i forbindelse med sertifiseringen i henhold til ISO 9001 og 14001.

Avtalene med operatørene gir LAT HF sin rett til å gjennomføre kvalitetsrevisjoner og økonomiske revisjoner. Det gjennomføres vanligvis 8-9 slike revisjoner pr år.

Revisjonsrapporter for 2023 vil behandles i styremøte i LAT HF i mars 2024.

c) Medvirkning fra konserntillitsvalgte og konsernverneombudene

Foretaket har 28 ansatte og har ikke styrerepresentasjon fra ansatte. Formelle rammer for ansattes styrerepresentasjon er regulert i helseforetaksloven § 23.

I prosjekter som berører øvrige helseforetak inviteres deres verneombud og tillitsvalgte inn som prosjektdeltakere eller til å bidra på andre måter, som i egne møter.

d) Brukermedvirkning

LAT HF er i prosess for å etablere brukerutvalg. Foretaket har gitt innspill til veiledende retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå, og har i tråd med føringer fra eiere og styret lagt en plan for etablering og dimensjonering av brukerutvalg tilpasset LAT HF. Brukerutvalg forventes etablert i løpet av våren 2024.

e) Synliggjøring av totale kostnader ved deltakelse i prosjekter og prosesser

I prosjekter der øvrige helseforetak har deltakere er rutinen at hvert helseforetak dekker kostnader knyttet til egne deltakere. I beslutningsgrunnlaget beskrives forventet andel av stillingsprosenten for hver deltaker. I de tilfeller at LAT HF leier ressurser fra andre helseforetak inngås det egen avtale som spesifiserer kostnad og bruk av tid. For egne prosjekt registreres medgåtte kostnader, eksklusive lønn, med eget prosjektnummer.

f) Informasjonssikkerhet og personvern

Våren 2018 ble samtlige systemer i LAT HF vurdert opp mot personvern og informasjonssikkerhet (GDPR). Styret behandlet saken på forsommeren. Oppdraget forutsetter en redegjørelse for styringssystem for informasjonssikkerhet, samt en oppdatering av tidligere vurdering av risiko og sårbarhet. Oversikten ble sist oppdatert våren 2021, ny oppdatering planlegges i 2024.

g) IKT-anskaffelser

Oversikt over pågående prosjekter og investeringsbehov innenfor IKT-området er oversendt eierne etter behandling i styret (styresak 36-2023).

LAT HF har i løpet av 2023 anskaffet Locus-Pc til helikoptrene innenfor investeringsrammen. I B2024 er det planlagt anskaffelse av Locus-Pc til de nye redningshelikoptrene.

Tjenesten har flere pågående prosjekter som vil kreve investeringer fremover:

- Nødnett – driftsavtalen for dagens nødnett gjelder ut 2026. Framtidig investeringsbehov vil avhenge av om dagens nødnett forlenges eller det blir nytt nødnett fra 2027. Dersom dagens nødnett forlenges, er det behov for delvis utskifting av dagens nødnettradioer. Dersom det blir nytt nødnett fra 2027 vil investeringsbehov medføre en kostnad estimert til 40-50 MNOK for nye radioer og tilsvarende sum for anskaffelse og installasjon av nytt radioutstyr for nødnett. Saken krever samarbeide med Helsetjenestenes driftsorganisasjon for nødnett.
- P-EPJ - Det er behov for å erstatte LABAS som virksomhetsregistreringsverktøy med P-EPJ. Det er hensiktsmessig å bruke samme løsning som øvrige prehospitale ressurser for å gi en sømløs integrering av data og sikre kontrollen over flyten av pasientinformasjon. Det vil være investeringsbehov for utvikling av programvare. Usikkerhet om utskifting av maskinvare og braketter i fly og helikoptre. Det er i B2023 budsjettet med 2,5 MNOK til dette prosjektet. Forsinkelse i prosjektet har ført til ubetydelig bruk av midler i 2023. Det er i B2024 budsjettet 2,5 MNOK til prosjektet.

h) Økonomisk langtidspan og synliggjøring av gevinster

Helseforetaket følger årshjulet og ga innspill til økonomisk langtidspan i henhold til bestilling 1. februar og 5. april 2023.

Som nasjonalt felleseid selskap kan foretaket gjennomføre anskaffelser til medisinteknisk utstyr og helikopter- eller flytjenester for hele landet under ett. Det gir stordriftsfordeler i form av liten administrasjon og bedre priser. Der det er hensiktsmessig deltar foretaket i nasjonale anskaffelser som gjennomføres av Sykehusinnkjøp HF.

i) Klima og miljø

RHFene har vedtatt felles klima- og miljømål med indikatorer i spesialisthelsetjenesten. Hovedmål er å redusere direkte utslipp av CO₂-ekvivalenter (CO₂e) med 40 % innen 2030 for spesialisthelsetjenesten som helhet. Langsiktig mål er å være klimanøytral innen 2045.

LAT HF stiller krav om mer miljøvennlige luftfartøyer ved hver anbudsrunder. Dette går på motortyper, drivstoff o.l. Derfor er utviklingen forholdsvis liten i selve anbudsperioden, der man heller må utvikle prosedyrer og rutiner som kan spare utslipp. Man ser blant annet på tiltak rundt innflyginger og flygingen på marsjhøyde der det finnes rom for å spare drivstoff (optimal hastighet, trasevalg osv.) samt færrest mulig flyvninger med tomme eller halvfulle luftfartøyer.

Det er ikke forventet at man er klar med ny motorteknologi (elektrisitet eller hydrogen) innen 2030. Utvikling og sertifisering vil ta lang tid. Dermed forventes reduksjoner i utslipp å ligge i stadig større innblanding av biodrivstoff i flydrivstoff. Per 1. januar 2024 er det kun krav om 0,5 % innblanding av biodrivstoff. I Norge opererer man med inntil 2,5 % innblanding, og dette forventes økt opp mot 60 % de neste 25 årene. Helikopterprodusentene presiserte per november 2023 at deres helikoptre var godkjent for inntil 50 % biodrivstoff. Samtlige informerte om at pris for biodrivstoff var ca. tre ganger så dyrt som ordinært drivstoff.

Det bygges i dag produksjonsanlegg i Norge for syntetisk drivstoff, og dette kan gi store fremskritt med hensyn til utslipp på kort tid. I tillegg kan trolig mange av de gamle motorene fortsatt brukes med denne typen drivstoff. Dette vil kunne gi en enkel omlegging til bærekraftig drivstoff, men krever godkjenninger for bruk i luftfart.

Avfallshåndteringen og sortering av avfall følges opp på en god måte av alle ansatte. Skjerpede krav til sortering av avfall vurderes på RHF-nivå, og LAT HF følger også denne utviklingen.

j) Åpenhetsloven

Foretaket har innrettet sin virksomhet i tråd med Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven), som ble vedtatt med ikrafttredelse 1. juli 2022. Redegjørelse for arbeidet med oppfølging av loven oppdateres årlig og behandles av styret. Redegjørelsen presenteres på foretakets hjemmeside.

k) Beredskap og sikkerhet

På grunnlag av erfaringer fra koronapandemien er beredskapsplanen under videreutvikling og oppdatering. I 2023 kunne de fleste tiltakene rundt koronapandemien avvikles. Uro globalt gjør at det fortsatt er stort søkelys på beredskap og sikkerhet. Alle ledd i helsevesenet informeres om situasjonen, og det forventes at foretaket skal kunne håndtere ekstraordinære situasjoner fremover.

MedTek viderefører og forsterker egne ressurser, gjennom utstyr i beredskap og redusert avhengighet til leverandørenes beredskap for service og deler.

Foretaket har beredskapsordninger for erstatningsfly fra kommersiell flyoperatør i forkant av mulige utfordringer, dvs. ekstraressurser med tanke på kontinuitetsplanlegging. Det er startet et arbeide med å skissere et mulig samarbeide med Svenskt ambulansflyg for beredskapsordning. Så snart et samarbeid er praktisk mulig vil LAT HF involvere de regionale helseforetakene i arbeidet.

I løpet av 2023 har LAT HF forberedt innføring av Nasjonalt Begrenset Nett (NBN). Ved slutten av året er det kun installasjon av terminal som gjenstår.

l) Lønn og annen godtgjørelse til ledende personer

Styret i LAT HF vedtok Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende personer i styresak 90-2022. Retningslinjene ble godkjent i foretaksmøte i LAT HF 13. februar 2023, sak 4-2023.

Ved avleggelse av årsregnskap for 2023 vil det som vedlegg til styrets årsberetning følge en egen rapport om godtgjørelse til ledende personer.

m) Kontaktpersoner for forebygging av voldsrisko

I arbeidet med å fremme nødvendig informasjonsutveksling om voldsrisko mellom LAT HF, PST og politiet har LAT HF i 2023 etablert kontakter ved en rekke politidistrikt, og fått utnevnt egne kontaktpersoner. Kontaktinformasjon er lagt inn i foretakets Beredskapsplan.

Virksomhetsspesifikke oppdrag til Luftambulansetjenesten HF for 2023

n) Oppfølging av Helsetilsynets rapport

Oppdragsdokument 2023:

Statens helsetilsyn gjennomførte i april 2021 et tilsyn med hvorvidt befolkningen i Nord-Norge har fått og får forsvarlige luftambulansetjenester. Rapporten ble mottatt i juni 2021 og arbeidet med oppfølging og lukking av avvik var allerede i gang. Avvikene som ble påpekt ble funnet dels i helseforetakene, dels innenfor LAT HF's ansvarsområde, og dels som mangler i overordnet og operativt samarbeid. I regi av Helse Nord RHF pågår det et arbeide med å forbedre tjenesten. LAT HF skal bidra i dette arbeidet. Luftambulansetjenesten HF bes gjennomgå kapasitet og organisering av Flykoordineringsentralen (FKS). De regionale helseforetakene skal involveres i arbeidet.

Virksomheten følger opp to tilsyn fra Statens Helsetilsyn:

- Tilsyn av juni 2021 om befolkningen i Nord-Norge får forsvarlig ambulansflytjeneste. Saken følges nå opp av Statsforvalteren i Nordland.
- Stedlig tilsyn og foreløpig rapport av mai 2023 etter hendelse hvor hjertesyk pasient på Svalbard trengte ambulansfly.

De aller fleste av tiltakene som ikke er avsluttet eller tatt inn i drift er store og omfattende tiltak som LAT HF samarbeider med de andre aktørene i tjenesten om. Det gjelder tiltak som skal gi oss bedre systemer, verktøy og rutiner på tvers av aktørene i luftambulansetjenesten. Her vil vi særlig trekke frem innføring av P-EPJ, arbeidet som følger etter vedtak om organisering av medisinsk koordinering av ambulansfly (MKA) og arbeidet Region helse Midt har gjort med en dashboard-løsning for tjenesten. I tillegg jobbes det med samarbeid med helseforetakene for bedre samspill, støtteverktøy og opplæringsstøtte.

Kapasitet og organisering av FKS gjennomgås. Arbeidet startet høsten 2023. Det er satt i gang et internt prosjekt som har som mål å ha funnet nye lokaler til FKS innen juni 2024. I prosjektet ser man også på bemanning og samhandlingsrutiner med andre aktører.

o) Program for forbedring og effektivisering av ambulansflytjenesten

Oppdragsdokument 2023:

Luftambulansetjenesten HF skal i 2023 videreføre arbeidet med oppfølging av tidligere gitt oppdrag om program for forbedring og effektivisering av ambulansflytjenesten i nært samarbeid med de regionale helseforetakene og aktuelle helseforetak. Det vises her til de regionale helseforetakenes administrerende direktørers behandling av rapporten i desember 2018. • Det skal utarbeides «nasjonal prosedyre for medisinsk og flyoperativ koordinering av ambulansflyoppdrag», samt «retningslinjer for bestilling av ambulansfly». Arbeidet skal også bidra til å forbedre forståelsen for bruk av ressurser ved aktuelle pågående oppdrag vs. beredskapshensyn. • Luftambulansetjenesten HF skal delta i arbeidet med gjennomgang av organisering av medisinsk koordinering av ambulansflytjenesten. Helse Midt-Norge RHF leder arbeidet som skal ferdigstilles innen 1. mars 2023

I programmet Forbedring og effektivisering av ambulansflytjenesten er det iverksatt grundig arbeid med utredning av MKA og oppstart med utvikling av P-EPJ for luftambulansetjenesten.

Rapport *Medisinsk koordinering av ambulansfly (MKA2)* ble behandlet i ekstraordinært AD-møte 23.06.2023, sak 089-2023. Videre arbeide med implementering av den vedtatte løsningen ledes av Universitetssykehuset i Nord-Norge (UNN)

Helse Midt-Norge RHF leder prosjektarbeidet med revisjon av Retningslinjer for bruk av luftambulansfly. I AD-møte i desember ble det oppnevnt prosjektgruppe og mandat for dette arbeidet. LAT HF er representert i prosjektgruppen med administrerende direktør.

p) P-EPJ

Oppdragsdokument 2023

P-EPJ er vedtatt implementert i alle regioner og det pågår et arbeid med tilpasning av P-EPJ for bruk i luftambulansetjenesten. Arbeidet er påbegynt og Luftambulansetjenesten HF bes om å ta et koordinerende ansvar for implementeringen, samt godkjenning av nettbrett for bruk i luftfartøy. Det enkelte helseforetak vil være ansvarlig databehandler for journalen og eie dataene.

I regi av Helse Sør-Øst RHF er det ansatt prosjektleder, produktleder og ledende arkitekt for å videreutvikle P-EPJ til en nasjonal løsning. Dette gjøres for å kunne realisere det fulle potensialet i en sømløs samhandling på tvers av helseregionene. Gevinster med dette er blant annet

sammenhengende pasientjournal på tvers av regionene, standardisering av helsehjelpen, felles kodeverk for prehospital virksomhet i hele landet og enklere integrasjon med ny nasjonal AMK-løsning og multimonitor. Luftambulansetjenesten er den største driveren for en nasjonal løsning, da tjenesten opererer på tvers av regionene. Arbeidet skal utføres sammen med de andre regionene gjennom det etablerte interregionale samarbeidet. Dette har forankring i det interregionale IKT-direktørmøtet, og forventes å få endelig godkjenning i IKT-direktørmøte 22.1.24.

Parallelt er det også startet opp et innsikts- og utviklingsarbeid med luftambulansens fagmiljø, leverandøren og regionenes P-EPJ-arkitekter og -ledere for å ivareta luftambulansens behov og tilpasning. LAT HF deltar i arbeidet, også med vurderingen i valg av nettbrettløsning og implementeringen av dette.

q) Luftambulansebasen

Oppdragsdokument 2023

Luftambulansetjenesten HF skal på vegne av de regionale helseforetakene utarbeide romprogram, med innarbeidede krav fra luftfartsmyndighetene og arbeidstilsynet, for eide lokaler og forestå innleie av egnede lokaler til luftambulansebasen. Det er det regionale helseforetaket som er ansvarlig for basestruktur, og beslutter om de vil eie eller leie basene. Det lokale helseforetaket har ansvar for å stille egnede lokaler til disposisjon. Fremforhandlede leiekontrakter fremlegges styret i Luftambulansetjenesten HF for godkjenning.

Luftambulansetjenesten HF skal utarbeide romprogram, med innarbeidede krav fra luftfartsmyndighetene og arbeidstilsynet, for lokaler som brukes til luftambulansebasen.

Norm for luftambulansebasen ble revidert høsten 2023 og sendt på høring til operatørene, de regionale helseforetakene, sykehusforetakene som eier og leier ut baser, private huseiere som eier og leier ut baser samt de medisinske baselederne. Revidert Norm for luftambulansebasen ble lagt framfor styret i LAT HF til behandling i desember 2023, sak 72-2003. På bakgrunn av innspill i møtet vil det fremlegges ny revidert Norm for luftambulansebasen for styret etter en ny høringsrunde i de regionale helseforetakene.

Andre rapporteringer i 2023

i. Rapportering om samhandlingsaktiviteter og kundefora

Helse Midt-Norge RHF gjorde i 2022 en vurdering av gjeldende samarbeidsavtaler for den enkelte luftambulansebase mellom luftambulanseoperatør, sykehusforetak med det medisinske ansvaret på den enkelte base og LAT HF. Avtalene er i stor grad standardiserte, men det ble påpekt noen ulikheter. Gjennom 2023 har LAT HF jobbet med å revidere samtlige avtaler. Arbeidet er ikke ferdigstilt, men fortsetter i 2024.

LAT HF har fulgt opp våre faste rådgivende fora gjennom møter, øvelser, konferanser og i den daglige aktiviteten ellers. De viktigste er:

- Medisinsk nettverk
- Medisinsk lederforum ambulansfly
- Operativt forum.

Aktivitet i 2023

Fartøy		Base	Budsjetterte Timer	Flydde timer
Helse Nord RHF	Ambulansefly	Kirkenes	1150	974
		Alta 1	1080	915
		Alta 2	670	590
		Tromsø 1	1150	1087
		Tromsø 2	600	652
		Bodø	1220	1163
		Brønnøysund	1130	998
		Ambulansehelikopter	Kirkenes	530
		Tromsø	680	640
		Harstad	780	691
	Brønnøysund	620	550	
Helse Midt- Norge RHF	Ambulansefly	Ålesund	1190	999
	Ambulansehelikopter	Ålesund	870	796
		Trondheim	680	600
Helse Vest RHF	Ambulansehelikopter	Førde	750	641
		Bergen	550	551
		Stavanger	600	549
Helse Sør- Øst RHF	Ambulansefly	Gardermoen 1	1100	1112
		Gardermoen 2	750	690
	Ambulansehelikopter	Ål	700	565
		Arendal	770	675
		Dombås	770	719
		Lørenskog 1	850	708
		Lørenskog 2	910	752

Ambulansefly har flydd 9 180 timer i 2023. Produksjon var 8,6 % under budsjett.

Ambulansehelikopter har flydd 8 810 timer i 2023. Produksjon var 12,4 % under budsjett. Det er i tillegg flydd 232 ekstra timer i simulator. Hensyntar man flydde timer i simulator ligger produksjonen 10,1 % under budsjett i 2023.

Økonomiske krav og rammer

Økonomisk resultat

De regionale helseforetakene bevilget for 2023 1 495,9 millioner kroner.

Følgende tabell viser tilskudd fra RHF i 2023 for Luftambulansetjenesten HF etter AD-møtets vedtak i sak 147-2022 og 148-2022 21. november 2022.

Tall i hele tusen	Samlet tilskudd 2023	Helse Sør-Øst RHF	Helse Vest RHF	Helse Midt RHF	Helse Nord RHF
Luftambulansetjenesten HF	1 495 851	323 853	237 156	260 331	674 511

Foreløpig årsregnskap

	Foreløpig regnskap 2023	Budsjett 2023
Salgsinntekt	1 521 172	1 500 851
Sum driftsinntekter	1 521 172	1 500 851
Lønnskostnad	29 275	34 809
Avskrivning på varige driftsmidler og immatrielle eiendeler	7 182	8 531
Annen driftskostnad	1 469 675	1 458 011
Sum driftskostnader	1 506 132	1 501 351
Driftsresultat	15 039	-500
Annen finansinntekt	6 562	500
Annen finanskostnad	2	
Netto finansposter	6 560	500
Resultat før skatt	21 599	0
Ordinært resultat	21 599	0

*Tall i 1 000 NOK

Foreløpig årsregnskap for 2023 viser et resultat på 21,6 MNOK.

Årsprognosen per oktober viste et avvik på 49,9 MNOK i forhold til årsbudsjett.

På bakgrunn av årsprognosen per oktober ble de regionale helseforetakene kreditert tilskudd med til sammen 49 MNOK i desember.

Resultatet er 20,7 MNOK bedre enn årsprognosen pr. 31.10. Dette skyldes hovedsakelig lavere aktivitet enn prognosen tilsa, avkortninger i fast vederlag på grunn av manglende leveranse og økte renteinntekter.

Inkludert i foreløpig regnskap er avsetninger for påløpte kostnader på til sammen 34 MNOK. Dette gjelder påløpte kostnader til refusjon av ekstra arbeidsgiveravgift, timeuttak, drivstoff, diverse operative utgifter og luftfartsavgifter.

Inkludert i regnskap er kostnader knyttet til prosjekt rescEU-ambulansefly, 66,8 MNOK. Kostnader knyttet til Medevac- oppdrag er inkludert med 0,2 MNOK. Kostnadene knyttet til disse prosjektene viderefaktureres og får derfor ingen resultatvirkning i vårt regnskap.

Det er ikke tatt hensyn til aktuarberegningen i foreløpig årsregnskap.

Økonomisk utvikling monitoreres løpende, og rapporteres jevnlig til styret. Det gjøres også fortløpende vurderinger av prognose gjennom året.

Foretaket har budsjettert med et nullresultat i 2023.

[Økonomisk langtidsplan](#)

Foretaket utarbeider økonomisk langtidsplan etter mal fra de regionale helseforetakene. Planen ble levert våren 2023 i henhold til bestilling.

[Utarbeidelse av regnskap](#)

Foreløpig årsregnskap er oversendt de regionale helseforetakene i tråd med årshjulet. Endelig revisorgodkjent regnskap vil bli oversendt innenfor oppgitt frist.

Pasientreiser HF

Årlig melding 2023

Skien, 25. januar 2024

Innhold

Innhold	2
1 Innledning.....	3
1.1 Pasientreiser HFs oppgaver og organisering	3
1.2 Visjon, virksomhetsidé og verdigrunnlag	4
1.3 Mål for Pasientreiser HF i 2023	4
1.4 Virksomhetsstyring - styrets arbeid med intern styring og kontroll.....	4
1.5 Medvirkning fra brukere og ansatte.....	4
2 Sammendrag	5
2.1 Positive resultater og uløste utfordringer	5
2.2 Evaluering av egen virksomhet og organisering.....	6
3 RAPPORTERING FOR STYRINGSBUDSKAP	6
3.1 Overordnede styringsbudskap	6
3.2 Styringsbudskap fra de regionale helseforetakene for 2023.....	6
Felles styringsbudskap til de felleseide helseforetakene	6
Virksomhetsspesifikke oppdrag til Pasientreiser HF for 2023.....	10
Aktivitet i 2023	13
Økonomiske krav og rammer	14

DEL I: Innledning og sammendrag

1 Innledning

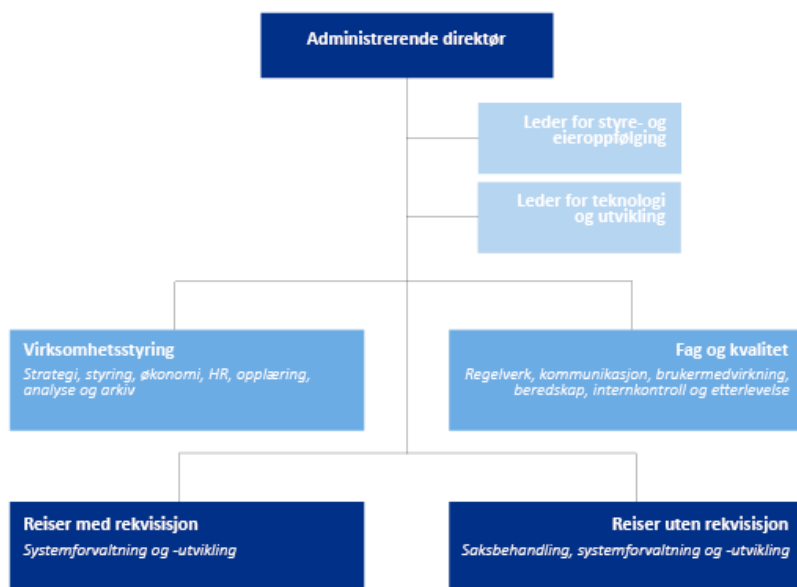
1.1 Pasientreiser HFs oppgaver og organisering

Pasientreiser HF er et nasjonalt foretak som er etablert for å oppfylle de regionale helseforetakenes «sørge for ansvar» på området pasientreiser. Foretaket har hovedkontor i Skien og avdelingskontor i Mosjøen, Førde, Ålesund og Moelv. Foretaket er eid av de fire regionale helseforetakene (RHF-ene) med like eierandeler.

Pasientreiser HF samarbeider med Pasientreiser som er underlagt 17 helseforetak. Foretaket har det juridiske ansvaret for tjenesteområdet reiser uten rekvisisjon. Som faglig kompetansesenter har Pasientreiser HF ansvar for å forvalte og bidra til videreutvikling av pasientreiseområdet.

Foretaket skal utvikle pasientreiseordningen i henhold til brukernes behov for å skape en tilgjengelig helsetjeneste for alle landets innbyggere. Samtidig skal ordningen bidra til kostnadseffektivitet for helseforetakene. Foretaket har ansvar for teknologiutvikling og systemforvaltning av reiser med og uten rekvisisjon, og er databehandleransvarlige for enkelt- og direkteoppgjørsregistrene. Foretaket skal også ha en service- og støttefunksjon, samt ivareta administrative og merkantile fellesoppgaver og samordningsoppgaver. Videre tilbyr foretaket også juridisk bistand og opplæring, og skal bidra til enhetlig praksis i forvaltningen av pasientreiser på nasjonalt nivå.

Pasientreiser HF er organisert som vist:

Styret i Pasientreiser HF har syv medlemmer. Fem blir oppnevnt av de regionale helseforetakene og to er valgt av og blant de ansatte. I tillegg har brukerorganisasjonene to observatører i styret.

Antall ansatte:

Foretaket hadde 123,5 ansatte i snitt for året i 2023, fordelt på 114,5 månedsverk. Per 31. desember 2023 var det totalt 130 ansatte (118,5 månedsverk). Av disse er det 13 som er midlertidig ansatt som

vikarer som følge av sykefravær og permisjoner. Behovet for midlertidige ansatte i 2023 har derfor vært høyere enn hva det har vært de siste årene.

1.2 Visjon, virksomhetsidé og verdigrunnlag

Det overordnede formålet til Pasientreiser HF er å bidra til at pasientene kommer seg til og fra offentlig godkjent behandling. I tillegg skal de som har rett til stønad for reiseutgifter få det. Foretaket har dette formålet: *Pasienten får oppfylt sin rett til pasienttransport*. Visjonen er at brukere, helsepersonell og eiere skal få *en enkel, tilgjengelig og kostnadseffektiv pasientreise*. Pasientreiser HF bygger arbeidskulturen sin på verdiene *engasjert, imøtekommende og pålitelig*.

1.3 Mål for Pasientreiser HF i 2023

Styrene i de fire regionale helseforetakene vedtok målbilder og strategisk utvikling for de felleseide helseforetakene i 2022. Disse målbildene inngår også som en del av utviklingsplanene til de regionale helseforetakene.

Det er et mål for pasientreiseområdet og Pasientreiser HF at pasienter og pårørende skal oppleve forutsigbarhet og trygghet. Pasientene skal være aktive deltakere og oppleve kvalitet og sammenhengende tjenester. Uønsket variasjon skal reduseres. Pasientreiseordningen skal legge til rette for at flest mulig organiserer sin egen reise, slik at forvaltningen i større grad kan bistå de som trenger det mest. Digitalisering og interregional styring av IKT-utviklingen er sentrale virkemidler for å effektivisere og videreutvikle tjenesten. Pasientreiser HF arbeider aktivt, for eksempel gjennom kravspesifikasjoner, for at pasienten skal oppleve respekt og omsorg fra tjenesteleverandør.

Foretaket jobber for økt standardisering, digitalisering og automatisering, og med kontinuerlig forbedring. Disse samfunns- og brukereffektene skal leveres innenfor pasientreiseområdet:

- en aktiv og deltakende bruker
- en enkel pasientreise
- en tilgjengelig pasientreise
- en kostnadseffektiv pasientreise

1.4 Virksomhetsstyring - styrets arbeid med intern styring og kontroll

1.5 Medvirkning fra brukere og ansatte

Brukere av pasientreiseordningen:

Pasientreiser HF sitt brukerutvalg består av representanter fra flere brukerorganisasjoner, i tillegg til representanter fra de fire regionale brukerutvalgene. To av representantene fra de regionale brukerutvalgene er også observatører i Pasientreiser HF sitt styre. To representanter deltar i Samarbeidsforum. I 2023 har brukerutvalget hatt syv møter. Brukerutvalget er et rådgivende organ for administrerende direktør og styret i saker som angår tilbudet til pasienter og pårørende. Brukerne er også representert i ulike arbeids- og kompetansegrupper i forbindelse med utvikling av tjenesten. Brukerutvalget har skrevet en egen årsmelding som ligger vedlagt.

Ansatte:

Det ble i 2023 avholdt syv møter i samarbeids- og arbeidsmiljøutvalget (SAMU). SAMU er en sammenslåing av tidligere samarbeidsmøter og AMU. SAMU arbeider for et forsvarlig arbeidsmiljø i foretaket, deltar i planleggingen av verne- og miljøarbeid, behandler spørsmål som omhandler arbeidsmiljøet og informerer/drøfter aktuelle saker i tråd med hovedavtalens bestemmelser. Foretaket har utnevnt et HMS-utvalg som har ansvar for rådgivning og videreutvikling av HMS-arbeidet. Det gjennomføres medarbeiderundersøkelse en gang i året og resultatene brukes aktivt for å ivareta og forbedre arbeidsmiljøet. De fleste ansatte i Pasientreiser HF har mulighet til å jobbe

inntil to dager på hjemmekontor per uke. På slutten av året ble det gjennomført en hjemmekontorundersøkelse for å få kunnskap om hvordan bruk av hjemmekontor påvirker den enkelte medarbeider, arbeidsmiljøet og samhandlingen i foretaket.

2 Sammendrag

2.1 Positive resultater og uløste utfordringer

Med utgangspunkt i krav og bestillinger fra eier, vedtatt målbilde for pasientreiseområdet, forpliktelser gjennom tjenesteleveranseavtalen og gjeldende lover og regler, har foretaket definert et sett prioriterte områder for foretakets arbeid i 2023. Dette har vært å:

- ferdigstille utvikling og legge til rette for at **ny rekvisisjonspraksis** kan settes i drift
- redusere **saksbehandlingstiden** og opprettholde leveranser og kvalitet innenfor reiser uten rekvisisjon
- detaljere og sette i drift **ny samhandlingsmodell**
- forberede ny planlegging- og optimaliseringsløsning med **gevinst- og behovsanalyse**
- ivareta **sikkerhet og personvern** i prosessene våre
- etablere **tjenester på Atom** slik at Primo kan fases ut

Oppsummeringen ved årets slutt viser at det målrettede arbeidet har gitt resultater. Pasientreiser HF tok etter sommeren ansvar for utvikling av deler av attesteringsløsningen for ny rekvisisjonspraksis. I tillegg har foretaket utarbeidet informasjons- og opplæringsmateriell, og ledet arbeidet med ny kontrollstrategi og generelle forberedelser, slik at utprøving i pilot kan starte i februar 2024.

Saksbehandlingstiden for søknader om støtte til reiser har gjennom året vært over målkravet. Det skyldes færre saksbehandlere som følge av raskere nedbemanning enn forutsatt i økonomisk langtidsplan og høyt sykefravær. God ressursutnyttelse, kompetansedeling, oppfølging av sykmeldte og generelle arbeidsmiljøtiltak har gitt effekter. Ved utgangen av året er saksbehandlingstiden i henhold til målkravet.

Foretaket har i 2023 utarbeidet en ny samhandlingsmodell i samarbeid med kundeforum (Samarbeidsforum) for pasientreiseområdet. Samhandlingen skal skje gjennom fagforum som håndterer ulike deler av tjenestene på pasientreiseområdet og Samarbeidsforum. Forumene skal gi råd om det samlede behovet innenfor drift og utvikling og bidra til at systemutviklingen trekker i retning av bestillinger og målene eier har satt. Forumene skal ha perspektivene til innbyggerne, helsepersonell og saksbehandler i sine prioriteringer. I modellen etableres det blant annet et innbyggerforum som representerer en helt ny måte å samhandle om tjenestene som innbyggerne møter. Dette forumet skal gi råd ved utvikling og drift av arbeidsprosesser, tjenester, systemer og løsninger som pasienter og pårørende benytter seg av for å samhandle med pasientreisens innbyggertjenester. Den nye samhandlingsmodellen iverksettes i januar 2024.

For å forberede ny planlegging- og optimaliseringsløsning med gevinst- og behovsanalyse bidrar SINTEF med forskning og analyse. De skal gjennomføre en kvalitativ analyse av arbeidsprosesser og optimeringspotensialet i planleggingsprosessen ved å besøke og intervju utvalgte helseforetak. Arbeidet har startet og SINTEF vil levere løpende rapporter før endelig rapport skal foreligge i august 2024. Helseforetakene skal involveres gjennom hele prosessen.

For å ivareta sikkerhet og personvern i prosessene våre arbeider Pasientreiser HF systematisk med å kontrollere etterlevelse av Normens krav, og lukke avdekkede avvik. Det er i løpet av året gjennomført flere opplærings- og informasjonstiltak for å styrke ansattes sikkerhetskultur. Foretaket følger Nasjonal sikkerhetsmyndighets grunnprinsipper for IKT-sikkerhet, og det er utarbeidet en tiltaksplan for grunnprinsipper.

Foretaket har de siste årene kontinuerlig videreutviklet plattformen for applikasjoner og tjenester, ATOM. ATOM er en løsning som kan legge til rette for kostnadseffektiv utvikling og at endringer kan settes i produksjon uten nedetid.

2.2 Evaluering av egen virksomhet og organisering

Resultatene av foretakets arbeid som måles gjennom kundetilfredshetsundersøkelser og rapportering på definerte måltall (KPI-er), er gode. Foretaket har også i 2023 utført tjenesteleveranser i henhold til vedtatt SLA-avtale. Foretaket leverer i henhold til prestasjonsmålene på syv av 14 styringsparametere for 2023. For fem av styringsparametere leverer foretaket rett under resultatmålet (gult), mens to er under definert resultatmål (rødt). Gjennom året er det jobbet målrettet for å øke tilstedeværelsen og å redusere saksbehandlingstiden på søknader om støtte for pasientreiser. Det intensiverte arbeidet med å ta ned saksbehandlingstiden innenfor reiser uten rekvisisjon har ført til at automatiseringsgraden for området ikke oppnås. Arbeidet for å pilotere ny rekvisisjonspraksis måtte utsettes som følge av utviklingsutfordringer, men dette er håndtert og piloten starter i februar 2024. Prioriteringen av utviklingsarbeidet har påvirket videreutvikling av NISSY

Gjennomsnittskåren for årets medarbeiderundersøkelse var 5.0 på en skala hvor 6.0 er høyest mulig skår. Det var gjennomgående svært gode tilbakemeldinger. Spørsmålene knyttet til faktorene Motivasjon og trivsel og Kultur og arbeidsmiljø skåret høyest med et snitt på 5.2. Den samlede tilstedeværelsen er lavere enn måltallet på 95 %. Ved utgangen av året er gjennomsnittlig tilstedeværelse på 88,9 %. Det er ikke registrert arbeidsrelatert sykefravær. Det er tett oppfølging av langtidssykemeldte i henhold til foretakets rutiner og kontinuerlig oppmerksomhet på forebyggende aktiviteter.

Pasientreiser HF leverer for 2023 et foreløpig positivt regnskap på 9,1 millioner kroner for ordinær drift og utvikling.

DEL II: Rapporteringer

3 RAPPORTERING FOR STYRINGSBUDSKAP

3.1 Overordnede styringsbudskap

De felleseide helseforetakene er etablert for å optimalisere, samordne og bedre ressursutnyttelse. Pasientreiser HF tilstreber å etterleve styringssignaler og oppdrag som følger av oppdragsdokumentet, innenfor de rammer og mål som er gitt.

3.2 Styringsbudskap fra de regionale helseforetakene for 2023

Felles styringsbudskap til de felleseide helseforetakene

a) Styring og oppfølging av felleseide helseforetak

Kort om oppdraget: Årshjul for styring av de regionale helseforetakenes felles eide selskaper» følges opp gjennom foretakets årshjul for styresaker:

- Årlig melding for 2022 levert innen 31. januar 2023
 - Behandlet i styremøte 19. januar 2023

- Årsrapport og årsregnskap for 2022: Foreløpig og endelig årsregnskap oversendt innen 24. februar 2023
 - Oversendt eier innen fristen og behandlet i styremøte 29. mars 2022
- Innspill til økonomisk langtidsplan for 2024 til 2027 leveres innen 5. april 2023
 - Behandlet i styremøte 29. mars og oversendt eier innen fristen
- Forslag til årsbudsjett for 2024 leveres innen 15. september 2023
 - Behandlet i styremøte 18. september 2022

Styret får virksomhetsrapport med utgangspunkt i definerte styringsparametere til behandling i hvert styremøte.

Status: Aktiviteter og leveranser er levert i henhold til bestillinger i årshjulet.

b) Innsyn og internrevisjon

Kort om oppdraget: Pasientreiser HF mottok 20. desember 2021 oppsigelse av avtale om internrevisjonstjenester fra konsernrevisjonen Helse Sør-Øst RHF. Konsernrevisjonene i de andre regionale helseforetakene kunne heller ikke tilby internrevisjonstjenester til Pasientreiser HF. I styremøte i oktober 2022 ble det besluttet at Pasientreiser HF skulle benytte rammeavtale for internrevisjon og gransking, som forvaltes av Sykehusinnkjøp, for enkeltstående revisjonsoppdrag når det er aktuelt. Det ble derfor lagt fram en sak for styret i januar 2023 om plan for internrevisjon i 2023 ved bruk av enkeltstående revisjonsoppdrag. På bakgrunn av at trusselbildet i samfunnet er endret, og at sannsynligheten for at virksomheter i helsesektoren blir utsatt for ulike angrep eller spionasje har økt, ble det bestemt at det skulle gjennomføres en internrevisjon på beredskapsområdet høsten 2023.

Status: Internrevisjon på beredskapsområdet ble gjennomført høsten 2023 og styret vil få framlagt revisjonsrapporten til behandling i styremøtet i januar 2024.

c) Medvirkning fra konserntillitsvalgte og konsernverneombudene

Kort om oppdraget: Medvirkning innenfor områder reiser uten rekvisisjon og øvrige interne forhold gjøres i foretakets linje og gjennom styret. Foretaket har utarbeidet en rutine for medvirkning av de konserntillitsvalgte i området reiser med rekvisisjon, som det er gitt tilslutning til. Administrerende direktør i Pasientreiser HF inviteres til å delta i et møte med NAD-gruppen (forberedelsesmøte til AD-møtet der vernetjeneste og tillitsvalgte er representert) årlig, etter at oppdragsdokument er mottatt i helseforetaket. Hensikten med møtet er å gå gjennom områder som det etter avtaleverket skal være medvirkning, på dette nivået, for det kommende året. Administrerende direktør i Pasientreiser HF deltar ellers i møtene ved behov og begge parter kan be om dette. Det har vært utfordrende å finne et tidspunkt for møtet med gruppen i 2023, foretaket gjør nye forsøk på å få til et møte i tråd med rutinen i 2024.

Status: Rutine for medvirkning er utarbeidet

d) Brukermedvirkning

Kort om oppdraget: Helseforetaket skal påse at det er etablert systemer for innhenting av pasienters og andre brukeres erfaring og synspunkter der dette er relevant, i tråd med helseforetaksloven § 35.

Felles retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå, vedtatt av styrene i de regionale helseforetakene, skal legges til grunn.

Styret i Pasientreiser HF har to brukerobservatører oppnevnt fra de regionale helseforetakenes brukerutvalg. I tillegg har foretaket et brukerutvalg som involveres løpende i utviklingen av tjenester som påvirker sluttbruker.

Det er 16 representanter i brukerutvalget, tre av disse er vararepresentanter. Representantene oppnevnes både av de regionale brukerutvalgene, og brukerorganisasjonene. Pasientreiser HF sitt styre har to brukerobservatører.

Brukerutvalget har minimum syv møter per år og møtefrekvensen følger styremøtene til foretaket. Representantene velges for to år, med mulighet for gjenutnevning dersom organisasjonene ønsker dette.

Brukerutvalget ledes av fagdirektør ved Pasientreiser HF, og foretaket har også sekretærfunksjon. Brukerutvalget er et rådgivende organ for foretakets administrerende direktør og styret, når det gjelder både drifts- og utviklingsrelaterte saker.

Status: Pasientreiser HF har retningslinjer for brukermedvirkning i foretaket som i stor grad er i tråd med felles retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå. I 2023 har foretaket samarbeidet med tre andre felleseide foretak for å sikre at brukermedvirkning gjøres i tråd med de felles retningslinjene. Pasientreiser HF vil ferdigstille arbeidet i første halvdel av 2024.

e) Synliggjøring av totale kostnader ved deltakelse i prosjekter og prosesser

Kort om oppdraget: Kostnader ved bruk av ressurser skal synliggjøres i beslutningsunderlaget, der det er aktuelt. Foretaket har prosedyre for frikjøp av ressurser for deltakelse i tiltak/prosjekter som involverer ansatte i helseforetakene. Forventet ressurspådrag fra helseforetakene og Pasientreiser HF har vært spesifisert i oppdragsbeskrivelsene.

Status: Det har ikke vært gjennomført nasjonale prosjekter i 2023. Utviklingstiltakene som pågår, har vært gjennomført uten frikjøp av ressurser fra helseforetakene.

f) Informasjonssikkerhet og personvern

Kort om oppdraget: Pasientreiser HF sitt styringssystem for informasjonssikkerhet og personvern er basert på regionalt ledelsessystem for informasjonssikkerhet i Helse Sør-Øst, og føringer fra NHN. Foretaket har avklart ansvar, roller og oppgaver i arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern, med utgangspunkt i retningslinjer for organisering av personvern- og informasjonssikkerhetsarbeidet i Helse Sør-Øst. Informasjonssikkerhetsansvarlig og personvernombud i foretaket deltar i relevante regionale fora.

Pasientreiser HF arbeider systematisk med å kontrollere etterlevelse av Normens krav, og lukke avdekkede avvik. Det er i løpet av året gjennomført flere opplærings- og informasjonstiltak for å styrke ansattes sikkerhetskultur, blant annet kurs i digital sikkerhet fra NorSIS for alle ansatte i forbindelse med sikkerhetsmåned.

Status: Foretaket følger Nasjonal sikkerhetsmyndighets grunnprinsipper for IKT-sikkerhet. Det er utarbeidet en tiltaksplan for grunnprinsipper som er delvis oppfylt.

g) IKT-anskaffelser

Kort om oppdraget: Årlig oversikt over pågående prosjekt og planlagte investeringsbehov innenfor IKT-området ble sendt til eier den 31. mars etter styrebehandling av sak 14-2023, *Pågående og planlagte IKT-tiltak*, 29. mars.

Status: Levert i henhold til bestilling.

h) Økonomisk langtidsplan og synliggjøring av gevinster

Kort om oppdraget: Økonomisk langtidsplan ble behandlet i styret 29. mars og deretter oversendt eier innen fristen 8. april. Foretaket har innarbeidet plandelen i økonomisk langtidsplan for 2024-2027 i henhold til utsendte maler. Eiers tilbakemelding på økonomisk langtidsplan er innarbeidet i forslag til årsbudsjett for 2024 som ble behandlet av styret i september og desember.

Foretaket fremlegger løpende effekter og gevinster i eget foretak. Rapporteringen gjøres som en del av løpende virksomhetsrapportering til styret og er bygd opp rundt vedtatte styringsparametere for foretaket.

Status: Levert i henhold til bestilling.

i) Klima og miljø

Kort om oppdraget: De felleseide helseforetakene skal dokumentere årlig status i arbeidet med å nå de langsiktige målene innen klimaområdet gjennom bidrag til spesialisthelsetjenestens rapport om samfunnsansvar.

Foretaket jobber i tråd med handlingsplan for miljø og bærekraft, fastsatt av Pasientreiser HF i 2022, som er i tråd med felles klima- og miljømål i spesialisthelsetjenesten. Det er satt måltall for de områdene som er vurdert å være relevante for foretaket. Områder som er vurdert mest relevante for Pasientreiser HF er energiforbruk, tjenestereiser med fly og bil og miljøbevisste medarbeidere.

Foretaket vil som tidligere år, bidra til spesialisthelsetjenestens rapport for samfunnsansvar og levere nøkkeltall til klimaregnskapet. Status for miljøarbeidet inngår som en del av virksomhetsrapporten med risikovurdering til styret årlig.

Status: Resultat er rapportert i oppfølgingsmøte med eier i mai. Pasientreiser HF har 11% reduksjon av CO₂e per utgangen av 2022 sammenlignet med 2019 (uten fratrukk av gjenvinningskraft)

j) Åpenhetsloven

Kort om oppdraget: Etterlevelse av åpenhetslovens krav skjer kontinuerlig i Pasientreiser HF og følges opp av foretakets arbeidsgruppe for samfunnsansvar. Foretaket har utarbeidet retningslinjer og prosedyrer for aktsomhetsvurderinger og behandling av informasjonskrav. Informasjon om åpenhetsloven og hvordan foretaket arbeider med å oppfylle lovkravene, er tilgjengelig på våre nettsider. I 2023 foretok foretaket for første gang aktsomhetsvurderinger i samsvar med lovens krav og OECDs retningslinjer. Redegjørelsen for aktsomhetsvurderingene ble vedtatt av styret og offentliggjort i juni.

Status: Etterlevelse og oppfølging av lovens krav skjer kontinuerlig. Dette som del av foretakets helhetlige arbeid med samfunnsansvar.

● k) Beredskap og sikkerhet

Kort om oppdraget: Pasientreiser HF sine beredskapsplaner tar utgangspunkt i føringer gitt i Regional beredskapsplan for Helse Sør-Øst. Beredskapsplan for informasjonssikkerhet inngår i foretakets overordnede beredskapsplan. Det er vurdert at foretaket ikke har behov for en beredskapsplan for forsyningsikkerhet.

Foretakets risiko- og sårbarhetsanalyse omfatter scenarioer for blant annet pandemi, brudd på informasjonssikkerhet og personvern, og andre alvorlige kriser. Foretakets ROS-analyse er revidert i 2023, og det er utarbeidet en handlingsplan med tiltak i analysen. Pasientreiser HF har i løpet av året gjennomført tre beredskapsøvelser Erfaringer fra øvelsene innarbeides løpende i foretakets beredskapsplaner.

Status: Arbeidet med å etablere nasjonalt begrenset nett (NBN) pågår. Pasientreiser HF har iverksatt en utvidet sikkerhetsorganisasjon for å håndtere NBN, og har også etablert et revidert styringssystem for sikkerhet med tilhørende rutiner.

● l) Lønn og annen godtgjørelse til ledende personer

Kort om oppdraget: Det kommer fram av eierskapsmeldingen at det er vesentlig at de statlig eide selskapene kan tilby konkurransedyktig godtgjørelse, slik at de får rekruttert og beholdt gode ledere. Lønnsvilkår er et sentralt virkemiddel for å rekruttere og beholde slik kompetanse. Staten forventer at godtgjørelsen til ledende ansatte er konkurransedyktig, men ikke lønnsledende sammenlignet med tilsvarende selskaper, samt at styret ivaretar hensynet til moderasjon ved fastsettelse og justering av godtgjørelsen

Status: Lederlønsrapportering i henhold til gjeldende rapporteringskrav ble fremlagt for styret i mars 2023 (sak 11-2023). Retningslinjer for lederlønn i Pasientreiser HF ble oppdatert oktober 2023 (sak 44-2023) og rapport for godtgjørelse for ledende personer behandles vil bli behandlet i styremøte mars 2024.

● m) Kontaktpersoner for forebygging av voldsrisiko

Kort om oppdraget: Helseforetaket skal oppnevne kontaktpersoner for PST og politiet som kan bidra til å fremme nødvendig informasjonsutveksling om voldsrisiko, basert på gjeldende regler for taushetsplikt og plikt til å bidra til samfunnsvern.

Status: Oppdraget gjelder psykisk helsevern og er ikke aktuelt for Pasientreiser HF

Virksomhetsspesifikke oppdrag til Pasientreiser HF for 2023

● n) Utvikling av regionale standarder/retningslinjer og nasjonale rammeverk

Kort om oppdraget: Pasientreiser HF bidrar i utviklingen av regionale standarder/retningslinjer og nasjonale rammeverk gjennom utviklingstiltak innenfor reiser med rekvisisjon og videreutviklingen av tjenestene innenfor reiser med rekvisisjon.

Status: Rapporteres under oppdragene q og r.

o) Digitalisering

Kort om oppdraget: Reiser uten rekvisisjon arbeider med å effektivisere området for både pasienter og helseforetakene i tråd med rammer for budsjett 2023 og økonomisk langtidsplan.

Reiser med rekvisisjon jobber for fortsatt økt digitaliseringsgrad for oppgjørskontrollsystemet Ctrl. Status for arbeidet er fremlagt eier som en del av tertialrapporteringen.

Status: Arbeidet innenfor reiser uten rekvisisjon pågår. Utvikling i bruk av selvbetjeningsløsning for reiser uten rekvisisjon er i henhold til målet for 2023. I snitt ble 91 % av alle søknader om støtte av reiseutgifter mottatt digitalt via Helsenorge. Selvbetjeningsløsningen utvides gradvis med funksjonalitet også for reiser med rekvisisjon, og per nå kan innbyggerne se reiser, samt avbestille, bekrefte og endre rekvisisjoner. I 2023 ble bruk av selvbetjeningsløsning for reiser med rekvisisjon målt til 34, %.

Digitaliseringsgraden for Ctrl er i henhold til målet for 2023 og er på 61%, og det jobbes kontinuerlig med videre utrulling for å øke andel turer som kontrolleres via oppgjørskontrollsystemet.

Automatiseringsgraden for Ctrl er på 81% og fremdeles noe under målsatt krav, men stigende. Oppdateringer i systemet gjør det mulig å automatisere stadig flere kontroller.

Tiltak: Tjenesten knyttet til reiser uten rekvisisjon forbedres og forenkles kontinuerlig med bakgrunn i innspill fra brukerne. Neste funksjonalitet som skal legges til i løsningen innenfor reiser med rekvisisjon er at innbyggerne kan melde inn avvik og hendelser. Denne utviklingen skal etter planen starte høsten 2024.

p) Gevinstrealisering

Kort om oppdraget: Foretaket fremlegger løpende effekter og gevinster i eget foretak.

Rapporteringen gjøres som en del av virksomhetsrapporteringen til styret og er bygd opp rundt vedtatte styringsparametere for foretaket.

Pasientreiser HF fikk i oppdrag å koordinere arbeidet med å avklare forventede gevinster som følge av tiltak innenfor tjenesteområder reiser med rekvisisjon. Dette arbeidet ble gjennomført i perioden september 2022 – april 2023. Sluttrapporten anbefaler hvilke gevinster som blir viktig å følge opp fremover og hvordan det enkelte regionale helseforetak kan følge opp arbeidet i regionene.

Pasientreiser HF kan delta i et slikt arbeid ved å koordinere og sammenstille planene. I tillegg kan foretaket påse at planene er forankret i de konkrete tiltakene og tiltakenes opprinnelig kost/nyttevurderinger. Gevinster per region innarbeides i årlig kostnadsutviklingssak, utarbeidet av foretaket.

- **Status:** Foretaket utarbeider oversikt over kostnadsutvikling for hele pasientreiseområdet, som inngår som et vedlegg i denne årlige melding. Årets rapportering viser at det er en nedgang i antall reiser uten rekvisisjon, mens det er en økning i antall reiser med rekvisisjon sammenlignet med antall reiser i 2019. For reiser uten rekvisisjon utgjør reisekostnaden om lag 419 millioner kroner, som er 2,5 millioner kroner lavere enn i 2019 (inflasjonsjustert). Kostnader til administrasjon av reiser uten rekvisisjon er redusert med 41,0 millioner kroner i 2023, sammenlignet med 2019 (inflasjonsjustert). For reiser med rekvisisjon utgjør kostnader til

pasienttransport 1,66 mrd. kroner i 2023 som er en reduksjon på 126,7 millioner kroner sammenlignet med 2019 (inflasjonsjustert).
Kostnader til administrasjon av reiser med rekvisisjon er redusert med 32,7 millioner kroner (inflasjonsjustert) siden 2019.

● q) Effektiviserings- og kvalitetsfremmende tiltak

- **Videreføre arbeidet med selvbetjeningsløsning for reiser med rekvisisjon på Helsenorge**

Kort om oppdraget: Funksjonen som skal gi pasienter som har fått attestert et tidsavgrenset behov mulighet til selv å legge inn en bestilling av reise på Helsenorge, er ferdig utviklet og klargjort for utprøving i pilot sammen med ny rekvisisjonspraksis.

Status: Løsningen piloteres sammen med ny rekvisisjonspraksis.

- **Fullføre og evaluere pilot for endringene i rekvisisjonspraksis**

Kort om oppdraget: Arbeidet med ny rekvisisjonspraksis er gjennomført. Oppstart av pilot for den nye rekvisisjonspraksisen er forskjøvet. Arbeidet for å pilotere ny rekvisisjonspraksis måtte utsettes som følge av utviklingsutfordringer, men dette er håndtert og piloten starter i februar 2024. Foretaket utvikler nå attesteringsløsningen med foretakets egne ressurser i samarbeid med leverandør. Med dette tar foretaket i bruk og videreutvikler egen kompetanse, og lager løsningen i nært samarbeid med leverandøren. Oppstart av pilot er nå fastsatt til 19. februar 2024.

Status: Forberedende aktiviteter til pilot gjennomføres som planlagt, men i henhold til ny tidsplan.

- **Kartlegge arbeidsprosesser innenfor reiser med rekvisisjon, avdekke muligheter og begrensninger som kan danne grunnlag for dimensjonering av en mulig felles planleggings- og optimaliseringsløsning og følge opp læringspunkter fra evalueringsrapport etter prosjektet planleggings- og optimaliseringsløsning i samarbeid med helseforetakene.**

Kort om oppdraget: SINTEF er valgt som ekstern samarbeidspartner for å gjennomføre en kvalitativ analyse av arbeidsprosesser og optimeringspotensialet i planleggingsprosessen. SINTEF skal besøke og intervjuer åtte helseforetak. Leveransen består av mindre rapporter underveis. Endelig rapport skal foreligge fra SINTEF i august 2024.

Status: Arbeidet pågår og videreføres i henhold til plan.

- **Serviceerklæring og serviceparametere for reiser med rekvisisjon**

Kort om oppdraget: Foretaket har ledet arbeidet med å få etablert en serviceerklæring til brukerne og tilhørende felles interregionale serviceparametere. Oppfølging av serviceparametere vil skje i helseforetakene og i den ordinære samhandlingen mellom helseforetakene og Pasientreiser HF. Resultatene av målingene vil publiseres månedlig på Helsenorge, samt inngå i Pasientreiser HF's virksomhetsrapportering til styret og eier.

Status: Serviceerklæring er publisert på helsenorge.no og serviceparametere er satt i drift.

● r) Videreutvikling av området reiser uten rekvisisjon

Kort om oppdraget: Reiser uten rekvisisjon utvikles videre i tråd med målene i økonomisk langtidsplan. De vedtatte styringsindikatorerne for 2023 har vært førende i arbeidet. Hovedfokus i videreutviklingen har vært ytterligere digitalisering og automatisering av tjenesten Pasientreiser på Helsenorge og i prosessen ellers.

Status: Arbeidet med digitalisering går i henhold til plan og utviklingen i bruk av tjenesten på Helsenorge er positiv. Kombinasjonen av et komplekst regelverk og tilgang til data gjør at arbeidet med automatisering tar lenger tid enn beregnet. Utviklingen er positiv, men likevel under målet for området.

I 2023 har reiser uten rekvisisjon erstattet integrasjonsmodulen PRIMO med den nye, ATOM. Dette fører til reduserte kostnader til utvikling og drift, og en vesentlig høyere domenekunnskap internt i foretaket knyttet til integrasjoner.

Foretaket har også gjort tiltak innenfor personvern og informasjonssikkerhet. Sentralt i dette arbeidet innen reiser uten rekvisisjon er DPIA-tiltak, logging, loggkontroll og slette- og kassasjonsplan. Arbeidet er ikke ferdigstilt og fortsetter i 2024.

Det pågår tiltak for å ivareta målene som er satt for saksbehandlingstid og servicegrad innen brukerstøtte. Tiltakene gir resultater og saksbehandlingstiden er redusert.

Tiltak: Pågående tiltak videreføres i henhold til målene i økonomisk langtidsplan.

s) Dataansvar

Kort om oppdraget: De regionale helseforetakene skal avklare dataansvar innenfor pasientreiseområdet. Pasientreiser HF skal delta i arbeidet. Helse Vest RHF har fått i oppdrag å gjennomføre dette arbeidet

Status: Pasientreiser HF deltar i arbeidet som startet opp i desember 2023.

Aktivitet i 2023

Tjenesteleveransene måles i henhold til inngått SLA-avtale mellom Pasientreiser HF og de regionale helseforetakene. Årlig driftsmøte med regionale helseforetak og helseforetak ble avholdt i desember, uten vesentlige anmerkninger fra kundene. Målinger foretatt i 2023 viser stabile og forutsigbare tjenester fra Pasientreiser HF. Dette gjenspeiles også via tilfredshetsundersøkelse gjennomført med foretakets kunder. Undersøkelsen fra siste periode viser en gjennomsnittlig score på 4,8 på en skala fra 1 til 6 (hvor 6 er beste skår).

Det er gjennomført 10 møter i kundeforumet (Samarbeidsforum) i 2023, samt avholdt driftsmøte med representantene fra de regionale helseforetakene. Arbeidet med å etablere ny samhandlingsmodell har vært en vesentlig sak gjennom året. Forumet har fått jevnlig orienteringer om status i nettverkene og utviklingstiltakene, i tillegg til at samarbeidsforum har gitt råd i både drift – og utviklingsorienterte spørsmål. Samarbeidsforum har blant annet vært rådgivere i utviklingen av nasjonal serviceerklæring til brukerne og felles interregionale serviceparametere, ny rekvisisjonspraksis, ny modell for brukerundersøkelser, planer for gevinstrealiseringsoppfølging av vedtatte effektiviserings- og kvalitetsfremmende tiltak innenfor reiser med rekvisisjon og i planer for videreutvikling av selvbetjeningsløsningen på Helsenorge med funksjonaliteten avvik og klage.

For 2023 satte foretaket 14 styringsindikatorer som det er rapportert jevnlig på til styret i Pasientreiser HF. Tabellen under viser måloppnåelse for styringsindikatorerne i 2023:

PRINSIPP	Styringsindikatorer	Prestasjonsmål 2023	HIÅ 2023	Desember
En aktiv og deltakende bruker En enkel pasientreise En <i>tilgjengelig</i> pasientreise	Bruk av selvbetjeningsløsning RuR *	89 %	91 %	91 %
	Bruk av selvbetjeningsløsning RmR *	35 %	34 %	34 %
	Rett kvalitet i vedtak **	98 %	N/A	
	Saksbehandlingstid i antall dager **	11 dager	15.5	10.9
	Servicegrad brukerstøtte RuR **	80 %	79 %	81 %
	Servicegrad brukerstøtte RmR **	80 %	79 %	77 %
PRINSIPP	Styringsindikatorer	Prestasjonsmål 2023	HIÅ 2023	Desember
Drift Utvikling	Oppetid for systemer med høy kritikalitet **	99.3 %	100 %	100 %
	Automatiseringsgrad RuR *	75 %	68 %	68 %
	Automatiseringsgrad Ctrl *	83 %	81 %	81 %
	Digitaliseringsgrad Ctrl *	60 %	61 %	61 %
PRINSIPP	Styringsindikatorer	Prestasjonsmål 2023	HIÅ 2023	Desember
Engasjerte medarbeidere	Resultater MBU	4.5	5.0	
PRINSIPP	Styringsindikatorer	Prestasjonsmål 2023	HIÅ 2023	Desember
God ledelse, organisering og styring Formufterlig bruk av tid og penger	Tilstedeværelse medarbeidere **	95 %	88.9 %	88.9 %
	Resultater MBU - lederskap	4.5	5.0	
	God økonomistyring drift *	0 %	0 %	0 %
	God økonomistyring investering *	0 %	4 %	4 %

Foretaket ble opprinnelig tildelt en inntektsramme på 194,1 millioner kroner i oppdragsdokumentet for 2023 som er fordelt slik:

	Helse Nord	Helse Midt-Norge	Helse Vest	Helse Sør-Øst
2023	36,3	33,7	37,7	86,4

Fordelingen mellom eierne skjer dels etter eierandel og dels etter forbruk av tjenester.

Økonomiske krav og rammer

Økonomisk resultat

Pasientreiser HF vil for 2023 levere et foreløpig positivt regnskap på 9,1 millioner kroner. Endelig overskudd blir kreditert våre eiere i mars 2024.

Regnskap Pasientreiser HF	Resultat 2023	Budsjett 2023	Avvik	Avvik i %
Driftsinntekter	196 635	194 124	2 511	1,3 %
<u>Driftskostnader</u>				
Produksjonskostnader	2 919	1 564	-1 355	-87 %
Lønn, AGA, pensjon	90 741	92 057	1 315	1 %
Andre personalkostnader	1 065	1 586	522	33 %
Av-/nedskrivninger	17 754	19 400	1 646	8 %
Drift-og vedlikehold av systemer	51 093	52 930	1 836	3 %
Andre driftskostnader	26 634	27 337	703	3 %
Sum driftskostnader	190 206	194 874	4 668	2,4 %
Driftsresultat	6 429	-750	7 179	
Netto finansinntekter	2 682	750	1 931	1,0 %
Resultat etter finans	9 110	-	9 111	4,6 %

Avviket mellom resultat i 2023 og budsjett skyldes i hovedsak:

- Driftsinntekter: Økte inntekter grunnet ekstraordinær økning av deflator (RNB) med 1,3%, eller +2,5 millioner kroner.
- Produksjonskostnader: Økte kostnader som følge av økte gebyrer på utbetaling til pasient grunnet forsinkelse i innføring av ny bankavtale med negativ effekt på -1,3 millioner.
- Lønn/pensjon: KLP reduserte pensjonsforpliktelsen i desember med ca. + 1,7 millioner på årsbasis som bedret resultatet med samme beløp.
- Avskrivninger: Lavere faktiske avskrivninger gir et positivt avvik på +1,6 millioner.
- Drift og vedlikehold av systemene: Lavere kostnader hovedsakelig som følge av raskere avvikling av avtalen med Avella (D/V av PRIMO) med positivt avvik på +2,4 millioner.
- Finansinntekter: Økte inntekter som følge av renteutviklingen med totalt avvik på +1,9 millioner

Økonomisk langtidsplan

Økonomisk langtidsplan for 2024-2027 ble behandlet i styret 29. mars og deretter oversendt eier i tilsendt mal innen fristen. Eiers tilbakemelding på økonomisk langtidsplan er innarbeidet i årsbudsjett for 2024 som styret behandlet 14. desember 2023.

Utarbeidelse av regnskap

Foretakets foreløpige årsresultat for 2023 ble oversendt eier innen fristen 12. januar, jf. årshjul for styring og oppfølging av de regionale helseforetakenes felleseide helseforetak for 2023.

Del III: Vedlegg

- Kostnadsutvikling for pasientreiseområdet fra 2019 til 2023
- Årsrapport fra brukerutvalget

Sykehusbygg HF

Årlig melding 2023

Trondheim, 30. januar 2024

Innhold:

DEL I: Innledning og sammendrag

1	Innledning.....	3
1.1	Sykehusbygg HFs oppgaver og organisering	3
1.2	Visjon, virksomhetsidé og verdigrunnlag	5
1.3	Mål for virksomheten.....	6
1.4	Virksomhetsstyring - styrets arbeid med intern styring og kontroll	6
1.5	Medvirkning fra brukere og ansatte.....	7
2	Sammendrag	9
2.1	Positive resultater og uløste utfordringer i 2023	9
2.2	Evaluering av egen virksomhet og organisering.....	12

DEL II: Rapporteringer

3	RAPPORTERING FOR STYRINGSBUDSKAP.....	13
3.1	Overordnede styringsbudskap	13
3.2	Styringsbudskap fra de regionale helseforetakene for 2023	13
	Virksomhetsspesifikke oppdrag til Sykehusbygg HF for 2023	16
	Aktivitet i 2023	18
	Økonomiske krav og rammer	19

Del III: Vedlegg

Vedlegg 1:	Prosjektportefølje 2023
Vedlegg 2:	FO-prosjekter 2023
Vedlegg 3:	Foreløpig årsresultat 2023

DEL I: Innledning og sammendrag

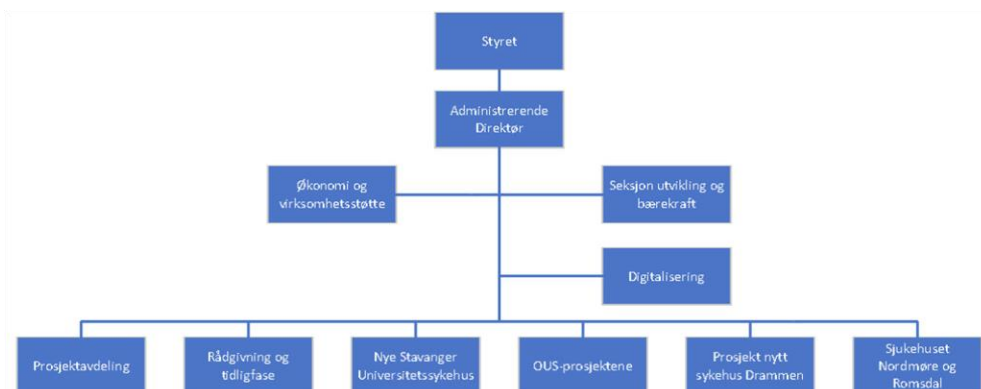
1 Innledning

1.1 Sykehusbygg HFs oppgaver og organisering

Sykehusbygg HF utfører tjenester knyttet til utvikling, planlegging og gjennomføring av byggeprosjekter. Sykehusbygg HF legger til rette for, og bidrar til, standardisering, erfaringsoverføring, god ressursutnyttelse og ressurstilgang innen planlegging, prosjektering og bygging av sykehus. Videre bidrar Sykehusbygg HF til at erfaring fra forvaltning og drift av sykehuseiendom kan tas hensyn til i nye prosjekter, og kommer foretakene til nytte. Innenfor eiendomsområdet bidrar Sykehusbygg HF til at gevinster ved å utføre disse tjenestene felles for sektoren kan tas ut. Denne aktiviteten inkluderer, men er ikke begrenset til;

- Utvikling og forvaltning av kunnskap, metoder og verktøy for bygg- og eiendomsrelatert sykehusplanlegging, samt å gi tilgang på personell med spisskompetanse som gjelder alle faser i livsløpet til en sykehuseiendom
- Prosjektledelse og rådgivning til byggeprosjekter
- Prosjekt- og prosessledelse som gjelder tidligfaseplanlegging
- Øvrige tjenester som naturlig hører inn under Sykehusbygg HFs formål

Virksomheten er pr. 31.12.2023 organisert som vist i figuren under:

Sykehusbyggs HFs ledergruppe består av:

Navn	Rolle
Terje Bygland Nikolaisen	Administrerende direktør
Berit Bye	Leder for avdeling Økonomi og virksomhetsstøtte
Dag Bøhler	Prosjektdirektør Oslo Universitetssykehus-prosjektene
Helle Jensen	Sjef for Prosjektavdelingen
Arnstein Hodne	Prosjektdirektør Nye Drammen Sykehus
Marte Lauvsnes	Sjef for avdeling Rådgivning og tidligfase
Vigdis Hartmann	Leder for seksjon Utvikling og bærekraft

Sykehusbygg HF har siden opprettelsen i 2014 vært i stor vekst i takt med en stadig voksende prosjektportefølje. I slutten av 2020 ble det blant annet arbeidet med å etablere en ledelsesstruktur i avdelingene på nivå 3, seksjonsnivå, for å sikre en robust oppfølging av mål, leveranser, medarbeidere og utviklingsarbeid i foretaket. Denne endringen trådte i kraft 01.02.2021. Det er bygd

videre på denne strukturen både i 2022 og 2023 for å styrke den faglige og ledelsesmessige kapasiteten i sentrale funksjoner, for prosjektene så vel som for virksomheten for øvrig.

Antall faste ansatte og innleide ressurser har økt i 2023, og foretaket telte ved utgangen av året 185 faste medarbeidere, 10 timebetalte og 236 innleide ressurser. Faste ansatte i Sykehusbygg HF er fordelt på lokasjoner som vist i figuren under. I parentes vises innleide og timebetalte ressurser.

Sykehusbygg HF's styre har syv medlemmer som det kommer frem av tabellen under;

Navn	Rolle	Fra organisasjon
Ivar Eriksen	Styreleder	Helse Vest RHF
Lars Magnussen	Nestleder	Helse Midt-Norge RHF
Atle Brynestad	Medlem	Helse Sør-Øst RHF
Anne-Hilde Bråtebæk	Medlem	Helse Sør-Øst RHF, til 30.04.
Hanne Gaaserød	Medlem	Helse Sør-Øst RHF, fra 01.05.
Hilde Rolandsen	Medlem	Helse Nord RHF
Mette Nagy Stovner	Medlem ansattevalgt	Sykehusbygg HF
Harald Hasfjord	Medlem ansattevalgt	Sykehusbygg HF

1.2 Visjon, virksomhetsidé og verdigrunnlag

Som omtalt i kapittel 1.3, har eierne besluttet et strategisk målbilde for Sykehusbygg HF. Målbildet legges til grunn for videre arbeid med styring og oppfølging, herunder handlingsplan med mål og initiativ på strategisk viktige områder.

Strategisk målbilde for Sykehusbygg HF

Gode sykehusbygg er en viktig rammebetingelse for god og effektiv pasientbehandling. Det er derfor viktig at planlegging og bygging/ombygging av sykehusbygg blir gjort på en god måte, og at byggene deretter blir forvaltet, driftet og videreutviklet profesjonelt.

Hovedhensikten med Sykehusbygg HF er å utvikle og forvalte relevant kompetanse og kapasitet som det ikke er hensiktsmessig at alle helseforetak håndterer i egen regi. Ved å samle ressurser og kunnskap i ett helseforetak som kan samarbeide med flere helseforetak på tvers av regiongrenser, er det lettere å drive erfaringsoverføring mellom prosjekter, og mellom helseforetak/regioner.

Med utgangspunkt i blant annet erfaringer fra prosjektene skal Sykehusbygg HF, i samarbeid med eierne, utvikle standarder der dette gir verdi.

Det er de enkelte helseforetakene som eier byggene, og som har det totale ansvaret for sine egne bygninger og eiendommer. Dette innebærer ansvar for prioritering og planlegging av investeringsprosjekter innenfor faglige og økonomiske rammer, samt forvaltning, drift, vedlikehold, utvikling og avhending av bygningsmassen. De regionale helseforetakene gir strategiske føringer for hvordan helseforetakene skal utøve dette ansvaret.

Visjon

Vi bygger for pasientens helsetjeneste

Sykehusbygg HF skal bidra til framtidsrettet utvikling av sykehusutbyggingen i Norge gjennom læring, innovasjon og erfarings- og kompetanseoverføring. Foretaket skaper fremtidsrettede bygg for pasienter og ansatte som er helsefremmende og driftseffektive gjennom sykehusets levetid. Sykehusbygg HF har oppdatert kunnskap, og bruker moderne metoder og verktøy i sitt arbeid.

Virksomhetsidé

Kunnskap omfatter konsepter, standardiserte løsninger, utvikling av prosesser, metoder, modeller og verktøy, samt summen av kompetanse hos ansatte i foretaket og blant eksterne samarbeidspartnere. I prosjektene yter Sykehusbygg HF bistand til RHF-ene og HF-ene, enten ved at foretaket innehar prosjektledelsen i prosjektene, eller gjennom rådgivningsoppdrag innenfor definerte fagfelt. Gjennom prosjekter og drift av nye og eksisterende bygg, dokumenteres viktig kunnskap og erfaringer som bidrar til videre utvikling av Sykehusbygg HF's samlede kunnskap.

Verdigrunnlag

Sykehusbygg HF har '*Kunnskapsrik, effektiv og pålitelig*' som verdier. Disse er gitt følgende innhold:

Kunnskapsrik

- Vi er en troverdig og etterspurt rådgiver med spisskompetanse på våre fagområder
- Vi holder oss faglig oppdatert gjennom kontinuerlig læring, og klarer å tilby fremtidsrettede løsninger gjennom innovasjon
- Vi setter kunnskap i system og overfører kompetanse til alle helseforetak

Effektiv

- Vi bidrar til å skape resultater for våre kunder
- Vi arbeider hele tiden med å forbedre oss slik at vi kan levere kostnadseffektive tjenester med høy kvalitet

Pålitelig

- Vi leverer det vi har lovet
- Vi er ærlige i vår kommunikasjon
- Vi behandler våre samarbeidspartnere med respekt

1.3 Mål for virksomheten

Sykehusbygg HF skal bidra til framtidsrettet utvikling av sykehusutbyggingen i Norge gjennom læring, innovasjon og erfarings- og kompetanseoverføring. De regionale helseforetakene har i 2023 utarbeidet og besluttet følgende strategiske målbilde for Sykehusbygg HF:

- Være en verdiskapende partner.
- Skape merverdi ved å bidra i utvikling og planlegging, samt gjennomføre byggeprosjekter til avtalt kvalitet og innenfor budsjett og tidsrammer. Prosesser og løsninger skal være kostnadseffektive.
- Benytte kunnskapsbaserte metoder og verktøy. Gjennom standardisering og bruk av innovative løsninger skal dette bidra til en framtidsrettet utvikling av sykehusbyggingen
- Være det ledende fagmiljøet i landet for utvikling og gjennomføring av sykehusbyggeprosjekter. Helseforetaket skal kjennetegnes av et sterkt faglig engasjement og ha en kultur for læring og deling. Sykehusbygg HF skal arbeide prosjektnært. Fokus skal være dynamisk kunnskaps- og erfaringsdeling med utgangspunkt i valgte løsninger og gjennomførte prosjekter, evalueringer og prosesser.
- Utarbeide og forvalte standarder og veiledere der dette gir verdi, og ha fokus på deling og tilgjengeliggjøring av løsningsvalg som utvikles i prosjektene.
- Være kunnskapsbanken for helseforetakene når det kommer til løsninger og konseptvalg for sykehusbygg. Kunnskapen og erfaringen skal deles når den oppstår, og gjøres lett tilgjengelig i digitalt, søkbart format.

Basert på ovennevnte utarbeider administrasjonen mål og KPI'er for foretakets utvikling og som legger rammer for årlig oppdatering av handlingsplaner som foretaket arbeider etter.

1.4 Virksomhetsstyring - styrets arbeid med intern styring og kontroll

Sykehusbygg HF styres som et felleseid helseforetak i tråd med retningslinjene som er etablert av RHF-ene. Styret har fulgt opp foretakets aktivitet, og har rapportert i henhold til årshjul for styring og oppfølging av de regionale helseforetakenes felleseide helseforetak for 2023. Det ble avholdt seks styremøter i 2023. Ett av møtene ble gjennomført fysisk. I etterkant av dette møtet gjennomførte styret et seminar der problemstillinger og behov knyttet til videreutvikling av foretaket var tema.

Administrerende direktør har fulgt opp prosjekter, fellesoppgaver, oppdragsdokument og styrevedtak. Risikovurdering er gjennomført på et overordnet nivå, som en del av foretakets virksomhetsstyring. Styret har hatt to oppdateringer av risikobildet i løpet av 2023.

Foretaket utarbeider en virksomhetsrapport hvert tertial som gir styret innsikt og status for utviklingen i selskapet. Sentrale tema i virksomhetsrapporten er økonomiske forhold, organisasjon og arbeidsmiljøforhold, samt overordnet status i prosjektporteføljen.

Styrende dokumenter for Sykehusbygg HF er underlagt årlig revisjon, og er følgelig også i 2023 gjennomgått av styret. Som et ledd i oppfølgingen av de reviderte vedtektene for Sykehusbygg HF, skal foretaket forholde seg til retningslinjene som er etablert for lønn og godtgjørelse til ledende personer. Det er følgelig utarbeidet egne retningslinjer for lønn og godtgjørelser til ledende personer i virksomheten. Disse ble endelig godkjent av eierne i foretaksmøtet i februar 2023 og deretter gjort gjeldende.

Gjennomgangen i 2023 konkluderte også med at retningslinjene for virksomhetsstyring utvides til også å omfatte krav til håndtering av uavhengighet, upartiskhet og habilitet hos medarbeidere i leder- og nøkkelroller i virksomheten.

Styret har også i 2023 evaluert eget arbeid, og gjort en vurdering av administrerende direktør. Evalueringene ble gjennomført som en spørreundersøkelse, og resultatene ble gjennomgått i styremøtet i november. Resultatene tas med i videre utviklingsarbeid.

1.5 Medvirkning fra brukere og ansatte

Brukermedvirkning skjer på flere arenaer og nivå i Sykehusbygg HF's organisasjon. Foretaket har i 2023 også vurdert hvordan brukermedvirkning på systemnivå kan organiseres, og det er arbeidet med retningslinjer og enhetlig praksis etter modell fra de regionale brukerutvalgene, se punkt 3.2. Inntil dette er besluttet og på plass skjer medvirkning som følger:

- **Medvirkning i prosjekt** - I prosjekter Sykehusbygg HF gjennomfører på oppdrag for HF/RHF skjer involveringen fra brukersiden primært ved at ansatte får en aktiv rolle i prosjektet, gjerne ved at de medvirker i én eller flere prosesser i prosjektet. Medvirkning, som omtales som bruker- og ansattmedvirkning, har størst omfang i byggeprosjektene, men skjer også i forbindelse med arbeid med fellesoppgaver. Arbeidet er i hovedsak knyttet til konseptfase, forprosjektering, detaljprosjektering og overtakelse. Det er også etablert et system for god medvirkning fra både ansatte og brukere i evalueringsprosessene som gjennomføres.
- **Kundeforum** – Dette er en møtearena der sentrale representanter fra eiendomsmiljøene i de regionale helseforetakene møter Sykehusbygg HF for utveksling av informasjon og drøfting av aktuelle tema av betydning for forvaltning og utvikling av eiendomsområdet. Sykehusbygg HF er sekretariat for Kundeforum og har i 2023 gjennomført 6 møter.

Aktiv ansattmedvirkning på ulike arenaer anses viktig for å bygge en robust organisasjon og et godt arbeidsmiljø i Sykehusbygg HF. Medvirkning i Sykehusbygg HF er organisert som følger:

- **Vernetjeneste** – Verneorganisasjonen i Sykehusbygg HF følger kontor/arbeidssteder og består av fire geografiske verneområder. Verneombud og vara er valgt for Trondheim, Oslo, Radiumhospitalet og Drammen. Hovedkontoret i Trondheim og kontoret i Oslo er faste verneområder, mens verneområder ved prosjektkontor opprettes og avvikles ved behov. Det vil gjelde så lenge Sykehusbygg HF har aktivitet og reelle forpliktelser som arbeidsgiver i prosjektet.

Ettersom Sykehusbygg HF har flere verneområder med tilhørende verneombud, har virksomheten også et hovedverneombud. Hovedverneombudets oppgave er å samordne verneombudenes arbeid. Hovedverneombudet deltar også i samarbeidet mellom hovedverneombudene i Helse Midt-Norge RHF som er organisert gjennom konsernverneombudet.

- **Arbeidsmiljøutvalget (AMU)** - AMU er et besluttsende og rådgivende organ, hvis viktigste oppgave er å arbeide for at alle medarbeidere har et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Utvalget tar opp spørsmål på eget initiativ, etter innspill fra ansatte, og etter anmodning fra verneombudet. Hovedverneombudet deltar i AMU i Sykehusbygg HF, som én av de ansattes representanter. Det ble avholdt fire møter i AMU i 2023.

- **Samarbeidsutvalget (SU)** - SU er et organ for gjensidig informasjon og rådslagning mellom Sykehusbygg HF som arbeidsgiver, og representanter for de ansatte. Ledelsen er fast representert ved administrerende direktør og leder for avdeling Økonomi og virksomhetsstøtte. Fra de ansatte deltar én tillitsvalgt fra hver av foreningene som Sykehusbygg HF har overenskomst med etter hovedavtalen (pt. NITO og TEKNA), og én representant for vernetjenesten ved hovedverneombudet. I tillegg er det deltagelse i SU som sikrer at ansatte på tvers av Sykehusbygg HFs organisasjon er representert. Det ble avholdt 6 møter i 2023.

I tillegg til de faste møtene i SU og AMU, er det etablert faste samarbeidsmøter mellom tillitsvalgte og vernetjenesten i Sykehusbygg HF.

Utover de etablerte medvirkningsarenaene beskrevet over, tilstreber Sykehusbygg HF å innhente tilbakemelding fra alle medarbeidere i foretaket i vesentlige spørsmål for utvikling, helse og trivsel. Dette gjøres i form av:

- **Vernerunde** – Denne Kartleggingen gjennomføres som del av det systematiske HMS-arbeidet i Sykehusbygg HF. I vernerundene har alle medarbeidere mulighet til å gi tilbakemelding om arbeidsforholdene ved kontorene. I november 2023 ble det gjennomført en digital innhenting av tilbakemeldinger fra alle etterfulgt av fysiske vernerunder ved kontorene. Innleide er inkludert i denne kartleggingen da de har tilhørighet i våre kontorlokaler. Forbedringsområder som vernerunden avdekker, følges opp av leder og/eller stedlig ansvarlig i samarbeid med avdelingen for økonomi og virksomhetsstøtte.
- **Medarbeiderundersøkelse** - Faste ansatte i Sykehusbygg HF deltok i den årlige medarbeiderundersøkelsen ForBedring i 2023. Denne undersøkelsen er lik for alle ansatte i spesialisthelsetjenesten.

Resultatene av undersøkelsen har vært fulgt opp både på enhetsnivå og på virksomhetsnivå, og med dette som grunnlag er det utarbeidet fellestiltak for virksomheten. AMU, SU og verneombudene har vært deltakende i denne prosessen.

Det er i tillegg gjennomført en medarbeiderundersøkelse i prosjektet Nytt Sykehus i Drammen og Nye SUS. Hensikten med å gjennomføre en slik undersøkelse også på prosjektnivå, er å inkludere både faste ansatte og innleide.

- **Ansattevalgte styremedlemmer** - Det er to ansattevalgte styremedlemmer i styret i Sykehusbygg HF. Begge velges for en periode på to år. Styremedlemmene som medvirket i styret i 2023 hadde sin funksjonsperiode fra 01.01.2022 til 31.12.2023. I løpet av høsten 2023 ble det valgt inn nye to ansattevalgte styremedlemmer med vara som vil tiltre styret for kommende periode.

Årlig melding

Ansatte i ulike roller og posisjoner er med i utarbeidelsen av foretakets årlige melding. Utkast til årlig melding 2023 er også gjennomgått av hovedverneombudet i Sykehusbygg HF.

2 Sammendrag

2.1 Positive resultater og uløste utfordringer i 2023

I tillegg til å lede byggeprosjektene på vegne av RHF-ene og HF-ene, har prioriterte oppgaver i 2023 i hovedsak vært de overordnede styringsbudskapene som er beskrevet i oppdragsdokumentet. (Se kapittel 3: Rapportering for styringsbudskap).

En betydelig del av rapporteringen fra Sykehusbygg HF skjer gjennom direkte dialog med det enkelte RHF eller HF knyttet til byggeprosjektene.

Sykehusbygg HF i vekst og endring

Sykehusbygg HFs aktivitet og oppdragsportefølje er i kontinuerlig utvikling. Porteføljen av prosjekter som Sykehusbygg HF leder på vegne av et helseforetak/byggherre, har vokst samtidig som den også har vært preget av usikkerheter og endringer.

Flere helseforetak har svekket økonomisk bæreevne, noe som utfordrer gjennomføringsevnen av planlagte investeringer. Mange planlagte prosjekter i tidligfase er stilt i bero.

Videreføring av prosjekter inn i gjennomføringsfase, slik som henholdsvis Nye Aker og Nye Rikshospitalet, har på den andre siden krevd en betydelig mobilisering for å fylle sentrale prosjektroller innen ledelse og fag.

Arbeidet med å tilføre og mobilisere ressurser slik at organisasjonen har riktig bemanning og kompetanse på riktig sted, er en langsiktig og viktig oppgave for basisorganisasjonen i Sykehusbygg HF. Tilpasninger til aktivitet og endringer i bemanning av porteføljen, har vært en krevende og stor oppgave gjennom hele 2023.

Rekrutteringsarbeidet har tatt hånd om viktig kompetansetilførsel. Selv om konkurransen i markedet er betydelig, har Sykehusbygg HF lyktes godt med å tiltrekke kvalifiserte kandidater. Sykehusbygg HF har i 2023 tatt egenregi på all rekruttering, for å arbeide raskt, smidig og med god kvalitet. Dette vurderes som riktig og viktig for å oppnå gode resultater. Sammen med lav turnover, som endte på 3,8 % for året, vurderes beholdningen av kompetanse å være intakt, og dels styrket gjennom året.

Milepæler og framdrift i byggeprosjektene i 2023

Vedlegg 1 viser hvilke byggeprosjekter Sykehusbygg HF var involvert i fra nord til sør i 2023. Flere byggeprosjekter gikk over i nye faser eller ble berørt av andre endringer i 2023.

Under følger sentrale milepæler og markeringer i noen av prosjektene Sykehusbygg HF har i sin portefølje. Listen er ikke uttømmende.

I februar ble det gitt klarsignal for byggestart i prosjektene Nye Aker og Nye Rikshospitalet. Kommunal- og distriktdepartementet vedtok statlig reguleringsplan for nye bygg i disse prosjektene slik at Helse Sør-Øst RHF kunne gå videre i utviklingen av Nye Oslo universitetssykehus.

I mars kunne prosjektet Nye Hammerfest sykehus, som skal stå ferdig januar 2025, melde om at de lå 6 måneder foran skjema, og at helseforetaket vurderte å starte flytteprosessen tidligere enn antatt.

I april markerte prosjektet Sjukehuset Nordmøre og Romsdal at somatikkbygget var tett, og i november fulgte psykiatri- og habiliteringsbygget etter.

I juni markerte prosjektet Nytt klinikk- og protonbygg på Radiumhospitalet tett bygg, og i oktober ankom syklotronen og resten av utstyret til protonbygget.

30. mai ble det nye bygget for psykisk helse ved Sørlandet sykehus i Kristiansand (NPK) offisielt åpnet av helse- og omsorgsministeren.

I juni gjennomførte prosjektet Nye Stavanger universitetssjukehus (NyeSUS) vellykkede prøvelandinger med SAR Queen redningshelikopteret på den nye landingsplassen.

9. oktober kunne helse- og omsorgsministeren ta første spadetak på byggeplassen for Ny sikkerhetspsykiatri på Ila. Det markerte byggestart for et nytt og etterlenget psykiatribygg som skal stå ferdig desember 2026.

Den 11. oktober godkjente styret i Sørlandet sykehus HF konseptrapporten for nytt akuttbygg ved sykehuset i Kristiansand, og i november ble rapporten godkjent av styret i Helse Sør-Øst RHF. Prosjektet innebærer nybygg og ombygging ved eksisterende sykehus i Kristiansand, som blant annet skal omfatte somatiske mottaksfunksjoner og intensiv- og intermedierbehandling.

I november kunne grunnsteinen legges ned på Nordbyhagen i prosjektet nytt senter for psykisk helsevern Nordbyhagen (PHN). Styret i Helse Sør-Øst RHF ga klarsignal til å starte byggingen av nytt psykiatribygg med 50 sengeplasser våren 2023, og kontrakt med entreprenør ble undertegnet i mai.

Modernisering av eiendomsforvaltning, drift og vedlikehold, samt utvikling og renhold

Sykehusbygg HF påbegynte i 2022 et arbeid for å bistå de regionale helseforetakene med å anskaffe felles programvareløsning for forvaltning, drift, vedlikehold, utvikling og renhold i eiendom, også kalt FDVU+R. Bakgrunnen var helseforetakenes behov for økt standardisering, digitalisering og modernisering av eiendomsforvaltningen. Arbeidet med anskaffelsen har vært et viktig bidrag til å realisere ambisjonen i sektoren på dette området.

I 2023 er det arbeidet med anskaffelse av løsning og avtaleinngåelser. Løsningen gir foretakene en felles nasjonal løsning for digital eiendomsforvaltning som gir mulighet for å ivareta og utvikle eiendomsdriften med økt standardisering og mulig nasjonal samhandling og kompetansedeling. På lengre sikt vil løsningen forberede for fremtidige integrasjoner og nyvinninger innen digital eiendomsforvaltning ved å sikre bruk av åpne formater, samt forvaltning av eksisterende bygningsdata.

Det er etablert en nasjonal forvaltningsorganisasjon med et eget styre og sekretariat til å følge opp videre innføring og gevinstrealisering. Sykehusbygg HF leder forvaltningsstyret, og har bemannet sekretariatet som bistår RHF-ene med videre utviklingsarbeid.

Kunnskapsbanken realiseres

I henhold til dokumentet *Kunnskapsbygging og erfaringsoverføring* som ble utarbeidet og besluttet i 2021, har arbeidet med å utvikle en kunnskapsbank vært prioritert.

I løpet av 2023 er det gjort betydelige fremskritt i arbeidet for å realisere Kunnskapsbanken. Fase 1 ble sluttført i desember, og omhandler et teknologirammeverk og annet fagstoff for flere funksjonsområder.

I tillegg til videre innholdsproduksjon, vil videre arbeid (fase 2) også ha fokus på ytterligere datadrevet innhold og utforske flere dimensjoner av informasjon som bygger opp under dagens kunnskapsgrunnlag.

Synlighet og formidling

Som nasjonalt kunnskapsmiljø er Sykehusbygg HF synlig både på nasjonale og internasjonale arenaer der kunnskap om aktuelle tema i sykehusbygging deles. Etter pandemien har også fysisk tilstedeværelse og møter gitt mulighet til å ta mer aktiv del i formidlingen der dette egner seg best. Foretaket har prioritert å delta på konferanser om sykehusplanlegging i Tyskland, Finland, EU-nettverkets workshop i København, samt vært medarrangør og jury i den årlige EHD-konferansen i London.

Foretaket har prioritert å være representert med faglige bidragsyttere på konferanser der sentrale interessenter i helse-Norge samles.

Sykehusbygg HF har ferdigstilt kunnskapsgrunnlag for fagområdene sengeområder og poliklinikk/dagområder. Begge ble publisert på Sykehusbygg HFs hjemmesider og i sosiale medier samt vært tema på webinarer i regi av foretaket.

Sykehusbygg HF arrangerte ni ulike webinarer i 2023. Det er god og økende interesse/deltakelse fra både egne ansatte, ansatte i HF og RHF og andre eksterne parter på disse formidlingsaktivitetene.

For å fremme samarbeid og utvikling av de digitale løsningene i BA-bransjen, arrangerte Sykehusbygg HF og Statsbygg sammen et frokostmøte om digitalisering av bygg og eiendomsbransjen i juni 2023. Samarbeid på tvers av byggherrer og bransjen er viktig for modernisering av eiendomsforvaltning, -drift og vedlikehold. Sykehusbygg HF vil derfor, sammen med helseforetakene, fortsette arbeidet med erfaringsutveksling på denne måten.

Miljø og bærekraft

Bærekraftig sykehusbygging får økende betydning fremover. Felles klimamål for sektoren forventes realisert gjennom prosjektene i form av redusert utslipp og mer effektive energiløsninger.

Sykehusbygg HF har i 2023 tilført kunnskap på ulike områder for å sikre bærekraft i byggeprosjektene. Det er implementert rutiner for å ivareta åpenhetslovens krav med bl a aktsomhetsvurderinger og tiltak for oppfølging når risiko og feil avdekkes. Felles system for måling av HMS/SHA prestasjon på byggeplass er utviklet og tatt i bruk i 2023. Et felles system for å måle prosjektenes klima- og miljø prestasjoner fra og med tidligfase testes nå ut.

Sykehusbygg HF erfarer at prosjektene har god praksis fore etterlevelse og oppfølging av seriøsitetsarbeidet. Det erfares få alvorlige avvik på dette området i 2023. Når nye forskriftskrav om vekting av klima og miljø med minimum 30% i offentlige anskaffelser iverksettes, vil det innebære krav til anskaffelsesprosessene både virksomhetsinternt og i byggeprosjektene som Sykehusbygg HF leder på vegne av byggherrene. Sykehusbygg HF har utarbeidet sine anbefalinger for hvordan dette skal implementeres og følges opp.

2.2 Evaluering av egen virksomhet og organisering

Sykehusbygg HF evaluerer jevnlig egne prosesser og organisering med sikte på egen etterlevelse, utvikling og forbedring. Virksomhetens overordnede risikobilde, som oppdateres halvårlig, gjenspeiler vesentlige områder som ledelsen i Sykehusbygg HF anser nødvendig å følge opp for å opprettholde og utvikle leveranseevne i tråd med eiernes forventning. I 2023 har særlig følgende vært fulgt opp;

Rekruttering og bemanning

For å arbeide så smidig og målrettet som mulig med rekruttering er hele rekrutteringsprosessen fra 2023 tatt tilbake fra ekstern leverandør og leveres som en intern tjeneste. Basert på evaluering i 2022, ble ny prosess, med tilpasset verktøystøtte og en bevisst kommunikasjonsstrategi iverksatt tidlig i 2023. Tett samhandling mellom rekrutterende leder, HR-rådgiver og kommunikasjonsansvarlig har bidratt til gode resultater.

Kultur og tilhørighet

Sykehusbygg HF har i 2023 videreutviklet fellesskapet mellom medarbeiderne både faglig og sosialt. Møtepunkter og arenaer som legger til rette for erfaringsutveksling og deling er etablert på flere områder. Ledelsen har blant annet initiert fagnettverk innen sentrale områder der det er behov og nødvendig med samordning på tvers.

Det er også erkjent et behov for å møtes og bli kjent på bred basis i hele organisasjonen. For første gang etter pandemien ble det i juni arrangert samling for alle medarbeidere i Sykehusbygg HF. Målet var felles kulturbygging og forankring av det felles strategiske målbildet som Sykehusbygg HF er gitt av eierne og skal jobbe etter i årene fremover. Evalueringen viser høyt engasjement, og stor grad av opplevd nytte/måloppnåelse med samlingen.

Bærekraft på kartet

For å styrke fokus på bærekraft og bærekraftig prosjektgjennomføring, og for å samordne sentrale funksjoner, har Sykehusbygg HF etablert en ny seksjon for Utvikling og bærekraft i 2023. Seksjonen skal bidra til helhetlig og standardisert utvikling av Sykehusbygg HF's metode for prosjektgjennomføring og tilrettelegge for, og følge opp at Sykehusbygg HF sitt samfunnsansvar innen miljø, HMS/SHA, kvalitet, sikkerhet og seriositet blir ivaretatt i prosjektgjennomføringen på en god måte. Sykehusbygg HF deltar i det regionale samarbeidsutvalget for samfunnsansvar.

HR-tjenestene styrkes

For å møte et voksende behov for støtte internt innen HR-området, har Sykehusbygg HF i 2023 styrket HR og etablert en egen HR-seksjon i avdeling Økonomi og virksomhetsstøtte. Organisasjonen og avdelingene er med dette tilført dedikert bistand, og der HR-partnere med dedikert ansvar for de ulike avdelingene yter operativ lederstøtte og bistand.

DEL II: Rapporteringer

3 RAPPORTERING FOR STYRINGSBUDSKAP

3.1 Overordnede styringsbudskap

Ifølge oppdragsdokument 2023 skal Sykehusbygg HF utøve sin rolle koordinert og samstemt med de regionale helseforetakene for å understøtte de krav og forventninger som stilles.

I punkt 1.5; Medvirkning fra brukere og ansatte omtales samarbeidsformer og fora som er etablert for å sikre samarbeid og realisering av overordnede mål som gjelder for de regionale helseforetakene. Dette er;

- Styrke psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling
- Styrke forskning, innovasjon og kompetanse og forbedre kvalitet og pasientsikkerhet
- Rask tilgang til helsetjenester og sammenhengende pasientforløp

Aktiviteten i denne delen, del II; Rapporteringer, beskriver leveranser og arbeid som svarer ut oppdragsdokumentets overordnede mål, i tillegg til foretakets verdier og visjon omtalt i punkt 1.

3.2 Styringsbudskap fra de regionale helseforetakene for 2023

Dette punktet oppsummerer foretakets aktivitet i henhold til *Oppdragsdokument 2023, og omfatter det som er meldt i 1. og 2. tertialrapportering for 2023.*

a) Styring og oppfølging av felleseide helseforetak

Som et ledd i egenkontrollen har Sykehusbygg HF's styre besluttet å gjøre en årlig gjennomgang av styrende dokumenter for foretaket. I 2023 ble reviderte vedtekter og nytt strategisk målbilde for Sykehusbygg HF besluttet. Styret har innarbeidet og besluttet endringer i interne styrende dokumenter som følger av dette. Det vises til omtalen i punkt 1.4 for en gjennomgang av status.

b) Innsyn og internrevisjon

Styret initierte ingen interne revisjoner av Sykehusbygg HF's prosesser, rutiner eller andre aktiviteter i 2023. Det gjennomføres imidlertid et kontinuerlig monitoreringsarbeid for å ivareta at prosesser, rutiner og retningslinjer har den kvalitet og etterlevelse som det legges til i styringssystemet forutsetter.

c) Medvirkning fra konserntillitsvalgte og konsernverneombudene

Medvirkning fra tillitsvalgte og verneombud er nærmere beskrevet i punkt 1.5.

d) Brukermedvirkning

I Oppdragsdokumentet for 2023 ble Sykehusbygg HF bedt om å etablere system for innhenting av pasienters og andre brukeres erfaring og synspunkter der dette er relevant, i tråd med helseforetaksloven § 35. Felles retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå, vedtatt av styrene i de regionale helseforetakene, skulle legges til grunn.

Med utgangspunkt i dette, har Sykehusbygg HF deltatt i en arbeidsgruppe sammen med de øvrige felleseide helseforetakene for å utarbeide forslag til felles retningslinjer og enhetlig praksis for brukermedvirkning på systemnivå.

Arbeidsgruppen har tatt utgangspunkt i eksisterende felles retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå vedtatt av styrene i de regionale helseforetakene, og tilpasset disse til felleseide foretak. Det forventes en endelig behandling og beslutning om brukermedvirkning i 2024.

e) Synliggjøring av totale kostnader ved deltakelse i prosjekter og prosesser

Sykehusbygg HF prosjektportefølje består primært av byggeprosjekter, men også fellesprosjekter. Involvering av medarbeidere i andre HF synliggjøres i alle prosjekt.

Ved fremlegg av planer og prosjektbeskrivelser skal kostnader ved bruk av HF-enes ansatte i prosjektene Sykehusbygg HF leder, synliggjøres i beslutningsunderlag for prosjektene på lik linje med bruk av eksterne konsulenter. Bruk av personalressurser i andre HF og eventuelt frikjøp hvor kostnad bæres av foretaket, skal avtales med arbeidsgiver i det enkelte tilfelle. Dette gjennomføres som bestilt og er i tråd med Sykehusbygg HFs styringssystem.

f) Informasjonssikkerhet og personvern

Sykehusbygg HFs styringssystem for informasjonssikkerhet er en integrert del av virksomhetens styringssystem. Systemet er bygget på ISO 27001 og Nasjonal sikkerhetsmyndighets grunnprinsipper for IKT-sikkerhet, herunder prinsipper for klassifisering av informasjon og risikohåndtering. I 2023 har foretaket oppdatert ros-analyser for de mest brukte digitale tjenestene tilknyttet prosjektarbeid for å sikre oppdragsgivers informasjon på en best mulig måte.

Sykehusbygg HF arbeider aktivt med informasjonssikkerhet i egen organisasjon og i prosjektprosessene. Foretaket vedlikeholder og reviderer prosjektporteføljen i henhold til internt utarbeidet veileder for informasjonssikkerhet i prosjekter.

Sykehusbygg HF har eget personvernombud, og det er utarbeidet egen rollebeskrivelse for ombudet. Personvernombudet har i 2023 fulgt opp henvendelser om vurderinger i enkeltsaker og til sparring på problemstillinger som i all hovedsak ligger i grensefeltet mellom personvern og informasjonssikkerhet.

g) IKT-anskaffelser

Foretaket har i 2023 anskaffet rekrutteringsverktøy og nettverkstjenester gjennom konkurranse og kontraktstildeling.

h) Økonomisk langtidsplan og synliggjøring av gevinster

Sykehusbygg HF har gitt sine innspill til forventninger om økonomisk utvikling gjennom økonomisk langtidsplan (ØLP) for perioden 2024-2027. ØLP ble utarbeidet i februar og mars 2023.

ØLP viser en utflating i prosjektaktiviteten i perioden, med estimert topp i aktiviteten i 2023. Den økonomiske situasjonen hos foretakets oppdragsgivere gir større usikkerhet om eiernes investeringsnivå og aktiviteten i Sykehusbygg HF sammenliknet med tidligere perioder. Økt usikkerhet i oppdragsmengde øker behovet for tett dialog med eiere og oppdragsgivere.

i) Klima og miljø

I Oppdragsdokument 2023 er det lagt til grunn at foretaket må være bevisst sitt samfunnsansvar og sikre bærekraftig utvikling og et godt omdømme. De regionale helseforetakene har vedtatt felles klima- og miljømål med indikatorer for hele spesialisthelsetjenesten. Sykehusbygg HF har i sin policy for HMS og internkontroll nedfelt egne mål som også omfatter klima og miljø.

Som felleseid helseforetak er det forventet at Sykehusbygg HF dokumenterer årlig status i arbeidet med å nå de langsiktige målene innen klimaområdet gjennom bidrag til spesialisthelsetjenestens rapport om samfunnsansvar.

Sykehusbygg HF har i 2023 utarbeidet en dashboard-løsning som skal måle utbyggingsprosjektenes klima- og miljøprestasjoner. Når «måltavle for klima og miljø» er tatt i bruk vil man få oversikt over f.eks. reduserte klimagassutslipp og energibehov i prosjektene som Sykehusbygg HF leder, både for enkeltprosjekter og prosjektportefølje. Planen er at prosjektene skal rapportere dette fra tidlig fase. Målstyringsverktøyet er planlagt tatt i bruk i alle prosjekter i 2024.

Innskjerpingene av krav til klima- og miljøhensyn i anskaffelsesregelverket, vil følges opp for anskaffelser i virksomheten og i prosjektporteføljen. DFØ sine retningslinjer og anbefalinger vil legges til grunn.

j) Åpenhetsloven

Implementering av åpenhetsloven og gjennomføring av aktsomhetsvurderinger og tiltak er en del av Sykehusbygg HF's samlede seriøsitetsarbeid.

Det er i løpet av 2023 besluttet og etablert rutiner for bl.a. dokumentasjon og rapportering. Hovedlinjene for oppfølging er på plass. Det er noen forbedringer som gjenstår med å identifisere relevante leverandørkjeder i tidlig fase i byggeprosjekter. Det vises til Virksomhetsspesifikke oppdrag for Sykehusbygg HF, punkt Q for nærmere omtale av arbeidet med implementering og oppfølging av åpenhetsloven i Sykehusbygg HF.

k) Beredskap og sikkerhet

I Oppdragsdokument 2023 er det lagt til grunn at Sykehusbygg HF skal:

- Videreutvikle beredskapsarbeid og -planer med tanke på pandemier og andre alvorlige kriser, ved å følge opp egevaluering av pandemihåndteringen, Koronakommisjonens rapport og egne risiko- og sårbarhetsanalyser knyttet til infrastruktur, kompetanse og innsatsfaktorer mv.
- Etablere beredskapsplaner for informasjonssikkerhet og forsyningsikkerhet.
- Etablere nasjonalt begrenset nett for tekst og tale (NBN).

Sykehusbygg HF har i 2023 samlet inn erfaringer fra håndteringen av koronapandemien fra nasjonale og internasjonale kilder. Formålet er å identifisere forhold som kan påvirke hvordan sykehus planlegges og prosjekteres. Resultatene legges inn i Kunnskapsbanken.

Sykehusbygg HF er godt i gang med å etablere en løsning for Nasjonalt Begrenset Nett. Utstyr for å få på plass nettet er anskaffet, og det forventes at systemet er på plass i løpet av første kvartal av 2024.

l) Lønn og annen godtgjørelse til ledende personer

I tråd med de forventninger som er lagt for statlige virksomheter, jf oppfølging av Eierskapsmeldingen og reviderte vedtekter for Sykehusbygg HF, er det etablert retningslinjer for lønn og godtgjørelse for ledende personer i Sykehusbygg HF. Retningslinjene ble besluttet og iverksatt i 2023. I tråd med forventninger til Sykehusbygg HF som en statlig eid virksomhet, er informasjon om lederlønnutvikling gjort tilgjengelig på www.sykehusbygg.no.

m) Kontaktpersoner for forebygging av voldsrisiko

I Oppdragsdokumentet for 2023 er Sykehusbygg HF bedt om å oppnevne kontaktpersoner for PST og politiet som kan bidra til å fremme nødvendig informasjonsutveksling om voldsrisiko, basert på gjeldende regler for taushetsplikt og plikt til å bidra til samfunnsvern. Sykehusbygg HF har oppnevnt kontaktperson. Det er så langt ikke gjort risikovurdering som tilsier at foretakets medarbeidere og/eller aktivitet er truet av den typen voldshendelser som tiltaket har til hensikt å forebygge. Det gjøres oppdatering av risikobilde for HMS og som ser nærmere også på dette, med sikte på videre oppfølging.

Virksomhetsspesifikke oppdrag til Sykehusbygg HF for 2023

n) Kunnskapsbygging og erfaringsoverføring

Sykehusbygg HF utarbeidet i 2021 dokumentet «*Kunnskapsbygging og erfaringsoverføring*». Dokumentet beskriver hvordan Sykehusbygg HF best kan arbeide metodisk med kunnskapsbygging og erfaringsoverføring for å levere på samfunnsoppdraget og i tråd med eiernes forventninger, behov og rammer. Dokumentet gir et godt utgangspunkt for videreutvikling av Sykehusbygg HF som kunnskapsbygger og erfaringsoverfører, og Sykehusbygg HF ble i oppdragsdokumentet for 2022 bedt om å arbeide videre i tråd med de perspektiv og endringer som går fram av dokumentet. Det er et mål at kunnskapen skal være digitalisert, søkbar og tilgjengelig/anvendbar.

De regionale helseforetakene er opptatt av at det skjer en systematisk kunnskapsbygging og erfaringsoverføring hvor hovedkilden er byggeprosjektene Sykehusbygg HF er involvert i. I det videre arbeidet er det også viktig at Sykehusbygg HF tar stilling til hvilken plass erfaringer fra internasjonale prosjekt har i kunnskapsgrunnet til Sykehusbygg HF. Nasjonale og internasjonale rapporter om erfaringer fra koronapandemien skal innhentes og relevante erfaringer skal innarbeides i kunnskapsbanken. Sykehusbygg HF skal videre gjennomgå ferdigstilte byggeprosjekter med beskrivelse av hvordan fleksibilitet er prioritert og hva endringsbehovet etter ferdigstillelse har vært. Sykehusbygg HF skal gi arbeidet med å realisere en kunnskapsbank høy prioritet, og det forventes at tapt framdrift i 2022 hentes inn gjennom at ressursene prioriteres til dette arbeidet.

Sykehusbygg HF har høy prioritet til oppgaver knyttet til kunnskapsbygging og erfaringsoverføring.

Det er arbeidet videre med etablering og formidling av kunnskapsgrunnlag. I 2023 ble kunnskapsgrunnlag sengeområder og kunnskapsgrunnlag poliklinikk/dagområder ferdigstilt og publisert. Det er gjennomført webinar med god deltakelse. kunnskapsgrunnlag stråleterapi og kunnskapsgrunnlag intensiv/overvåking ferdigstilles i årsskiftet 23/24. Det er stor etterspørsel etter kunnskapsgrunnlag.

Det er utviklet evalueringsmetodikk for før- og etterevaluering. Det er gjennomført evalueringer i tilknytting til utarbeidelse av kunnskapsgrunnlag, og resultater etter evaluering er implementert og formidlet i relevante kanaler. Ikke alle prosjekter har plan for evaluering, som forutsatt. Evalueringsarbeid har vært utfordrende å få finansiert, særlig etterevaluering.

Sykehusbygg HF samarbeider både med nasjonale og internasjonale nettverk for utvikling av kunnskap. Dette innarbeides i, og formidles der kunnskap for øvrig dokumenteres og deles.

Det er læring på tvers mellom prosjekter gjennom *interne gjennomganger (SIG)*, *faglige gjennomganger (FIG)* og prosesser for monitorering.

Det er gjennomført kartlegging av kunnskap og innhenting av ny kunnskap om fleksibilitet- og konsekvenser av COVID-19 for sykehusbygg.

Første versjon av Sykehusbygg HF kunnskapsbank ble etablert i 2023 og ble søkbar på nett medio desember. Les mer i punkt 2.1 *Positive resultater og uløste utfordringer* i 2023 under avsnittet *Kunnskapsbanken*.

o) Framskriving

De regionale helseforetakene viderefører sitt arbeid med samordning og bruk av framskrivinger, og har, i tråd med oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet, etablert ett felles fagnettverk/ kompetansemiljø som utvikler og forvalter framskrivingsmodellene. Helse Sør-Øst RHF leder arbeidet med utvikling, og Sykehusbygg HF skal bidra i arbeidet.

I forbindelse med utarbeidelse av utviklingsplaner skal Sykehusbygg HF levere kapasitetsberegninger på grunnlag av framskrivinger, etter bestilling fra helseforetak og regionale helseforetak.

Arbeidet med ny framskrivingsmodell ledes av Helse Sør-Øst RHF, med deltakelse fra sektoren. Arbeidet er organisert med en faggruppe, bestående av flere representanter fra HF/RHF, KS, Helsedirektoratet, brukerrepresentant og tillitsvalgte. Det er denne gruppen som gir de faglige rådene for revisjon av modellen. Videre er det etablert en analysegruppe bestående av analysekapasiteter fra de regionale helseforetakene, pluss KS og Sykehusbygg HF. Analysegruppen deltar også på faggruppemøtene, som ble avholdt på Gardermoen om lag en gang per måned.

Den reviderte modellen er nå ferdigstilt, og er styrebehandlet i de fire RHF-ene. Det henvises til Helse Sør-Øst RHF for detaljert informasjon om prosess og resultat.

Det har ikke vært oppdrag vedrørende kapasitetsberegninger på grunnlag av framskrivinger til utviklingsplaner i 2023.

p) Klimaregnskap

Sykehusbygg HF skal ivareta fagansvaret for helseforetakenes klimaregnskap innenfor allerede etablert praksis, herunder fagkunnskap om CO₂e-omregningsfaktorer og rådgivning om tema. Sykehusbygg HF skal bidra i arbeidet med kvalitetskontroll av dato som registreres i klimaregnskapet. Sykehusbygg skal samle og bearbeide data fra klimaregnskap i bygging og drift slik at det bidrar til læring og forbedring.

Sykehusbygg HF har kontrollert innrapporterte tall fra HF-ene i spesialisthelsetjenestens klimagassregnskap. Sykehusbygg HF benytter klimaregnskapstall som referanse når mål for energieffektivitet skal etableres i tidlig fase i byggeprosjektene. I 2023 har Sykehusbygg HF utviklet «Måltavle Klima & miljø» som skal måle utbyggingsprosjektene miljøprestasjoner fra tidlig fase. Måltavlen skal tas i bruk i første kvartal av 2024.

q) Åpenhetsloven

Åpenhetsloven tråde i kraft 1. juli 2022 og er en direkte oppfølger av FNs bærekraftsmål.

Målet med åpenhetsloven er å fremme leverandørkjedens respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Loven skal også sikre allmenheten tilgang på informasjon om disse forholdene. Med åpenhetsloven kan publikum kreve å få informasjon fra helseforetakene om hvordan de håndterer leverandørkjedens faktiske og potensielle negative konsekvenser som er vurdert i aktsomhetsvurderingene (informasjonsplikt). Informasjonsplikt er gjeldene fra loven trer i kraft, mens redegjørelsen for aktsomhetsvurdering senest skal offentligjøres 30. juni 2023.

Åpenhetsloven vil gjelde for anskaffelser som Sykehusbygg gjennomfører for egen virksomhet. Åpenhetsloven vil også gjelde for anskaffelser i nybygg- og rehabiliteringsprosjekter som Sykehusbygg gjennomfører på vegne av helseforetakene. Årlig redegjørelse for aktsomhetsvurderinger for det enkelte byggeprosjektet skal utarbeides av Sykehusbygg inntil prosjektet er overlevert byggherre.

Sykehusbygg HF skal utarbeide og iverksette nødvendige rutiner/metoder og verktøy for å ivareta byggherres påseansvar i forhold til etterlevelse av åpenhetsloven ved anskaffelser i byggeprosjekter. Byggherres oppfølging etter åpenhetsloven skal inngå i prosjektenes seriøsitetsarbeid og må inneholde en løsning for å lagre og tilgjengeliggjøre opplysninger for å kunne svare på informasjonskrav løpende og også etter at prosjektet er ferdigstilt.

I tilfelle hvor anskaffelsen i byggeprosjektet gjøres direkte av byggherre eller via andre felleseide helseforetak (Sykehusinnkjøp, Sykehuspartner mfl.), vil oppfølging etter åpenhetsloven som hovedregel følge den part som setter betingelser for anskaffelsen.

Implementering av åpenhetsloven og gjennomføring av aktsomhetsvurderinger og tiltak sees i sammenheng med, og er en del av Sykehusbygg HF's samlede seriøsitetsarbeid.

Det er i alle leveranser og leverandørkjeder løpende risikovurdering ved oppstart og underveis om det er særlige kontrollbehov. Kontrollbehov vurderes løpende, også sammen med samarbeidsparter slik som Skatteetaten, LO og Fair Play Bygg og anlegg. Det er i 2023 startet/utført mer enn 60 seriøsitetkontroller. Manglende etterlevelse som er avdekket i kontrollene er blitt rettet.

Det er ikke avdekket nye, eller økt risiko for, negative konsekvenser i leverandørkjedene for 2023 sammenholdt med tilsvarende undersøkelser for 2022. Det er noen forbedringer som gjenstår med å identifisere relevante leverandørkjeder i tidlig fase og på enkelte områder (MTU, innleie) i byggeprosjekter. Hoveddelen av anskaffelse av MTU/ løst utstyr til byggeprosjektene skal forutsetningsvis utføres av Sykehusinnkjøp HF med basis i inngått samarbeidsavtale mellom Sykehusbygg HF og Sykehusinnkjøp HF.

Felles for alle byggeprosjekter i utførelse er høy risiko for brudd på lønns- og arbeidsvilkår, særlig knyttet til regler for arbeidstid. Videre kan det for prosjekter i slutfase være noe forhøyet risiko knyttet til anskaffelser av medisinsk teknisk utstyr (MTU).

Aktivitet i 2023

Aktiviteten i Sykehusbygg HF styres av det årlige oppdragsdokumentet fra foretakets eiere, og bestillinger fra RHF eller HF til oppgaver, rådgivning eller prosjektgjennomføring. I vedlegg 1 følger en oversikt over porteføljen av utbyggingsoppdrag og rådgivningsoppdrag Sykehusbygg HF har hatt i 2023 på vegne av RHF-ene og HF-ene. Fellesoppgaveprosjektene er oppsummert i vedlegg 2 der det kommer frem hvilke utviklingsprosjekt, driftsoppgaver og administrative oppgaver foretaket har hatt i 2023.

Økonomiske krav og rammer

Økonomisk resultat

Sykehusbygg HF har to finansieringskilder;

1. inntekter fra salg av timer i byggeprosjekter og rådgivningsoppdrag
2. inntekt fra eierne som rammetilskudd

Rammetilskuddet er todelt. Den ene delen skal dekke kostnader med spesifikke stillinger for utførelse av foretaksadministrasjon. Den andre delen gjelder finansiering av fellesoppgaver som eierne har prioritert skal gjennomføres av Sykehusbygg HF, på vegne av og til bruk for alle RHF. Fellesoppgavene håndteres i praksis på lik linje med salg av timer til eksterne prosjekt, og påløpte kostnader avregnes mot tilskuddsrammen. Sykehusbygg HF styrer mot et økonomisk resultat i balanse. Timeprisene som benyttes i prosjekter og i rådgivningsoppdrag er derfor utarbeidet basert på selvkost, der timepris dekker direkte kostnader, andel av administrative kostnader og foretakets felleskostnader. Ny finansieringsmodell for foretaket vedtatt i 2022 har som forventet hatt liten innvirkning på foretakets økonomi.

Foretaket har i 2023 samlet høyere inntekter enn budsjettet, men inntekter fra salg av egne timer er lavere enn budsjettet. Dette skyldes blant annet noe lavere bemanning enn forventet gjennom året. Gjennomfakturering av varer og tjenester bidrar til at foretakets omsetning for året er høyere enn budsjett. Gjennomfaktureringen gjelder leveranser til prosjektene, og gjøres uten påslag til Sykehusbygg HF.

Personalkostnadene ligger også lavere enn budsjett, og påvirkes blant annet av den noe lavere bemanningen gjennom året. Pensjonskostnadene ender lavere enn budsjett selv om foretaket har en vesentlig høyere reguleringspremie for året enn det som var kjent fra KLPs prognose på budsjetteringstidspunktet.

Foretakets driftskostnader ligger totalt sett vesentlig lavere enn budsjett. Foretaket har også høyere finansinntekter enn budsjettet.

Foreløpig regnskap for 2023 viser et overskudd på 4,44 millioner kroner før endelig avstemming og årsoppgjørdisposisjoner. Foreløpig resultatregnskap for 2023 er vist i vedlegg 3.

Økonomisk langtidsplan og utarbeidelse av regnskap

Økonomisk langtidsplan ble levert i april 2023 – se punkt 3.2. Foretaket fører fortløpende regnskap i henhold til gjeldende regelverk. Foreløpig regnskap for 2023 ble rapportert den 12. januar 2024. Endelig godkjent regnskap med årlig melding for 2023 vil bli rapportert innenfor fristen 23. februar 2024.

Del III: Vedlegg

Vedlegg 1 - Prosjektportefølje 2023

Prosjekt	Fase	Rolle	Status
Helse Sørøst			
Nytt sykehus i Drammen - Vestre Viken HF	Gjennomføringsfase	Prosjektledelse	Pågående
Nytt klinikk- og protonbygg Radiumhospitalet – Oslo universitetssykehus HF	Gjennomføringsfase	Prosjektledelse	Pågående
Ny sikkerhetspsykiatri - Oslo universitetssykehus HF	Gjennomføringsfase	Prosjektledelse	Pågående
Nye Aker - Oslo universitetssykehus HF	Gjennomføringsfase	Prosjektledelse	Pågående
Nye Rikshospitalet - Oslo universitetssykehus HF	Gjennomføringsfase	Prosjektledelse	Pågående
Livsvitenskapsbygget - Oslo universitetssykehus HF	Gjennomføringsfase	Rådgiver utstyr	Pågående
Nybygg psykisk helse, Kristiansand (NPK) - Sørlandet sykehus HF	Gjennomføringsfase/ ferdigstillelse	Prosjektledelse	Ferdigstilt 2023
Utbygging somatikk Skien - Sykehuset Telemark HF	Forprosjekt	Prosjektledelse	Pågående
Samling av sykehusbasert psykisk helsevern - Akershus universitetssykehus HF	Gjennomføringsfase	Prosjektledelse	Pågående
Kreft- og somatikkbygg - Akershus universitetssykehus HF	Konseptfase	Prosjektledelse	Lvert til behandling
Akuttbygg Kristiansand - Sørlandet sykehus HF	Konseptfase	Prosjektledelse	Lvert og godkjent
Videreutvikling Sykehuset Innlandet HF - Helse Sør-Øst RHF	Konseptfase	Prosjektledelse	Pågående
Sykehuset Østfold, Kalnes	Konseptfase	Prosjektledelse	Pågående
Diverse bistand HSØ, div HF (avhending, BIM, fremskriving, div rådgiving)		Rådgiving	Pågående
Helse Vest			
Nye Stavanger Universitetssjukehus – Helse Stavanger HF	Gjennomføringsfase	Prosjektledelse	Pågående
Helse Midt-Norge			
Sjukehuset Nordmøre og Romsdal (SNR) - Helse Møre og Romsdal HF	Gjennomføringsfase	Prosjektledelse	Pågående
Nytt sykehusapotek i Trondheim - Sykehusapotekene Midt-Norge	Gjennomføringsfase	Rådgiving	Pågående
Senter for psykisk helse - St. Olavs hospital HF	Konseptfase/optimalisering	Prosjektledelse	Lvert til behandling/Pause
Akuttmottak, operasjon, intensiv Ålesund - Helse Møre og Romsdal HF	Gjennomføringsfase	Prosjektledelse	Pågående
Helikopterlandingsplass Namsos - Helse Nord-Trøndelag HF	Forprosjekt	Prosjektledelse	Lvert til behandling
Fremragende akuttmottak, Helse Nord-Trøndelag	Prosjektinnramming	Rådgiving	Lvert/Pause
Helse Nord			
Nye Hammerfest sykehus – Finnmarkssykehuset HF	Gjennomføringsfase	Prosjektledelse	Pågående
Helikopterlandingsplass Hammerfest - Finnmarkssykehuset HF	Forprosjekt	Prosjektledelse	Lvert og vedtatt
Nye UNN Narvik – Universitetssykehuset Nord-Norge HF	Gjennomføringsfase	Prosjektledelse	Pågående
Nye Helgelandsykehuset – Helgelandsykehuset HF	Konseptfase	Prosjektledelse	Lvert/Pause
Psykisk helsevern og rus - Universitetssykehuset Nord-Norge HF (Tromsø)	Konseptfase	Prosjektledelse	Lvert/Pause
Ny C-fløy, nyfødt intensiv - Universitetssykehuset Nord-Norge HF (Tromsø)		Prosjektledelse	Pause

Vedlegg 2 - FO-prosjekter 2023

Utviklingsprosjekter	Leveranse år
Fremskrivning	2023
Utvikling av ny framskrivingsmodell for somatikk.	
Åpenhetsloven	2023
Implementering av åpenhetsloven og gjennomføring av aktsomhetsvurderinger og tiltak.	
COVID-19, erfaring og konsekvens	2023
Kartlegging av kunnskap og innhenting av ny kunnskap om fleksibilitet og konsekvenser av COVID-19.	
Fleksibilitet	2023
Gjennomgang av ferdigstilte byggeprosjekter med beskrivelse av fleksibilitetsprioriteringer og endringsbehovet etter ferdigstillelse.	
Driftsoppgaver Leveranser	Leveranser
Framskrivning og dimensjonering	Løpende
Innhente og systematisere årlige pasientdata. Inkludere kommunale data og bemanningsdata.	
E-BIM, implementering, koordinering og drift	Løpende
Verktøy for digitalisering av eiendomsforvaltningen	
Klassifikasjonssystemet	Løpende
Oppdatering for 2023. Support til HF og RHF.	
Kulturminnevern	Løpende
Forvaltning og oppfølging av vern på oppdrag fra HF/RHF.	
Klimaregnskap for RHF-ene	Løpende
Kvalitetssikring miljøregnskap. Utvikling av rapporteringssystem "Måltavle Klima og miljø".	
Kunnskapsbygging og erfaringsoverføring	Leveranser
Kunnskapsbanken, etablering	Løpende
Realisere perspektivene i notatet Kunnskapsbygging og erfaringsoverføring. Første versjon av Kunnskapsbanken ble realisert i desember 2023.	
Kunnskapsdeling	Løpende
Eksterne workshops, webinarer, publisering av resultater, formidlingsaktivitet, deling av evalueringer.	
Kunnskapsgrunnlag	Løpende
Utvikling og dokumentasjon for de viktigste funksjonene som sykehus består av, og? erfaringer fra / sammen med prosjektene.	
Oppdatering veiledere og standarder	Løpende
Vedlikehold og oppdatering av veiledere.	
Standardromkatalogen	Løpende
Romfunksjonsprogram. Oppgradering av løsningen.	
Erfaringsdatabase	Løpende
Sammenstille og formidle kostnadsdata fra/til prosjektene.	
Evalueringsmetodikk	Løpende
Metodikk for evaluering av sykehusprosjekt. Evalueringer av plan- og byggeprosess, før- og etterevaluering av prosjekter som Sykehusbygg HF er involvert i.	
Administrative oppgaver	
Kurs, webinarer og konferanser	Løpende
Nettverk	Løpende
Myndighetskontakt og høringer	Løpende
Annet administrativt knyttet til fellesoppgaver	Løpende

Vedlegg 3 – Foreløpig årsresultat 2023

Sykehusbygg Hf

Resultatregnskap 2023

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2023	2022
Salgsinntekt		403 723 368	356 986 349
Tilskudd		49 571 803	41 185 170
Sum driftsinntekter		453 295 171	398 171 520
Fremmedytelser		158 058 906	126 486 762
Lønnskostnad		258 522 205	235 037 664
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler		863 450	867 288
Annen driftskostnad		33 475 352	36 062 936
Sum driftskostnader		450 919 913	398 454 649
Driftsresultat		2 375 258	-283 130
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen renteinntekt		2 081 525	973 719
Annen finansinntekt		412	1 542
Annen rentekostnad		4 926	4 204
Annen finanskostnad		7 863	3 462
Resultat av finansposter		2 069 148	967 596
Resultat før skattekostnad		4 444 406	684 466
Årsresultat		4 444 406	684 466
Overføringer			
Avsatt til annen egenkapital		0	684 466
Sum overføringer		0	684 466

Sykehusinnkjøp HF

Årlig melding 2023

Vadsø, 31. januar 2024

Innhold

Innhold	2
1 Innledning.....	3
1.1 Oppgaver og organisering	3
1.2 Visjon, virksomhetsidé og verdigrunnlag	5
1.3 Mål for virksomheten.....	6
1.4 Virksomhetsstyring - styrets arbeid med intern styring og kontroll	6
1.5 Medvirkning fra brukere og ansatte.....	7
2 Sammendrag	8
2.1 Positive resultater og uløste utfordringer i 2023	8
2.2 Evaluering av egen virksomhet og organisering.....	11
3 RAPPORTERING FOR STYRINGSBUDSKAP.....	14
3.1 Overordnede styringsbudskap	14
3.2 Styringsbudskap fra de regionale helseforetakene for 2023	14
Felles styringsbudskap til de felleseide helseforetakene	14
Virksomhetsspesifikke oppdrag til Sykehusinnkjøp HF for 2023	20
Andre rapporteringer i 2023	23
Aktivitet i 2023	24
Økonomiske krav og rammer	24

DEL I: Innledning og sammendrag

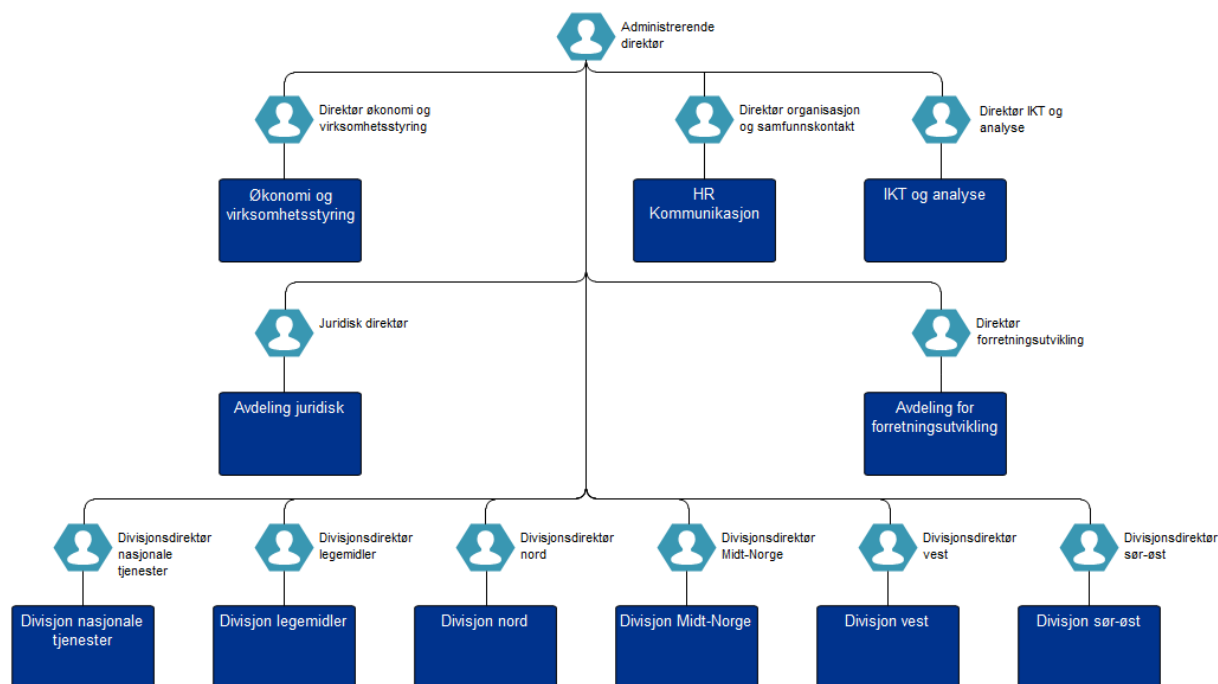
1 Innledning

1.1 Oppgaver og organisering

Sykehusinnkjøp HF er helseforetakenes nasjonale innkjøpsforetak og eies av de fire regionale helseforetakene med 25 % hver. Foretaket ble stiftet 17. desember 2015. Foretakets formål er å utføre innkjøpstjenester for spesialisthelsetjenesten.

Sykehusinnkjøp HF leverer tjenester til sine eiere, deres heleide virksomheter, virksomheter underlagt eller heleid av Helse- og omsorgsdepartementet og andre offentlige virksomheter pålagt av de regionale helseforetakene. Private ideelle virksomheter med driftsavtale med de regionale helseforetakene kan motta innkjøpstjenester etter avtale med de regionale helseforetakene.

Sykehusinnkjøp HF er en del av spesialisthelsetjenesten, og de overordnede politiske mål for spesialisthelsetjenesten gjelder også for helseforetaket.

Figur 1 Organisasjonskart pr. 31.12.23

Hovedkontoret ligger i Vadsø. Foretaket har 25 lokasjoner over hele landet:

Enhet	Lokasjon
Divisjon nord	Vadsø, Tromsø, Bodø, Harstad
Divisjon Midt-Norge	Trondheim, Ålesund, Molde, Stjørdal, Levanger
Divisjon vest	Bergen, Stavanger, Haugesund
Divisjon sør-øst	Drammen, Oslo, Gjøvik, Hamar, Lørenskog, Sarpsborg, Tønsberg, Skien, Kristiansand
Divisjon legemidler	Oslo
Divisjon nasjonale tjenester	Vadsø, Tromsø, Namsos, Hamar
Stab økonomi og virksomhetsstyring, og organisasjon og samfunnskontakt	Vadsø, Bergen, Oslo
Juridisk avdeling	Vadsø, Drammen, Oslo
Forretningsutvikling	Vadsø, Trondheim, Ålesund, Stavanger, Drammen, Hamar, Oslo

Per 31. desember 2023 hadde Sykehusinnkjøp HF totalt 332 ansatte. 316 var fast ansatte og 16 var ansatte i vikariat, engasjement og lærlingordning, fordelt på følgende enheter¹:

Enhet	Leder	Personer	Kvinner	Menn	Kjønnsbalanse kvinner/menn %
Økonomi og virksomhetsstyring	Geir Arne Eriksen	53	24	29	45/55
Organisasjon og samfunnskontakt	Kjersti Sjursen Lien (konst.)				
IKT og analyse	Johnny-Leo Jernsletten (konst.)				
Forretningsutvikling	Lars-Johan Frøyland				
Juridisk	Silje Jakola-Fjeld				
Divisjon nasjonale tjenester	Harald Inge Johnsen	39	24	15	62/38
Divisjon legemidler	Tommy Juhl Nielsen	37	21	16	57/43
Divisjon nord	Harald Inge Johnsen	24	18	6	75/25
Divisjon Midt-Norge	Monika Strømmen Jensen	39	18	21	46/54
Divisjon vest	Julie Rinde (konst.)	67	44	23	66/34
Divisjon sør-øst	Erik Sturla Kongshaug	73	38	35	52/48
Totalt pr. 31.12 2023		332	187	145	56/44
Totalt pr. 31.12 2022		316	174	142	55/45

Styret i Sykehusinnkjøp HF

I foretaksmøte 24. april 2023 ble det utnevnt to nye eiervalgte styrerepresentanter. Nestleder Atle Brynestad fra Helse Sør-Øst RHF gikk ut av styret, og ble erstattet av Gunn Fredriksen fra Helse Midt-Norge RHF. Ingerid Gunnerød fra Helse Midt-Norge RHF ble erstattet av Björn Inge Gustafsson fra Helse Midt-Norge RHF.

¹ Det rapporteres etter personalportalens oversikter og tilknytninger. Dersom noen er midlertidig tilsatt andre steder i foretaket telles de der de opprinnelig er ansatt.

Styret hadde følgende sammensetning per 31. desember 2023:

- Per Karlsen, styreleder (Helse Vest RHF)
- Gunn Fredriksen, nestleder (Helse Midt-Norge RHF)
- Björn Inge Gustafsson, styremedlem (Helse Midt-Norge RHF)
- Ann Elisabeth Rødvei, styremedlem (Helse Nord RHF)
- Ilone Rønbeck, styremedlem (Helse Sør-Øst RHF)
- Kirsten Heitmann, styremedlem (valgt av og blant foretakets ansatte)
- Halvor Garvik, styremedlem (valgt av og blant foretakets ansatte)
- Ragnhild Marie Melleby Aslaksen, styremedlem (valgt av og blant foretakets ansatte)

Det er gjennomført ni styremøter og fire styreseminarer i 2023. Styret har behandlet 105 saker.

1.2 Visjon, virksomhetsidé og verdigrunnlag

Sykehusinnkjøp HF sin visjon er: «Vi leverer den beste avtalen for helseforetakene. Hver gang!»

Formuleringen «den beste avtalen» underbygger Sykehusinnkjøp HF sin virksomhetsidé om å synliggjøre resultater som bidrar til økonomisk handlingsrom, leveransesikkerhet og fremtidsrettede helsetjenester i helseforetakene.

Innkjøpstjenestene som leveres skal være profesjonelle, spesialiserte og tilgjengelige for helseforetakene, og Sykehusinnkjøp HF skal sørge for at anskaffelsene skjer på en korrekt og samfunnsansvarlig måte. Sistnevnte betyr at foretaket skal være en pådriver for etisk handel og miljøvennlige innkjøp i spesialisthelsetjenesten. Innovasjon skal fremmes, og det skal tilrettelegges for bruk av nye, innovative løsninger i spesialisthelsetjenesten.

Videre skal Sykehusinnkjøp HF være en viktig bidragsyter for at spesialisthelsetjenesten i Norge skal nå sine mål knyttet til god og effektiv pasientbehandling. Sykehusinnkjøp HF skal sammen med helseforetakene bidra til kvalitative, økonomiske og samfunnsmessige gevinster innenfor alle spesialisthelsetjenestens innkjøpskategorier.

Sykehusinnkjøp HF har, gjennom å være spesialisthelsetjenestens felles innkjøpsforetak, stor innkjøpsmakt. Denne innkjøpsmakten må brukes på en måte som fremmer ansvarlig handel og rettferdig konkurranse, og opprettholder konkurranse i markedet ved å unngå uheldig monopoldannelse.

All aktivitet i Sykehusinnkjøp HF bygger på de samme grunnverdiene som spesialisthelsetjenesten, kvalitet, trygghet og respekt. For å bygge opp under grunnverdiene har Sykehusinnkjøp HF komplettert disse med verdier som våre medarbeidere skal etterleve for å realisere virksomhetens visjon:

- Kunnskapsrik
- Nytenkende
- Engasjert
- Profesjonell

Alle verdier er nedfelt som grunnprinsipper i foretakets virksomhetsstrategi 2020-2023, som er behandlet og godkjent av styrene i de regionale helseforetakene. Det ble høsten 2023 satt i gang et arbeid med forslag til revidering av det strategiske målbildet for foretaket. Forslaget er oversendt eierne til beslutning:

- Sømløst og tett samspill med helseforetakene

- Styrke kompetanse og gjennomføringsevne
- Innkjøpstjenester som skaper målbare resultater

1.3 Mål for virksomheten

Oppdragsdokumentet for 2023 bekreftet at de tre overordnede *strategiske målene* som er satt for foretaket fortsatt er gjeldende. Disse er:

- Sømløst og tett samspill med helseforetakene
- Videreutvikling av organisasjonens kompetanse og gjennomføringsevne innen offentlige anskaffelser
- Innkjøpsarbeid som skaper resultater

Det ble i 2023 inngått nye, felles *samarbeidsavtaler* mellom Sykehusinnkjøp HF, de regionale helseforetakene og helseforetakene. Samarbeidsavtalene regulerer de innkjøpstjenestene Sykehusinnkjøp HF skal levere. Avtalene peker på Sykehusinnkjøp HF sine kjerneprosesser som grunnleggende for samspill og samarbeid knyttet til anskaffelser og avtaleforvaltning.

Videre ble ny *styringsmodell for flerregionale og nasjonale anskaffelser* besluttet, samtidig som *kriteriesett for fastsettelse av anskaffelsesnivå* ble godkjent. Høsten 2023 startet implementering av både styringsmodell og kriteriesett. Begge områdene bidrar til å videreutvikle organisasjonens gjennomføringsevne innen offentlige anskaffelser.

Gevinstene av innkjøpsarbeidet realiseres gjennom implementering av avtalene i helseforetakene og god avtaleforvaltning i Sykehusinnkjøp HF. I 2023 ble arbeidet med avtaleforvaltningsprosessene ferdigstilt.

To nye større utviklingstiltak ble startet i 2023.

Prosjektet «*Nye digitale innkjøpsverktøy*» ble etablert som et forprosjekt/konseptfase, med tanke på å planlegge for å erstatte dagens verktøy for konkurransegjennomføring og kontraktsforvaltning, men også for å muliggjøre digital støtte til prosesser og arbeidsoppgaver som i dag er manuelle. Bakgrunnen for prosjektet er nærmere beskrevet i kapittel 2.1 og 2.2.

Høsten 2023 ble mandatet for et *organisasjonsutviklingsprosjekt (OU)* besluttet.

Både digitaliseringsprosjektet og OU-prosjektet ble startet opp med utgangspunkt i at disse vil være viktige bidrag for at Sykehusinnkjøp HF skal kunne levere mer kostnadseffektive tjenester til helseforetakene frem i tid.

1.4 Virksomhetsstyring - styrets arbeid med intern styring og kontroll

Styringsprinsippene for Sykehusinnkjøp HF er førende for all aktivitet i styret og i foretaket. Formålet med styringsprinsippene er å skape tillit til at Sykehusinnkjøp HF sine aktiviteter er gjenstand for betryggende styring og kontroll, og å effektivisere intern drift gjennom å skape tydelighet rundt hvordan virksomheten styres og kontrolleres. Styrende dokumenter i Sykehusinnkjøp HF ble gjennomgått i styremøtet 14. desember 2023, og oppdatert i henhold til oppdaterte vedtekter, nye samarbeidsavtaler, samt målbilde og strategisk retning gitt av oppdragsdokument 2023.

Risikorapportering er en viktig del av internkontrollen i Sykehusinnkjøp HF. Styret holdes orientert gjennom rapportering tre ganger i året. Gjennomgang av risikoer for tredje tertial 2023 ble gjort i styrets møte 25. januar 2024.

Plan for alle styremøtene gjennom året utarbeides med grunnlag i årshjul fra eierstyringsgruppen. Årsplanen inneholder alle kjente saker som styret skal behandle gjennom året, fordelt på styremøtene. Styret mottar virksomhetsrapport i hvert ordinære styremøte. Virksomhetsrapporten omfatter faste målepunkter/KPI-er som gir oversikt over utviklingen i økonomi, anskaffelsesporteføljen og sykefravær/HMS. Virksomhetsrapporten blir kontinuerlig utviklet i nær dialog med styret.

Styret holdes regelmessig orientert om pågående rettslige prosesser i foretaket. I 2023 håndterte Sykehusinnkjøp HF 25 KOFA-saker. I tre av KOFA-sakene ble det påvist brudd på regelverket, mens det i 21 av sakene ikke ble påvist brudd på regelverket. En av sakene er ikke avgjort ennå. I 2023 håndterte Sykehusinnkjøp HF ni saker for domstolene. Her ble det gitt medhold i fire saker, mens én sak ble tapt. To av de sakene som ble vunnet er anket videre av motparten. En sak ble tapt i tingretten, men fikk medhold i lagmannsretten. I tillegg ble en sak forlikt, og en sak ble trukket av saksøker.

Styret gjennomførte en egenevaluering og vurdering av administrerende direktør i styremøtet 25. oktober 2023.

1.5 Medvirkning fra brukere og ansatte

Sykehusinnkjøp HF har ikke direkte brukerkontakt med pasienter i sin tjenesteutøvelse.

De regionale helseforetakene (eierdirektørene) har oppfordret de felleseide foretakene til å samarbeide om etableringen av brukervedvirkning. Det er lagt til grunn at brukervedvirkning bør skje opp mot styring av de enkelte foretakene (AD og styret), og at de lokale utvalgene bør være likt organisert i alle de felleseide helseforetakene.

Felles retningslinjer for brukervedvirkning på systemnivå som skal gjelde for alle helseforetak inkludert de felleseide, var høsten 2023 på høring fra Helse Midt-Norge RHF. Parallelt har det foregått et arbeid for å foreslå felles retningslinjer for felleseide helseforetak.

Internt i foretaket

Forholdet mellom Sykehusinnkjøp HF og medarbeidere skal være basert på dialog, tillit og gjensidig respekt mellom partene på alle nivåer. Gjennom tett dialog og møter i etablerte samarbeidsorganer legges det til rette for involvering og medbestemmelse, slik at medarbeiderne med sin erfaring og innsikt bidrar til trygge og gode arbeidsforhold, et godt fungerende arbeidsmiljø og resultatoppnåelse.

Sykehusinnkjøp HF er medlem av Spekter. Gjennom hovedavtalen og tillitsvalgtordningen gis medlemmene en reell innflytelse på foretakets arbeid ved at de tillitsvalgte involveres i prosesser og aktiviteter som foregår i virksomheten.

Kontaktmøter er arbeidsgivers og de tillitsvalgtes møtefora, der drøftinger og gjensidig informasjon og dialog er hovedformålet. Det er avholdt jevnlig kontaktmøter i 2023. I tillegg er det gjennomført lokale lønnsforhandlinger med en lønnsramme tilsvarende frontfaget.

Helse, miljø og sikkerhet

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) har hatt fem møter i 2023 og behandlet 46 saker. I 2023 har arbeidsgiversiden hatt leder- og nestledervervet i AMU i Sykehusinnkjøp HF. Leder har vært Bente Hayes med Vibeke Alvern Olsen som nestleder. HR-avdelingen har fast funksjon som sekretariat for AMU.

Sykefravær og turnover

Arbeidsgiver har en kontinuerlig oppfølging av sykefravær og turnover i Sykehusinnkjøp HF. Oppdatert statistikk publiseres hver måned for foretaket, og inngår i Virksomhetsrapporten til styret og presenteres til hvert møte i AMU.

KPI for 12 måneders rullerende sykefraværet er < 4,8 %. I 2023 har det rullerende 12 måneders sykefraværet hatt en stigning fra 4,5 % til 5,6 %.

KPI for 12 måneders rullerende turnover er < 7 %. Gjennom 2023 har rullerende 12 måneders turnover vært stigende, og ligger nå gjennomsnittlig på 9,5 %. Sykehusinnkjøp HF vil fortsette å følge opp utviklingen i 2024, hvor tilbakemeldinger fra gjennomførte sluttsamtaler inngår.

Skader og ulykker

AMU har en kontinuerlig oppfølging på status i registrerte skader og ulykker. I 2023 er det registrert ett skadetilfelle.

Overtidsbruk

For perioden januar til og med desember 2023 er det arbeidet 3036 timer overtid, hvilket er en vesentlig nedgang fra 2022, da det ble arbeidet 4254 overtidstimer. Det avdekkes fortsatt en del brudd på arbeidstidsbestemmelsene knyttet til arbeid etter klokken 21.00 og ikke-overholdte hviletidsbestemmelser.

Medarbeiderundersøkelsen ForBedring

Medarbeiderundersøkelsen ForBedring gjennomføres årlig i Sykehusinnkjøp HF. I 2023 hadde undersøkelsen en svarandel på 94 prosent, som foretaket er svært fornøyd med. Det ga et godt grunnlag for det videre arbeidet. De fleste handlingsplanene på divisjons- og avdelingsnivå ble utarbeidet innen oppsatt frist. Det har ikke vært meldt inn noen behov for bistand i arbeidet og forbedrings- og bevaringstiltakene forventes gjennomført i henhold til utarbeidede handlingsplaner.

HMS-runder

HMS-runder gjennomføres årlig og er en viktig del av det systematiske HMS-arbeidet i Sykehusinnkjøp HF. I forkant av de fysiske rundene, fikk alle medarbeidere invitasjon til å besvare en digital HMS-spørreundersøkelse. Resultatene fra undersøkelsen har vært et viktig supplement til de fysiske HMS-rundene som ble gjennomført på de forskjellige kontorlokasjoner i løpet av 4. kvartal. Områder med forbedringspotensial inngår i verneområdenes handlingsplaner og følges opp av ansvarlig leder.

2 Sammendrag

2.1 Positive resultater og uløste utfordringer i 2023

Positive resultater

Leveranseplan av anskaffelser

Målsetningen for anskaffelser levert «i henhold til plan» er satt til $\geq 78\%$. For 2023 ble resultatet 76,1 %, som er en økning fra 68,8 % i 2022. For etteranmeldte anskaffelser var andelen levert «i henhold til plan» på 83,5 %.

I 2023 ble et dedikert MTU leveranseteam («Snarkjøp») etablert for å håndtere anskaffelser som skal erstatte medisinsk-teknisk utstyr som bryter sammen. Målsetningen var å sikre gevinster, bedre kvalitet og redusere gjennomføringstiden av anskaffelsene. Ved utgangen av 2023 var gjennomføringstiden mer enn halvert og er nå åtte uker i snitt.

Samarbeidsavtalene mellom helseforetakene og Sykehusinnkjøp HF oppstiller et årshjul for utarbeidelse av anskaffelsesplan for foretaket. Det betyr at man fra 2024 vil ha en samkjørt prosess i tid mot de ulike regionale helseforetakene for utarbeidelse av anskaffelsesplan. Dette sikrer en forbedret oversikt over prosessen og fremmer også økt mulighet for samordning på tvers av regionene.

Gevinstpotensial

Gevinstpotensialet i anskaffelsene som ble avsluttet i løpet av 2023 er på 7,9 %, med en estimert verdi på 2,02 milliarder kroner, hvorav legemidler utgjør 1,5 milliarder kroner. Målsettingen for hele 2023 var minst 6,3 % for hele foretaket.

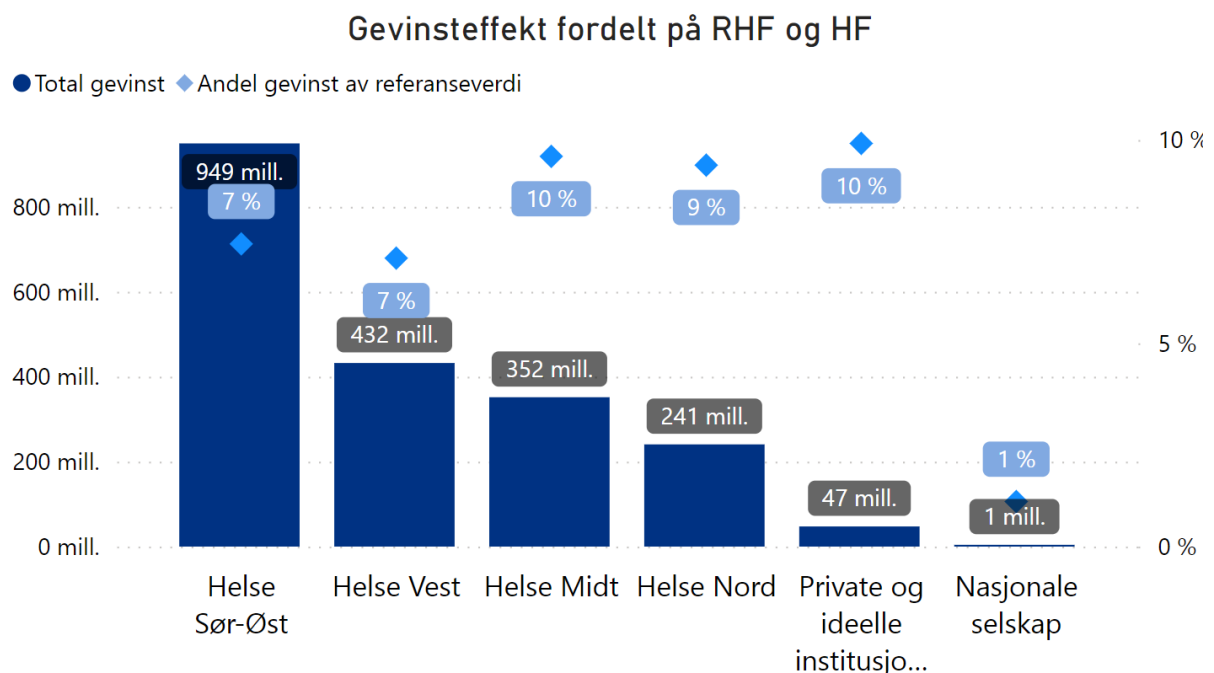
Gevinstene fordeler seg slik:

Gevinsteffekt fordelt på gevinsttype og effekt (NOK)

Type gevinst	Investering/engangs	Varig	Totalt
Kostnadsreduksjon	63 559	1 836 564	1 900 123
Kostnadsunngåelse	1 509	112 444	113 953
Effektivitetsgevinst	- 14 934	22 925	7 991
Totalt	50 134	1 971 934	2 022 068

Den enkeltanskaffelsen som ga størst gevinstpotensial var Lenalidomid-anskaffelsen med 382 millioner kroner. Av ikke-medisinske anskaffelser var banktjenester størst med 179 millioner kroner.

Gevinstpotensial fordelt per region:

Det vises ellers til utdrag av virksomhetsrapporten i «Del III: Vedlegg» for nærmere detaljer om gevinstpotensial.

Samarbeidsavtale med RHF/HF-ene

I 2023 har Sykehusinnkjøp HF inngått nye likelydende samarbeidsavtaler med alle de regionale helseforetakene og øvrige helseforetak.

Arbeidet med å få etablert nye samarbeidsavtaler ble gitt til Sykehusinnkjøp HF gjennom oppdragsdokument fra de regionale helseforetakene i 2019, 2021, 2022 og 2023. De nye

samarbeidsavtalene ble utarbeidet i tett samarbeid mellom Sykehusinnkjøp HF og de regionale helseforetakene. Sykehusinnkjøp HF ledet arbeidet, og de regionale helseforetakene hadde dialog med helseforetakene i sine respektive regioner.

Styret i Sykehusinnkjøp HF godkjente samarbeidsavtalen i styremøte 30. mars, og avtalen ble godkjent i nasjonalt AD-møte hos de regionale helseforetakene 22. mai. Samarbeidsavtalene ble signert i løpet av sommeren og trådte i kraft 1. september.

[Samarbeidsavtale med Norsk Helsenett SF](#)

Høsten 2023 ble det inngått samarbeidsavtale mellom Sykehusinnkjøp HF og Norsk Helsenett SF. Avtalen trådte i kraft umiddelbart. Formålet med avtalen er å tilrettelegge for at Norsk Helsenett SF kan delta i anskaffelser som Sykehusinnkjøp HF gjennomfører innenfor relevante kategorier for helseforvaltningen. Dette for å realisere samfunnsmessige gevinster og koordineringsfordeler. Avtalen regulerer roller, ansvar, plikter og rettigheter i dette samarbeidet.

[Innkjøpsdata/analyse](#)

Det har vært arbeidet gjennom hele 2023 for å etablere en felles analyseplattform for Sykehusinnkjøp HF. Plattformen ble offisielt lansert 1. november 2023 og er en viktig milepæl for foretaket. Analyseplattformen inneholder innkjøpsdata for 2022 for alle de fire regionene. I løpet av 1. kvartal 2024 vil innkjøpsdata for alle regionene for perioden 2019 – 2022 være lastet inn i plattformen. Analyseplattformen gjøres tilgjengelig for prosjektledere og avtaleforvaltere etter kategori. Etter planen er alle kategoriene lastet opp i analyseplattformen og kvalitetssikret i løpet av 2. kvartal 2024.

[Kriterier for fastsettelse av riktig anskaffelsesnivå](#)

Kriterier for fastsettelse av riktig anskaffelsesnivå, er gjennom 2023 innarbeidet i prosesser og aktiviteter for planlegging og gjennomføring av anskaffelsene.

[Bistand og samarbeid med felleseide selskaper](#)

I 2023 ble rollen porteføljeansvarlig etablert og gitt mandat for å sikre Sykehusinnkjøp HF's kapasitet for leveranser til byggeprosjekter, samt videreutvikle samarbeidet mellom Sykehusbygg HF og Sykehusinnkjøp HF. Det avholdes regelmessige møter der det diskuteres planer, tidslinjer og leveranser.

Det er levert tjenester i forbindelse med konkrete anskaffelsesprosjekter til Helsetjenestens driftsorganisasjon for nødnett HF og Luftambulansetjenesten HF. Sykehusinnkjøp HF samarbeider også med Pasientreiser HF om forvaltning av malverk for anskaffelser tilknyttet pasienttransport på vei.

[Uløste utfordringer](#)

[Felles IKT-plattform](#)

Det er startet et forberedende arbeid for å sikre en overgang av divisjon vest til felles IKT-plattform i løpet av 1. halvår 2024. For å komme i mål med denne målsetningen er det to steg som skal gjennomføres; flytting av nåværende felles IKT-plattform over til en ren skyløsning, og i etterkant gjennomføre flyttingen av divisjon vest.

[Digitale innkjøpsverktøy](#)

Sykehusinnkjøp HF sine digitale systemer for å gjennomføre anskaffelser og forvalte kontrakter er av eldre dato, de er ustabile og har nådd sin levetid. Våren 2023 startet et forprosjekt for å planlegge anskaffelse av nye digitale innkjøpsverktøy, slik at Sykehusinnkjøp HF kan operere mest mulig effektivt i sin tjenesteutøvelse. På høstparten meldte foretaket rød risiko knyttet til dagens løsning, etter flere uønskede hendelser med ustabilitet og nedetid. Det er utarbeidet en plan for reserveløsning for å redusere risiko.

Gevinstmetodikk

Vinteren 2023 ble det startet et arbeid med å se på utvikling av metodikk og rapportering for å synliggjøre bidraget for både kvalitative og kvantitative gevinster. Med bakgrunn i den totale ressursituasjonen og interne prioriteringer er dette arbeidet stilt i bero inntil videre.

Brukerundersøkelse

Sykehusinnkjøp HF har ikke direkte brukerkontakt i sin tjenesteutøvelse slik denne defineres i spesialisthelsetjenesten. Det er tidligere år gjennomført en mer kunderettet undersøkelse rettet mot helsepersonell og andre fagfolk som har deltatt i anskaffelsesprosesser i regi av Sykehusinnkjøp HF.

Av kapasitetsmessige hensyn har en slik undersøkelse ikke vært gjennomført i 2023.

2.2 Evaluering av egen virksomhet og organisering

Sykehusinnkjøp HF har i 2023 hatt et godt og fullt driftsår uten pandemi eller andre eksterne påvirkninger. Det er flere store pågående utviklingsaktiviteter i foretaket, som det vil redegjøres for nærmere under. Den viktigste oppgaven til Sykehusinnkjøp HF er å levere på kjernevirksomheten, som er gjennomføring av anskaffelser og avtaleforvaltning, samt forhandlinger/avtaler til nye metoder. Det er derfor veldig gledelig å se foretaket levere «all time high» på gevinstpotensial med over 2 milliarder i verdi siden etablering av KPI på gevinst, og en andel i henhold til plan på 76,1 %, som er like under målsetningen på 78 %. Leveransene til nye metoder fortsetter å øke sammenlignet med tidligere år, hvor trenden er økende kompleksitet og omfang av forhandlingene og avtalene som inngås.

Arbeidet med å etablere en felles analyseplattform har vært pågående siden 2019. Det var derfor en meget viktig milepæl for Sykehusinnkjøp HF når lansering av verktøyet skjedde 1. november. En felles analyseplattform i Sykehusinnkjøp HF med forbruksdata (spend) fra alle helseforetakene er først og fremst av stor betydning for alle ansatte i foretaket, men også for spesialisthelsetjenesten i sin helhet. Siden etablering av Sykehusinnkjøp HF har man manglet en helhetlig tilgang til forbruksdata fra spesialisthelsetjenesten som grunnlag for anskaffelser og avtaleforvaltning. Unntaket er divisjon legemidler som har benyttet sykehusapotekenes legemiddelstatistikk (SLS). Analyseplattformen gir en unik mulighet til å få oversikt over forbruksdata for alle de fire helseregionene for perioden 2019 til 2022, og er et verktøy for prosjektledere og avtaleforvaltere som aldri tidligere har vært tilgjengelig for Sykehusinnkjøp HF eller våre eiere. Videre arbeid vil nå konsentrere seg om kvalitetssikring av data, opplæring av ansatte og utvikling av ulike dashbord for ansattgrupper og ledere. Neste fase vil være etablering av en tjeneste for automatisk uthenting av data fra regionenes EHF- aksesspunkt, og dermed sikre en kontinuerlig oppdatering av forbruksdata inn i analyseplattformen.

Rollen til Sykehusinnkjøp HF, med innkjøpere og avtaleforvaltere, har endret seg de seneste årene. De nye samarbeidsavtalene mellom alle landets helseforetak og Sykehusinnkjøp HF avklarer hvilke innkjøpstjenester Sykehusinnkjøp HF skal levere.

Innkjøpsrollen har vokst fra det å gjennomføre enkeltstående anskaffelser (KGV) og forvalte avtalens kataloger (KAV) til nå å omfatte kategoristyring, vesentlig tydeligere leverandørstyring og konkret leveranseoppfølging. Anskaffelsene og anskaffelsesporteføljen skal risikovurderes, og det skal beregnes både kvalitative og kvantitative gevinster av anskaffelsene. Den nye åpenhetsloven setter krav til at det gjøres aktsomhetsvurderinger knyttet til de ulike leverandørkjedene, og det er nye og skjerpede lovkrav knyttet til klima og miljø som må ivaretas.

Det er administrerende direktørs vurdering at det fremover vil være behov for verktøy som har funksjonalitet til å gi digital støtte til den helheten av oppgaver som Sykehusinnkjøp HF skal levere. Dette er sentralt for samspillet som må fungere godt mellom helseforetakene som kunder og

Sykehusinnkjøp HF som leverandør av innkjøpstjenester. Et godt samspill inkluderer blant annet digitale verktøy for kategoristyring basert på felles utviklede kategoriplaner, verktøy for kravsetting i konkurransene (kravbank), og verktøy for oppfølging av leverandørkjedene. De sistnevnte områdene er områder hvor Sykehusinnkjøp HF i dag ikke har digital støtte.

Våren 2023 startet derfor Sykehusinnkjøp HF et forprosjekt for å forberede anskaffelse av nye digitale innkjøpsverktøy, herunder verktøy for konkurransegjennomføring (KGV) og kontraktsforvaltning (KAV). Gode digitale verktøy er sentrale for at foretaket skal kunne levere innkjøpstjenester på en mest mulig effektiv måte. Verktøyene vil være viktige i samhandlingen mellom helseforetakene og Sykehusinnkjøp HF, og i samhandlingen med leverandørene. Ikke minst vil gode digitale verktøy være nødvendig for den interne samhandlingen i foretaket.

I den strategiske retningen eierne har satt for Sykehusinnkjøp HF er den første målsetningen tydelig på at foretaket skal utøve innkjøpstjenestene i «**Sømløst og tett samspill med helseforetakene**». En sentral del av et slikt «sømløst og tett samspill» vil være av digital karakter. Forprosjektet vil levere innstilling til videre plan for anskaffelse av digitale verktøy i løpet av første kvartal i 2024.

Sykehusinnkjøp HF sin strategi for 2020-2023 var i ferd med å gå mot sin tidsmessige ende. Arbeidet med å nå de strategiske målene måtte tones ned i 2020-2022 grunnet Sykehusinnkjøp HF sine særskilte oppgaver i forbindelse med Covid-19-pandemien. Dette har bidratt til at ønsket utvikling for 2023 ikke er fullt ut oppnådd.

Eiernes overordnede fremtidige forventninger til foretaket er uendret. Sykehusinnkjøp HF skal fortsatt bidra til økt økonomisk handlingsrom, god leveranse- og forsyningsikkerhet, og økt mulighet til å tilby framtidssrettede helsetjenester. Foretakets hensikt, formål, visjon og verdier ligger også fast. Samtidig er det levert/igangsatt arbeid på mange av satsingsområdene under dagens tre strategiske målsetninger, og Sykehusinnkjøp HF har gjennom eier- og kundedialog erfart at satsingsområdene med fordel kan revideres/spisses knyttet til avtaleforvaltning, kostnadseffektivitet, gjennomføringsevne og digitalisering. Høsten 2023 startet derfor Sykehusinnkjøp HF en revidering av dagens mål bilde ved å se nærmere på ordlyden i de tre strategiske målsetningene, samt å revidere satsingsområdene under de strategiske målsetningene i overensstemmelse med styret.

Med bakgrunn i fortsatt høy utviklingstakt i Sykehusinnkjøp HF, og den nylig startede prosessen rundt organisasjonsutvikling, har administrerende direktør funnet det formålstjenlig å foreslå en relativt kort planperiode (2024-2025). Det sikrer at Sykehusinnkjøp HF må kontrollere og eventuelt justere retning om ikke alt for lang tid. Forslag til revidert mål bilde med tilhørende satsingsområder er oversendt våre eiere etter godkjenning i styremøte 14. desember.

Gjennom 2023 er det blitt tydeligere at det er et uforløst potensial i å arbeide annerledes og mer effektivt på flere områder. Det er etablert en erkjennelse av et behov for justeringer og tilpasninger av organisasjonen. Med flere rammebetingelser på plass som samarbeidsavtalene, styringsmodell for flerregionale- og nasjonale anskaffelser, er foretaket ved et «veiskille» i arbeidet med videre organisasjonsutvikling. Det er behov for å se mer helhetlig på utvikling av foretaket basert på gjennomførte og pågående utviklingsprosjekter. Administrerende direktør tok derfor initiativ tidlig på høsten 2023 til et prosjekt som skal anbefale nytt organisasjonsdesign² og koordinere pågående utviklingsprosjekter, slik at disse samlet støtter oppunder Sykehusinnkjøp HF sin strategi og visjon, og sikrer at foretaket kan levere i henhold til forventningene.

Utviklingen av et framtidig organisasjonsdesign må bygge på Sykehusinnkjøp HF sitt strategiske mål bilde og øvrig utvikling av foretaket (eksempelvis IKT-systemer, prosesser, styringsdata, m.m.). Prosjektets formål er å gjøre Sykehusinnkjøp HF bedre i stand til å levere på sitt strategiske mål bilde i

² Med organisasjonsdesign menes en organisasjonsmodell (funksjon, geografi, matrise, etc.) og -struktur (organisasjonskart) som definerer og viser grensesnittet mellom organisatoriske enheter, roller, ansvarsområder, beslutningsmyndighet, prosesser og ledelseslinjer i virksomheten.

tråd med organisasjonens vedtekter, samarbeidsavtalene med RHF/HF-ene og styringssignaler fra eiere og helseforvaltningen.

Et framtidsrettet organisasjonsdesign for Sykehusinnkjøp HF må være tilpasset en helhetlig og kundeorientert leveransemodell. Organisasjonsdesignet skal bidra til økt kvalitet på, og kostnadseffektive innkjøpstjenester til spesialisthelsetjenesten, gjennom bedre bruk av hele organisasjonens kapasitet og kompetanse. Administrerende direktør har som mål å gi sin anbefaling innen utgangen av mai 2024, med eventuell implementering høsten 2024.

Utviklingen av styringssystemet i Sykehusinnkjøp HF er inne i det tredje driftsåret. Det er i løpet av 2023 utarbeidet flere kjerneprosesser og støtteprosesser, samt gjort revidering av eksisterende prosesser. Dette for bl.a. å tilrettelegge for implementering av nye samarbeidsavtaler, kriterier for fastsettelse av riktig anskaffelsesnivå, og oppdaterte avtalemaler med nye logistikkbetingelser.

Aktive brukere av styringssystemet har fortsatt å bidra med mange forbedringsforslag. Forslagene er viktige bidrag til foretakets kontinuerlige forbedringsarbeid. Med bakgrunn i redusert kapasitet gjennom 2023 har imidlertid ikke behandlingen av disse gått så fort som ønskelig.

På tross av solide leveranser innen kjernevirksomheten og god innsats med store utviklingsprosjekter har mange ansatte også overskudd, vilje og evne til å levere gode debattinnlegg og artikler. Våre medarbeidere er ettertraktede foredragsholdere både nasjonalt, nordisk, europeisk og globalt, som ledere og deltakere i debatter, samt kursholdere og kursdeltakere.

DEL II: Rapporteringer

3 RAPPORTERING FOR STYRINGSBUDSKAP

3.1 Overordnede styringsbudskap

3.2 Styringsbudskap fra de regionale helseforetakene for 2023

Felles styringsbudskap til de felleseide helseforetakene

a) Styring og oppfølging av felleseide helseforetak

Oppdragsdokumentet 2023:

«De administrerende direktørene i de regionale helseforetakene har vedtatt årshjul for styring og oppfølging av de felleseide helseforetakene for 2023. Helseforetaket bes følge opp de aktiviteter og milepæler som fremgår av dette. Styret har det overordnede ansvaret for helseforetakets forvaltning, i tråd med helseforetaksloven kapittel 7. Under styrets kontroll og ansvar ligger også oppfølging av helseforetakets økonomiske utvikling. Styret skal legge Helse- og omsorgsdepartementets veileder for styrearbeid i regionale helseforetak³ til grunn så langt den passer. Denne er en sammenfatning av gjeldende rettsregler og styringskrav.»

I tråd med oppdrag gitt i oppdragsdokumentet 2023 og tilhørende årshjul, har Sykehusinnkjøp HF organisert sin virksomhet slik at foretaket oppfyller de krav og forventninger som stilles fra eierne. I 2023 har foretaket videreført konsolidering av virksomheten med sikte på å fullføre arbeidet knyttet til tidligere gitte oppdrag. Foretaket har hatt fokus på å fortsette med optimalisering av ressursinnsats og kvalitet på de tjenester som skal leveres.

Sykehusinnkjøp HF har fulgt opp arbeidet i de regionale helseforetakene med videreutvikling av eierstyringen av de felleseide helseforetakene. Det er satt i gang et arbeid med å analysere og videreutvikle foretaket i tråd med målbilde og strategisk retning for Sykehusinnkjøp HF.

b) Innsyn og internrevisjon

Oppdragsdokumentet 2023:

«Det er styrets ansvar å vurdere behovet for gjennomføring av internrevisjon, slik utdypet i brev fra Helse Vest RHF på vegne av de regionale helseforetakene vedrørende internrevisjon i felleseide foretak, datert 16. oktober 2018. Dersom styret i helseforetaket ser behov for internrevisjon, kan det henvende seg til internrevisjonen i det regionale helseforetaket der helseforetaket har sitt hovedkontor. Nærmere regulering av slikt oppdrag gjøres gjennom egen avtale mellom det enkelte helseforetak og den aktuelle internrevisjon.»

I avtaler/kontrakter med leverandører/samarbeidspartnere skal det, der dette er nødvendig, stilles krav om revisjoner av systemer, rutiner, regnskaper og aktiviteter forbundet med tjenesten det inngås avtale om.

Helseforetakets styre skal behandle alle revisjonsrapporter.

De regionale helseforetakene kan ved behov foreta internrevisjon av helseforetakets virksomhet. Helseforetaket skal bistå med å fremskaffe de analyser og den informasjon som etterspørres.»

Plan for internrevisjon 2023-2024 ble behandlet i styremøte 26. januar 2023, hvor det ble besluttet å prioritere revisjon av foretakets håndtering av konfidensielle priser innen legemiddelområdet.

³ <https://www.regjeringen.no/no/tema/helse-og-omsorg/sykehus/styringsdokumenter1/styreveileder/id631951/>

Formålet var å bekrefte at Sykehusinnkjøp HF har styring og kontroll med sin håndtering av legemiddelpriser som ivaretar kravene til konfidensialitet samt å legge til rette for slik ivaretagelse hos eksterne parter. Internrevisjonen er gjennomført, og rapporten ble presentert for styret 26. oktober 2023. Anbefalingene fra internrevisjonen følges opp ved at en handlingsplan for oppfølgingsarbeidet framlegges for styret innen utgangen av første kvartal 2024.

Tidligere utførte internrevisjoner er blitt behandlet av styret i Sykehusinnkjøp HF. Disse er fulgt opp med handlingsplaner. Oppfølgingen av internrevisjonsrapport 01/2020 Tjenesteleveranser i samsvar med avtale og internrevisjonsrapport 01/2021 Kostnadseffektive tjenester og god økonomistyring, er avsluttet. Alle tiltak i disse handlingsplanene er avsluttet og/eller overført til ordinær drift i løpet av 2023. Fremdriften i oppfølging av internrevisjonsrapport 01/2022 Informasjonssikkerhet og personvern er rapportert til styret i 2023, og har som mål å være i ferdigstilt i løpet av 2024.

Oppfølging av leverandører/samarbeidspartnere - revisjoner

Alle leverandøravtalene åpner for at Sykehusinnkjøp HF kan gjennomføre kvalitetsrevisjoner av leverandørene. Det er i 2023 gjennomført revisjon av flere produksjonsfasiliteter i Malaysia. Her produseres blant annet undersøkelseshansker som inngår i helseforetakenes nasjonale avtaler. Revisjonen fokuserte på etiske krav i avtalen.

c) Medvirkning fra konserntillitsvalgte og konsernverneombudene

Oppdragsdokumentet 2023:

«Formelle rammer for ansattes styrerepresentasjon er regulert i helseforetaksloven § 23. Medvirkning fra tillitsvalgte og vernetjeneste relatert til de regionale helseforetakenes løpende styring og oppfølging av de felleseide helseforetakene, ivaretas av de regionale helseforetakenes etablerte samarbeidsfora med konserntillitsvalgte og konsernverneombudene.

Når felleseide helseforetak etablerer arbeids-, prosjekt- og styringsgrupper på vegne av de regionale helseforetakene, involveres og inviteres de konserntillitsvalgte og konsernverneombudene. De konserntillitsvalgte og konsernverneombudene skal sikres representasjon dersom de ber om det og koordinerer selv oppnevning av sine representanter.

Ved anskaffelser er slik medvirkning avgrenset til oppdrag som kan medføre endringer i etablerte arbeidsprosesser. Arbeids-, prosjekt- og styringsgrupper som gjelder anskaffelser som ikke medfører vesentlige endringer i arbeidsprosesser gjennomføres som en del av løpende drift.»

Konserntillitsvalgte er invitert inn og deltar i programstyret for kategoriprogrammet, sammen med lokale tillitsvalgte og vernetjenesten.

d) Brukermedvirkning

Oppdragsdokumentet 2023:

«Helseforetaket må påse at det er etablert systemer for innhenting av pasienters og andre brukeres erfaring og synspunkter der dette er relevant, i tråd med helseforetaksloven § 35.

Felles retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå, vedtatt av styrene i de regionale helseforetakene, skal legges til grunn.»

I styremøte 14. desember 2023 sak 99/2023 ble det besluttet å etablere brukermedvirkning i Sykehusinnkjøp HF, i tråd med oppdraget og senere føringer fra AD-møtet og eierdirektørene. Sykehusinnkjøp HF tar sikte på å ha etablert brukerutvalg i løpet av første halvår 2024.

Brukermedvirkning i anskaffelsesprosesser

Representanter utpekt av de regionale brukerutvalgene har deltatt i spesialistgrupper innen legemiddelanskaffelser og i noen av anskaffelsesteamene knyttet til øvrige anskaffelser. Dette er en praksis Sykehusinnkjøp HF har videreført fra tidligere, og som på ulike måter har sørget for medvirkning i anskaffelsene.

e) Synliggjøring av totale kostnader ved deltakelse i prosjekter og prosesser

Oppdragsdokumentet 2023:

«Helseforetakets aktivitet omfatter i visse sammenhenger oppstart og gjennomføring av prosjekter som involverer ansatte i helseforetakene eller de regionale helseforetakene. Ved fremlegg av planer og prosjektbeskrivelser skal kostnader ved bruk av slike ressurser synliggjøres i beslutningsunderlaget på lik linje med bruk av eksterne konsulenter. Frikjøp, eller bruk av personellressurser i andre helseforetak, skal avtales mellom helseforetakene i det enkelte tilfelle.»

Konserntillitsvalgte har gjennom 2023 deltatt i *programstyret for kategoriprogrammet*, sammen med lokale tillitsvalgte og vernetjenesten.

Sykehusinnkjøp HF har i 2023 hatt aktiviteter i følgende prosjekter og program som har involvert ansatte i helseforetakene eller i de regionale helseforetakene:

- Kategoriprogrammet
- Styringsmodell for flerregionale og nasjonale anskaffelser
- Arbeidet med samarbeidsavtalen

Ressurspådraget i disse prosjektene er konkretisert gjennom omforente møteplaner og avtalte prosjektaktiviteter. Hva gjelder fagrepresentanter i prosjektene i kategoriprogrammet er det sendt ut henvendelser til de regionale helseforetakene med angivelse av anslått tidsbruk for fagpersonell.

f) Informasjonssikkerhet og personvern

Oppdragsdokumentet 2023:

«Befolkningen skal ha tillit til at helsetjenesten ivaretar deres personvern. Helseforetakene skal ha etablert god sikkerhetskultur der personell forstår hvordan de skal bidra til digital sikkerhet og hva deres personlige ansvar for dette er. Foretaket skal følge opp tidligere krav knyttet til informasjonssikkerhet, i samarbeid med IKT-miljøene i de regionale helseforetakene.

Foretaket skal sørge for å operere i tråd med Nasjonal sikkerhetsmyndighets grunnprinsipper for IKT-sikkerhet og sørge for systematisk adressering av IKT-sikkerhet på alle nivåer i foretaket.

Foretaket skal sørge for nødvendige avklaringer om ansvar, rolle og oppgaver i arbeidet med informasjonssikkerhet.

Foretaket skal redegjøre for arbeidet med informasjonssikkerhet i sin tertialrapportering til de regionale helseforetakene.»

Sykehusinnkjøp HF har gjennom 2023 fortsatt arbeidet med delegering av oppgaver og ansvar, samt opprettelse av rutiner for systematisk oppfølging av informasjonssikkerhet og personvern.

Det er også gjennomført viktige tiltak for å ivareta informasjonssikkerhet og personvern ved dokumenthåndtering og samhandling. Dokumentbibliotekene er flyttet til skyløsning og det er lagt til rette for egne Teams-rom (samhandlingsrom) for gjennomføring av anskaffelser. Løsningen skal implementeres for alle divisjoner i løpet av første halvår 2024. I tilknytning til dette arbeidet er det

gjennomført opplæring og kursaktiviteter for å sikre tilstrekkelig kompetanse og sikkerhetskultur i foretaket.

g) IKT-anskaffelser

Oppdragsdokumentet 2023:

«For å få et godt grunnlag for samhandling skal de felleseide helseforetakene årlig utarbeide en kort oversikt over pågående prosjekt og planlagte investeringsbehov innenfor IKT-området, herunder hvordan disse henger sammen med regionenes investeringsplaner. Oversikten skal oversendes eierne innen utgangen av april.

Behov for fagressurser innen informasjonssikkerhet i anskaffelser i de felleseide helseforetakene skal dekkes av de respektive regioner hvor foretakene har sitt hovedkontor.»

Oversikt over pågående prosjekter og planlagte investeringsbehov ble utarbeidet og oversendt eierne innen tidsfristen.

h) Økonomisk langtidsplan og synliggjøring av gevinster

Oppdragsdokumentet 2023:

«Helseforetaket skal levere kostnadseffektive tjenester, og driften skal underlegges strenge krav til god økonomistyring og riktig prioritering av ressursbruk.

Helseforetaket skal utarbeide innspill til økonomisk langtidsplan for perioden 2024-2027 som grunnlag for de regionale helseforetakenes arbeid med økonomisk langtidsplan og budsjett. Innspill til eventuelle vesentlige endringer i helseforetakets virksomhet, investeringer og drift oversendes de regionale helseforetakene senest 1. februar 2023. Ordinært innspill til økonomisk langtidsplan skal styrebehandles og oversendes de regionale helseforetakene innen 5. april 2023. Helseforetaket vil få tilsendt mal som skal benyttes. Helseforetaket skal påvise forbedret produktivitet og effektivitet på samme måte som øvrige helseforetak.

Økonomisk langtidsplan legges til grunn for budsjett påfølgende år. Alle investeringssaker skal behandles særskilt i tråd med fullmaktstruktur.

Helseforetaket skal dokumentere gevinster og gevinstrealisering som oppnås:

- *internt i helseforetaket.*
- *i de fire helseforetaksgruppene som følge av aktiviteten i helseforetaket.»*

Sykehusinnkjøp HF har utarbeidet og oversendt økonomisk langtidsplan godkjent av styret i henhold til tidsfrister satt av eierne. I forslag til økonomisk langtidsplan for 2024-2027 ble det særlig fokusert på følgende satsingsområder i planperioden:

- Kapasitetsjusteringer i enkelte kategorier som følge av økende etterspørsel i markedet
- Videre styrking av avtaleforvaltning som ledd i gevinstrealisering til kundene på kort og lang sikt
- Videre satsing på gevinstrapportering, forvaltning og videreutvikling av digitale verktøy, samt kapabilitet som kan gi støtte og gode føringer i det videre implementerings- og faglige utviklingsarbeidet i foretaket
- Videreutvikling av systemstøtte for hele verdikjeden (digitalisering)

Det vises for øvrig til kapittel 3.2, punkt r) hvor implementering av gevinstmetodikk og synliggjøring av gevinstpotensialet i inngåtte avtaler er nærmere omtalt. For dokumenterte gevinster vises det til vedlagte virksomhetsrapport under del III.

i) Klima og miljø

Oppdragsdokumentet 2023:

«Helseforetaket må være bevisst sitt samfunnsansvar og sikre bærekraftig utvikling og et godt omdømme. I Meld. St. 6 Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap — Statens direkte eierskap i selskaper (eierskapsmeldingen) fremgår regjeringens forventninger til statlige selskaper. Hensynet til bærekraft i statens mål som eier er tydeliggjort og forsterket. Staten er opptatt av at selskapene identifiserer risiko, muligheter og behov for omstilling av sin virksomhet som følge av Parisavtalens mål og integrerer dette i sine strategier.

Som hovedmål skal spesialisthelsetjenesten innen 2030 redusere direkte utslipp av CO₂-ekvivalenter (CO₂e) med 40 pst. Helseforetaket skal søke å finne kostnadseffektive måter å redusere spesialisthelsetjenestenes samlede klimapåvirkning. Verdien av klimatiltak skal vurderes opp mot kostnader, basert på karbonpris etter retningslinjene i Finansdepartementets rundskriv R109-21, punkt 6.1.7. Der det er relevant skal det gjennomføres samfunnsøkonomiske analyser i tråd med veileder fra Direktoratet for økonomistyring.

De felleseide helseforetakene skal dokumentere årlig status i arbeidet med å nå de langsiktige målene innen klimaområdet gjennom bidrag til spesialisthelsetjenestens rapport om samfunnsansvar.»

Sykehusinnkjøp HF er bevisst sitt samfunnsansvar for å sikre bærekraftige anskaffelser. Dette er ivaretatt gjennom policy for samfunnsansvar, integrert i prosesser og malverk og i opplæring av ansatte. Foretaket ble nominert til bærekraftspris fra Direktoratet for forvaltning og økonomistyring på anskaffelseskonferansen i november 2023. I omtalen ble det presisert at Sykehusinnkjøp HF har en solid forankret anskaffelsesstrategi og har tatt et internasjonalt lederskap innen bærekraft. Sykehusinnkjøp HF har i 2023 utarbeidet en handlingsplan med prioriterte områder for sitt arbeid med miljø og bærekraft. Planen ble vedtatt av styret i styresak 68/2023. Samarbeidsavtalen mellom Sykehusinnkjøp HF og HF/RHF-ene, fastslår at partene sammen skal utarbeide en årlig plan som prioriterer hvilke tiltak og aktiviteter som skal gjennomføres det neste året knyttet til samfunnsansvar. Handlingsplanen ble sendt til eierne i november 2023.

Det har ikke vært relevant å gjennomføre samfunnsøkonomiske analyser i tråd med veileder fra Direktoratet for forvaltning og økonomistyring. Slike analyser vil først være gjeldende i svært store anskaffelser med sterk vekt på klimareduserende tiltak. Anskaffelser som dette har ikke vært gjennomført i 2023.

Sykehusinnkjøp HF rapporterer årlige klimaregnskap scope 1 og 2 til spesialisthelsetjenestens rapport om samfunnsansvar, og bidrar med ulike case til rapporten.

j) Åpenhetsloven

Oppdragsdokumentet 2023:

«Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold trådte i kraft 1. juli 2022. De felleseide helseforetakene skal innrette sin virksomhet i tråd med åpenhetsloven.»

Sykehusinnkjøp HF publiserte i juni 2023 sin redegjørelse for aktsomhetsvurderinger. Denne ble styrebehandlet og godkjent av styret 10. mai 2023. I kjerneprosessene for anskaffelser ligger det inne at alle anskaffelser vurderes ut fra risiko for brudd på arbeidstaker- og menneskerettigheter. Ved høy risiko, skal risikoreduserende tiltak settes i verk. Dette kan være strengere krav og prioritert oppfølging i avtaleperioden. Sykehusinnkjøp HF har i 2023 utarbeidet en overordnet handlingsplan for samfunnsansvar hvor det ut fra risiko er satt opp prioriterte områder og en revisjonsplan for å

følge opp arbeidstaker- og menneskerettigheter i leverandørkjedene innen de prioriterte områdene. Sykehusinnkjøp HF har også i 2023 deltatt i nettverksgrupper i alle helseregionene hvor arbeidet med å innføre åpenhetsloven har vært på agendaen.

k) Beredskap og sikkerhet

Oppdragsdokumentet 2023:

«Helseforetaket skal i 2023:

- Videreutvikle beredskapsarbeid og -planer mtp pandemier og andre alvorlige kriser, ved å følge opp egevaluering av pandemihåndteringen, Koronakommisjonens rapport og egne risiko- og sårbarhetsanalyser knyttet til infrastruktur, kompetanse og innsatsfaktorer mv.
- Etablere beredskapsplaner for informasjonssikkerhet og forsyningsikkerhet.
- Etablere nasjonalt begrenset nett for tekst og tale (NBN).»

Arbeid med revidering av foretakets beredskapsplan har pågått i 2023. Revideringen har tatt utgangspunkt i en intern evaluering av beredskapsarbeidet under pandemien, analyse av aktuelle dokumenter og rapporteringer, intervjuer med sentrale aktører internt i foretaket og eksternt, samt koronakommisjonens rapport. Roller og ansvar for beredskapsarbeidet i foretaket er avklart, og arbeidet med den endelige beredskapsplanen er i avslutningsfasen.

l) Lønn og annen godtgjørelse til ledende personer

Oppdragsdokumentet 2023:

«Det fremgår av eierskapsmeldingen at det er vesentlig at de statlig eide selskapene kan tilby konkurransedyktig godtgjørelse, slik at de får rekruttert og beholdt gode ledere. Lønnsvilkår er et sentralt virkemiddel for å rekruttere og beholde slik kompetanse. Staten forventer at godtgjørelsen til ledende ansatte er konkurransedyktig, men ikke lønnsledende sammenlignet med tilsvarende selskaper, samt at styret ivaretar hensynet til moderasjon ved fastsettelse og justering av godtgjørelsen. For å vurdere hva som er et konkurransedyktig, men ikke lønnsledende godtgjørelsesnivå, vil det normalt sees hen til forhold som erfaring, ansiennitet, kompetanse og lønnsbetingelser som er vanlige i tilsvarende selskaper. Moderasjonshensynet sammenholdt med forventningen om konkurransedyktig godtgjørelse innebærer at godtgjørelsen ikke skal være høyere enn nødvendig for å rekruttere og beholde ønsket kompetanse. Statens retningslinjer for lederlønn ble oppdatert i tråd med eierskapsmeldingen med virkning fra 12. desember 2022.

Dersom ledende ansatte får høyere årlig justering i fastlønn enn gjennomsnittet for øvrige ansatte, skal helseforetaket begrunne dette i sin lønnsrapport.

Det legges til grunn at helseforetaket følger statens forventninger som fremkommer i eierskapsmeldingen.»

Styret i Sykehusinnkjøp HF godkjente retningslinjer for lønn og godtgjørelse til ledende personer i styremøte i januar 2023. Retningslinjene skal sikre at Sykehusinnkjøp HF er tydelig og forutsigbar i forhold til statens forventninger til lederlønn.

Ledere på nivå 1 og 2 fikk i lønnsoppjøret et generelt prosentvis lønnstillegg på 5,1 prosent med virkningsdato 1. januar 2023.

m) Kontaktpersoner for forebygging av voldsrisiko

Oppdragsdokumentet 2023:

«Det er behov for å styrke samhandlingen mellom helsetjenestene og PST/politiet for å kunne forebygge alvorlige voldshendelser. Informasjonsutveksling om voldsrisiko er sentralt i dette.

Helseforetaket skal oppnevne kontaktpersoner for PST og politiet som kan bidra til å fremme nødvendig informasjonsutveksling om voldsrisiko, basert på gjeldende regler for taushetsplikt og plikt til å bidra til samfunnsvern.»

Risikoen for voldshendelser i Sykehusinnkjøp HF vurderes som meget lav da foretaket ikke har direkte pasientbehandling. Foretaket har med bakgrunn i vurdert risiko ikke oppnevnt kontaktperson.

Virksomhetsspesifikke oppdrag til Sykehusinnkjøp HF for 2023

n) Kategoriplaner

Oppdragsdokumentet 2023:

«I tråd med vedtatt virksomhetsstrategi, skal Sykehusinnkjøp HF fortsette arbeid med kategoriplaner. Omfang og tidsplan utarbeides i samråd med kundene, og avstemmes med behovet for fag- og innkjøpsressurser. Eierne skal holdes løpende orientert om arbeidet.»

Styret i Sykehusinnkjøp HF godkjente kategoriplanene for medisinske forbruksvarer og HR-tjenester 30. mars 2023. Dette var første leveranse og resultatet av gjennomføringen av pilotfasen til Sykehusinnkjøp HF sitt kategoriprogram. I april 2023 ble to nye kategoriplanprosjekter igangsatt på henholdsvis bygg- og eiendomsdrift og kirurgiske produkter. Disse har arbeidet seg igjennom kategoriplanprosessen og kommet frem til utkast til kategoriplaner som nå skal forankres, før de legges frem for godkjenning av styret i april 2024. Kategoriprogrammet planlegger nå for oppstart for kategoriene IKT og administrasjon i januar 2024 og for et forprosjekt på medisinskteknisk utstyr og kategoriplanprosjekt på laboratorieprodukter og utstyr i juni 2024.

I styremøte 30. mars 2023 sak 34/2023 ble ny fremdriftsplan for kategoriprogrammet besluttet. Kategoriprogrammet vil etter ny fremdriftsplan avsluttes ved utgangen av 2026.

o) Styringsmodell for anskaffelser

Oppdragsdokumentet 2023:

«I forbindelse med implementering av ny styringsmodell for anskaffelser skal Sykehusinnkjøp HF ferdigstille arbeidet med samarbeidsavtaler med helseforetakene.

Sykehusinnkjøp HF skal i samarbeid med regionale helseforetak og helseforetak videreføre arbeidet med kriterier for når nasjonale, regionale eller lokale anskaffelser skal benyttes.

Sykehusinnkjøp HF skal på eget initiativ gi anbefalinger om flere nasjonale og flerregionale anskaffelser i tråd med vedtatt kriteriesett.»

Samarbeidsavtalene mellom helseforetakene og Sykehusinnkjøp HF ble signert 1. september 2023. Avtalene er implementert hos alle avtaleparter.

Ny styringsmodell for flerregionale og nasjonale anskaffelser ble godkjent av de regionale helseforetakene 20. juni 2022. Implementering av styringsmodellen pågår, og modellen vil være ferdig implementert innen 1. mars 2024. En arbeidsgruppe med ressurser fra RHF/HF-ene og Sykehusinnkjøp HF gjennomfører implementeringen.

Sykehusinnkjøp HF har utarbeidet et kriteriesett som fungerer som et støtteverktøy for vurdering av korrekt anskaffelsesnivå, nasjonalt, regionalt eller lokalt. Verktøyet er tatt i bruk og en vurdering av anskaffelsesnivå i foretakets anskaffelsesportefølje pågår. På bakgrunn av denne gjennomgangen vil Sykehusinnkjøp HF anbefale korrekt anskaffelsesnivå. Endelig beslutning om anskaffelsesnivå tas av RHF-ene.

p) Legemidler og nye metoder

Oppdragsdokumentet 2023:

«Sykehusinnkjøp HF skal bidra inn i et samarbeid med de regionale helseforetakene for å utvikle og implementere et system som kan håndtere masterdata i oppgjørsordningen mellom Apotekforeningen og de regionale helseforetakene.

Sykehusinnkjøp HF skal følge opp felles nordisk strategi i Nordisk Legemiddelforum, for å sikre god tilgang til legemidler.

Sykehusinnkjøp HF skal følge opp evalueringen av Nye metoder, og derav kartlegge muligheten for økt bruk av helsedata som grunnlag for å etablere alternative prisavtaler.

Sykehusinnkjøp HF skal prioritere arbeid med tiltakene i rapporten «Raskere saksbehandling» i Nye metoder», og skal også delta aktivt i arbeidet med tilpassinger for bedre håndtering av ikke-legemidler/medisinsk utstyr i Nye metoder. Sykehusinnkjøp HF skal i samarbeid med de regionale helseforetakene, bidra til å øke tilgjengeligheten av legemidler som kan benyttes i leveranser/pakking av endoser; dette for å støtte opp under helseforetakenes pågående arbeid med å etablere kurve- og medikasjonsløsninger for lukket legemiddelsløyfe.

Sykehusinnkjøp HF skal utrede muligheten for å gjennomføre legemiddelanskaffelser, hvor de regionale helseforetakene forplikter seg til å kjøpe et bestemt volum legemidler, som sikrer forsyningssikkerhet og beredskap. Utredningen skal belyse alle sider ved inngåelse av en kjøpsavtale, herunder konsekvens for fullmaktstruktur for gjennomføring av innkjøp.»

Anskaffelser

I basisanbudene på legemidler har Sykehusinnkjøp HF lagt til rette for et forventet, endret forbruk på legemidler som skal brukes i lukket legemiddelsløyfe. Fagdirektørene har stilt seg bak tilrådingen om å benytte bruksklare infusjonsløsninger av antiinfektiver, mens finansiell konsekvens utredes ytterligere.

Sykehusinnkjøp HF har ikke påbegynt utredningen om muligheten for å gjennomføre legemiddelanskaffelser, der de regionale helseforetakene forplikter seg til å kjøpe et bestemt volum. Dette med bakgrunn i kapasitetsutfordringer.

Nye metoder

Sykehusinnkjøp HF deltar i arbeidet med å følge opp strategien som ble lansert av Nye metoder i august. Den inneholder målsettinger både for legemidler og medisinsk utstyr. Et av effektiviseringstiltakene er knyttet til raskere saksbehandling for immunterapi. Sykehusinnkjøp HF har hatt vesentlig arbeid med å utarbeide en løsning som sikrer tidligere tilgang til immunterapi under året. Tiltaket ble vedtatt av Beslutningsforum i desember.

Sykehusinnkjøp HF har siden nyttår produsert prisnotater basert på forhandlinger og saksunderlag til Bestillerforum på linje med forutgående år. Det er likevel en klar trend at forhandlinger som omfatter alternative prisavtaler er mer ressurskrevende. Antall prisnotater til Beslutningsforum var 98 i 2023. Antall innspill til Bestillerforum var 158 i 2023.

Innenfor området medisinsk utstyr har man besluttet å styrke avdelingen Nye metoder med ytterligere ressurser slik at Sykehusinnkjøp HF er i stand til å møte forventede krav i forhold til oppdragsdokumentet i 2023.

Masterdata

Sykehusinnkjøp HF er i gang med å utvikle et nytt IT-system knyttet til legemiddelavtaler (Pharmasys 3.0). Systemet skal sikre kontroll av konfidensielle data og ivareta helseforetakenes ansvar for H-resept-legemidler og grunnleggende behov knyttet til legemiddelanskaffelser på vegne av spesialisthelsetjenesten. Videre planlegging og utvikling skjer i tett samarbeid med H-reseptprosjektet, som ledes av Helse Midt-Norge RHF på vegne av de regionale helseforetakene.

Nordisk samarbeid

Nordisk legemiddelforum (NLF) sin strategi ble lansert i april 2023. Strategien setter søkelys på god tilgang til nye og eldre legemidler. Det er gjennomført flere implementeringsaktiviteter i 2023. Ny nettside forventes lansert første halvdel av 2024.

q) Informasjonssikkerhet i anskaffelser

Oppdragsdokumentet 2023:

«Behov for fagressurser innen informasjonssikkerhet i anskaffelser skal dekkes av den respektive regionen hvor foretakene har sitt hovedkontor.

Helseregionene skal samarbeide om bruk av fagressurser med kompetanse innen informasjonssikkerhet i flerregionale og nasjonale anskaffelser. Oppnevning av fagressurser i nasjonale og flerregionale anskaffelser skal følge lik praksis som for andre fagområder, der forespørsel sendes til postmottak i de regionale helseforetakene.

Sykehusinnkjøp HF skal årlig innen 1. desember utarbeide en oversikt over planlagte IKT-anskaffelser for det kommende året og konsultere det interregionale IKT-direktørmøtet før leveranseplanen lukkes for å avdekke eventuelle avhengigheter med andre initiativ i regionene.»

Oppnevning av ressurser med informasjonssikkerhets- og personvernkompetanse til anskaffelser skjer i henhold til oppdraget for hver anskaffelse. En oversikt over planlagte IKT-anskaffelser i 2024 framlegges for styringsgruppen for IKT-innkjøpskategori innen låsing av leveranseplanen, i henhold til ny styringsmodell og i forståelse med RHF-enes IKT-direktørmøte. Dette ble gjort i 2023.

r) Avtaleforvaltning og leverandøroppfølging

Oppdragsdokumentet 2023:

«Sykehusinnkjøp HF skal sørge for kontinuerlig overvåkning av markeds- og leveringssituasjonen og gjennom dette bidra til økt leveringssikkerhet for helseforetakene.

Sykehusinnkjøp HF skal fortsette implementering av gevinstmetodikk og metodikk for vurdering av kvaliteten på inngåtte avtaler som skal bidra til forbedring og til å synliggjøre gevinster overfor helseforetakene. Målsetting for gevinster skal fastsettes i samarbeid mellom Sykehusinnkjøp HF og den enkelte region.»

I 2023 ble revisjon av prosesser for avtaleforvaltning i foretaket ferdigstilt og plan for implementering av disse innen januar 2024 besluttet. De reviderte prosessene vil legge til rette for forbedring av og synliggjøring av gevinstpotensialet i inngåtte avtaler. I revisjonsarbeidet er det lagt til rette for at avtaleområder med det største identifiserte gevinstpotensialet skal ha størst fokus i forvaltningen. Det vises for øvrig til rapportering i kapittel 2 – uløste utfordringer.

Sykehusinnkjøp HF har i 2023 utført løpende overvåking av forsyningssikkerhet som en del av disse forvaltningsprosessene, der kontinuerlig overvåkning av markeds- og leveringssituasjon gjennomføres og status jevnlig rapporteres til regionene og til Helse- og omsorgsdepartementet.

s) Beredskap

Oppdragsdokumentet 2023:

«Sykehusinnkjøp HF skal bistå de regionale helseforetakene med å videreføre arbeidet med etablering av beredskapslager både for legemidler og kritisk materiell.»

Sykehusinnkjøp HF har ikke hatt aktivitet opp mot nasjonalt beredskapslager på smittevernutstyr i løpet av 2023. Det er tett og god dialog med de regionale helseforetakene om videre samarbeid.

Sykehusinnkjøp HF etablerer nå handlingsplaner i tråd med tiltaksområdene i kategoriplanen for medisinske forbruksvarer (MFV). Forsyningsikkerhet og beredskap er et av de sentrale tiltaksområdene i planen. Implementering av handlingsplanen vil bidra til å redusere forsyningsrisikoen innenfor denne kategorien.

Sykehusinnkjøp HF deltar også aktivt inn i Sjukehusapoteka Vest HFs koordinering av B180. Sykehusinnkjøp HFs avtaleforvaltere følger regelmessig opp leverandørene for å sikre god beredskapsdekning på B180. Helse Vest RHF har henvendt seg til Sykehusinnkjøp HF for fortsatt deltagelse i Spesialistgruppe for legemiddelberedskap.

t) Åpenhetsloven

Oppdragsdokumentet 2023:

«Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022 og er en direkte oppfølger av FNs bærekraftsmål. Målet med åpenhetsloven er å fremme leverandørkjedens respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Loven skal også sikre allmenheten tilgang på informasjon om disse forholdene. Med åpenhetsloven kan publikum kreve å få informasjon fra helseforetakene om hvordan de håndterer leverandørkjedens faktiske og potensielle negative konsekvenser som er vurdert i aktsomhetsvurderingene (informasjonsplikt). Informasjonsplikten er gjeldene fra loven trer i kraft, mens redegjørelsen for aktsomhetsvurderingen senest skal offentliggjøres 30. juni 2023.

Åpenhetsloven omfatter anskaffelser Sykehusinnkjøp HF gjennomfører på vegne av helseforetakene. Det bes om at Sykehusinnkjøp HF ivaretar det lovpålagte arbeidet med aktsomhetsvurderinger knyttet til anskaffelser foretaket gjør på vegne av helseforetakene. Sykehusinnkjøp HF bes også om å ivareta informasjonsplikten og redegjørelsesplikten på en måte som oppfyller lovens krav til helseforetakene for disse anskaffelsene.»

Det vises til rapportering på åpenhetsloven i kapittel 3.2, punkt j.

Andre rapporteringer i 2023

i. Rapportering om samhandlingsaktiviteter og kundefora

Det ble i 2023 gjennomført faste dialogmøter med RHF-ene sine innkjøps- og logistikkansvarlige. Disse møtene avholdes fire ganger i året. Tema for møtene har vært Sykehusinnkjøp HF sine utviklingsprosjekter og andre relevante saker som har et grensesnitt inn mot helseforetakene. Dialogmøtene ble ytterligere forankret i 2023 ved etablering av felles samarbeidsavtale med HF/RHF-ene. Møtene er en viktig og nyttig arena for samhandling og utvikling, hvor begge parter spiller inn punkter til agenda.

Aktivitet i 2023

Oppdragsdokumentet 2023:

«Aktivitetskrav for 2023 er fastsatt i nasjonalt og regionalt besluttede anskaffelsesplaner.»

I løpet av 2023 ble 935 anskaffelser ferdigstilt, som er en økning i forhold til 2022. Verdien av disse anskaffelsene var 29,66 milliarder kroner. 26 % av anskaffelsene var etteranmeldte. Verdien av de etteranmeldte anskaffelsene utgjorde 384 millioner kroner eller 1 % av den samlede verdien. Det vises for øvrig til virksomhetsrapport, som vedlegges under del III.

Økonomiske krav og rammer

Økonomisk resultat

Resultat per 31. desember 2023 er et overskudd på 0,2 millioner kroner og er tilnærmet likt budsjett. Det er totalt avregnet 1,5 millioner kroner av ubenyttet kostnadsramme mot helseforetakene gjennom året.

Disponering av foretakets totale resultat etter årsavslutning fastsettes av foretaksmøtet etter forslag fra styret. I foreløpig årsregnskap 2023 er overskuddet ført som udisponert resultat.

Resultat per desember er preliminært. Regnskapet per 31.12.2023 er ikke revidert og det tas forbehold om at det kan komme endringer i det endelige årsregnskapet for 2023.

Økonomisk langtidsplan

Status for arbeidet med økonomisk langtidsplan er beskrevet i kapittel 3.2, punkt h).

Utarbeidelse av regnskap

Sykehusinnkjøp HF har levert estimert årsresultat for 2023 til eierne innenfor fristen 12. januar 2024. Endelig årsregnskap med årsberetning og noter skal foreligge innen fristen, som er satt til 23. februar 2024.

Del III: Vedlegg

Vedlegg 1. Utdrag av virksomhetsrapport

Manglende registrering av kategorier har kun påvirkning i virksomhetsrapportens fremstilling av fordelingene mellom de ulike kategoriene. Det påvirker ikke selve datagrunnlaget (for eksempel verdi og antall) som virksomhetsrapporten bygger på.

Manglende kobling mot kategoristrukturen er synlig i noen av figurene i følgende visninger:

- Grad av samordning
- Risiko
- Anskaffelsesportefølje
- Leverte anskaffelser inneværende år